Budapest, 1904. Kilencedik évfolyam. 229. szám. Péntek, augusztus 19.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor. 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Melyik a barbár?

Budapest, augusztus 18.

(v.) Megint, mint már annyiszor a keletázsiai háboru kezdete óta, feltolul a kérdés: az egymással véres vetélkedést folytató két császár közül melyik a barbár és melyik képviseli az európai mivelődés legsajátosabb tulajdonságát, az emberiességet? Ezt a kérdést csak felvetni kell: a felelet reá ott él mindenek szivében, az egész emberiségnek ugyszólván egyetemes lelkiismeretéből fakadva. Ha kialakult valaha egységes világ-közvélemény, most bizvást lehet ilyenről beszélni. Mikor ez a háboru megindult, aggódó közmegdöbbenés fogadta a japánok vakmerő vállalkozását. Csak a modern kulturfejlődést részleteiben is tanulmányozó tudósok sejtették akkor a japán nép civilizatórius fölényét az orosz nemzeté fölött; s ezekben is — a jelenkor tulanyagias felfogásához képest — megrendült volt a hit a fejlettebb erkölcsi javaknak hadászati értékében. Az európaszerte harminc év óta folyó vetélkedő fegyverkezés egyoldaluvá tette az európai népeknek a háboruról való felfogását. Ahol több a szurony és az ágyu, oda hajlik mulhatatlanul a győzelem: ezt hitették el az európai kulturnépekkel a hatalmasok, mert e felfogás meggyökeresedése nélkül a fegyverkezésben való féktelen versengésre a parlamentektől nem kaphatták volna meg a szükséges eszközöket. Igy aztán kisikkadt a világ köztudatából a hadi mérkőzések imponderábilis, merőben erkölcsi tényezőinek az értékelése. A háboru, mely a világ kezdete óta az erkölcsi és kulturális erők mérkőzése is volt, igy torzult a megtévesztett elmékben egyszerü fizikai és számtani problémává. S mert ilyen szemmel nézték a japán vállalkozást, világszerte gyors és gyökeres győzelmét várták a cár seregeinek. Szánakozva tekintettek a japán erőfeszitésekre, sajnálták a kárbaveszett becsvágyat, fürgeséget, élelmességet s azt a temérdek nemes áldozatkészséget, melylyel a maroknyi Japán a leghatalmasabb világbirodalomnak nekirugtatott. A cár szuronyainak ércfalán — igy vélték mindenek — darabokra kell zuzódnia a sárga ember satnya koponyájának.

Ezt a szánakozást aztán lépésről-lépésre az ámulat, a lelkes csodálkozás váltotta fel. A japán sikerek nem önmagukban s nem önmagukért keltették ezt a hatást. Hanem annál az elvnél fogva, mely bennük érvényesült. Az ő révükön nyerték vissza a kulturnépek az erkölcsi javakban való hitüket, ezt az elkallódott, agyonterrorizált s most hirtelen ismét feltámadt és diadalmasan előretörő hitet. Van hát valami, van, ami hatalmasabb a nyers erőnél, a milliós hadseregeknél, e seregek öldöklő fegyvereinek rengetegénél. Ez a nagyobb, ez a legnagyobb hatalom: a civilizáció szent igazsága, mely a reális élet prizmájának sugártörésében szétoszlik szabadsággá, szellemi miveltséggé, emberiességgé, erkölcsi előkelőséggé, a haladás szent szenvedélyévé, a világosság fanatikus szeretetévé. E morális javak tudatának renaissanceját ünnepelte Európa a japán fegyverek egymást érő diadalaiban. És ekkor derengett fel a népek lelkében az a sejtés, mely azóta bizonyossággá sürüsödött: hogy a Liaojangnál és Port-Arthur körül folyó tusakodásban tulajdonképp nem a japán népnek, hanem Európa politikai és szellemi fejlődésének a jövője fog eldőlni. A zsarnoki önkény jegyében élő Oroszország az anyagias világfelfogásnak és a reakciónak fészke; onnan vonul állandóan az a hideg, nyirkos borulat az európai szemhatárra, mely a nemzetek idealizmusát és szabadságtörekvéseit mindig fenyegeti és sokszor pusztitja. Ha eltiporják Japánt e háboruban, a hatalmában s még inkább dölyfében növekedő cár mindenhatóvá teszi Európában befolyását. Hogy biztosabban élvezhesse győzelme gyümölcseit, vérbe kell otthon fojtania a szabadságvágy leggyengébb, legzsengébb csiráit is. És nehogy a külföldről szivárogjanak birodalmába az otthon kiirtott modern eszmék, rajta kell lennie, hogy Európa többi uralkodói is rövidebbre fogják a hatalom gyep-

TÁRCA.

Egy szem őszi barack.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Józsa Antal.*

Erős Bálint oktató urnak bizony már csak a neve erős, meg a lelke. A testét, azt jól összetörte az élettel való birkózás. Nem csoda, hiszen gyerekkora óta tusakodik, viaskodik azzal a nagy kérdőjellel, amit tréfás sóhajtozással szokott magának feltenni:

— Hej, haj, hogy élünk, ha meghalunk, hát még ha meg nem halunk?

Dehát azért csak megélt valahogy. A kollégiumban mint kis diák dárdás volt, mendikáskodott, pucolta a nagyobb diákok csizmáját, vizet hordott, kisöpörte a cétust; a preparandiában pedig már pénzecskét is keresett apróbb nebulók oktatásával, noha bizony keservesek voltak a napjai mindaddig, amig csak a konviktusba be nem juthatott. Mert nem éppen olyan könnyü ám abba bejutni, mint ahogy az ember gondolná. Legjobb megmondhatója ennek Vad Ambrus igazgató ur, aki ugyancsak sokat zsörtölődött azokon való háboruságában, amiket az a tulontul gáncsolt statisztika mutogatott elébe.

— Ime, csak a mi vármegyénkben nyolcvan tanitói hely áll üresen ötszáz közül, valami huszharminc faluban egyáltalán véve nincs semmiféle iskola; ahol van, ott meg száz-százötven gyerek van egyetlenegy tanitó kezére bizva, ember-gyilkos levegőben, egy iskolaszobába összezsufolva . . . hát még az egész országban micsoda szám ez! A nép pedig már szivelné az oskolát, áhitja is. Dehát nincs elég tanitó, hiányzik a negyedrésze abbul, amennyi kék. Hát mért nem tudunk azon iparkodni, hogy legyen? Sok legyen, elegendő legyen! . . .

— Hálátlan pálya ez. Nem szivesen adja erre senki a fiát, — mondják a professzorok.

— Nem ám a herceg Esterházyak, vagy a Rothschildok, de még a Keselykeöyek se! Jól teszik, ha nem adják. Vigyék katonának, nagykereskedőnek, gyárosnak, nagyiparosnak, diplomatának. De ám a szegény ember fia, a kis apró szürke emberkék gyerekei tódulnának erre a pályára, ami nem is igaz, hogy hálátlan volna! — tüzel az igazgató. A legszebb, legszentebb hivatás! Egy-egy megváltó mind! Messiás a maga kis körében. Csakhogy szeretni kell ám ezt a hivatást meg a népet! És aki benne van: szereti is. Nem olyan ma már a tanitóság, mint a régi, szinpadokra hurcolt, részeges kántorok. Nagy nemzetfönntartó, müvelt, komoly elem ez. Igenis: elem! Olyan, mint a levegő, amit nem is érezünk, hogy van, csak akkor éreznénk meg, ha nem volna. Hiszen a hiányát itt-ott már most is érzi a nép. Csöndes, zajtalan, de kimaradhatatlan életfönntartó elem ez a nemzetek vérkeringésében. És mi mégsem azon vagyunk, hogy szaporodjon a számuk, hanem, hogy apadjon. Ihol-e, példának okáért, hát mit csináljak ezzel az Erős gyerekkel?

— Mi van vele? — kérdik a professzor urak.

— Most már konviktista, de csak félkosztos. Havonta öt pengőt kell fizetnie. Hát honnét izzadja ő ezt ki szegény?

— Van kondiciója, a kertész gyerekeit tanitja!

— Igen, kap ezért három forintot.

— Meg a Bagó ügyvéd irodájából is kap hébe-hóba valami másolni valót.

— Igen. Elkinlódik vele féléjszakákon át, hogy megkeressen egy ivért harminc krajcárt. De ez se mindég adódik. Emészti magát, sorvad testileg-lelkileg. És mikor tanuljon szegény feje? Egész ingyenes ellátás kellene ennek!

— Nem egész jeles a fiu ahhoz; meg nincs is rá fedezet az átalányban, — mondja a kvesztor.

— Hisz ez az éppen! Ez a feneség. Hogy soha sincs — „fedezet". Pedig amennyibe egy hadihajó ágyuszörnvetegének csak egyetlen egy lövése belekerül, abbul én tiz tanitónövendéket eltartanék egy egész éven át. Most ennek a szegény Erős gyereknek meghalt az apja, nem küldheti neki a rendes kis kenyérpótlékot, kevéske ruhára valót, mi egyebet . . . hát megy haza.

— Hiszen még csak harmadéves!

— No, igen. Hisz azért igy is tanitó lesz. Csakhogy féltanitó. Megválasztották a falujában, oklevél nélkül is. Mert kell az ember. A felsőbbség is szemet huny rá kénytelenségbül, mert jobb az ilyen tanitó is, mint a semilyen. Már meg is kapta a dijlevelét. Sok mindenféle cifra cimen fölrug a fizetése valami háromszáz forintra, amit a falu adhat, meg száz forint készpénz, állami segitségből.

lőit, megnyirbálják népeik szabadságjogait s uralmukat a retrográd irányzatba tereljék. Holott ha győznek a japán fegyverek s a cári zsarnokság véres fővel támolyog vissza Keletázsiából Szent-Pétervárra, akkor megrendült trónját a cár csakis az orosz nép szabadságszomjának kielégitésével szilárdithatja meg, mert másképen elnyeli az autokráciát a forradalom örvénye. Az orosz nép politikai felszabadulása pedig jelentené az európai népek uj tavaszát, a szabadság hajnalhasadását, a szabad gondolat győzelmes előrenyomulását, a civilizáció munkájának tartós zavartalanságát, az európaszerte nagykoruvá lett népek lelkiismeretének őrizetébe helyezett világbékét. Kuroki, Oku, Nodzu, Togo, Kamimura ilyen módon a mi ügyünkért küzdenek s a mikádó az európai népszabadság bajnokává lett e világrész közvéleményének felfogásában.

A két császár közül melyik a barbár? A sárga mikádó hirnököt küld Port-Arthur parancsnokához s felajánlja a nőknek, aggoknak, kisdedeknek bántatlan elvonulását, nehogy a küszöbön álló döntő mérkőzés borzalmainak közepette akár egyetlen cseppnyi ártatlan vérnek is kelljen folynia. Ezt cselekedte a *pogány* császár. S a másik, aki egyszersmind az óhitü egyház felfogása szerint az Üdvözitő földi helytartója? Hogyan érvényesiti ez a keresztény uralkodó a krisztusi tanokat? Ugy, hogy elutasitja az ellenfél nemes ajánlatát. A bombák védtelen martalékává teszi az ostromlott várban az aggastyánokat, az asszonyokat s a csecsemőket. S időközben hóhérainak és poroszlóinak kezére szolgáltatja ki népének legnemesebb fiait, azokat, akik szabadságot követelnek nemzetük számára. Vérbiróságok rémuralma dul a szent cár birodalmában. Megtelnek a börtönök s az ólombányák nemes szabadsághősökkel s hekatombákat öldösnek azokból, akiket a titkos rendőrség kémei a szabadságvágy halálos bünének gyanujával illetnek. Valóban a középkor véres kisértetei népesitik meg az orosz autokrácia kegyetlen, konok sötétségét. De Port-Arthur felől dörög valami: talán a népszabadság ébredő oroszlánjának orditása ez. És mi az a villanat Port-Arthur felől? Talán pitymallik valahára.

BELFÖLD

A miniszterelnök Geszten. Gróf *Tisza* István miniszterelnök ma este hosszabb tartózkodásra Gesztre utazik.

Törlések a főrendek jegyzékéből. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a főrendiház tegnapi ülésén *Császka* György, gróf *Zay* Albert, *Czorda* Bódog, báró *Nopcsa* Ferenc, *Horthy* István és *Szontagh* Pál főrendiházi tagokat elhalálozásuk következtében, báró *Bánffy* Dezsőt pedig országgyülési képviselővé történt megválasztása következtében törölték a főrendek jegyzékéből.

Óvás a takarmánykiviteli tilalom ellen. A svájci kormány óvást emelt az osztrák-magyar takarmánykiviteli tilalom ellen, azon a cimen, hogy a vele fennálló kereskedelmi szerződés első szakasza csak háborus időben, vagy csak közegészségügyi szempontból engedi meg a kiviteli tilalmat.

A svájci óvást megelőzőleg a németországi lapok követelik a német kormánytól, hogy emeljen óvást az osztrák-magyar takarmánykiviteli tilalom ellen. Ezekre a sürgetésekre a külügyminisztérium félhivatalosa a következőket irja: A német lapok elfelejtik, hogy 1893-ban hasonló alkalommal a német kormány bocsátott ki tilalmat a takarmány és alom kivitelére. Az osztrák-magyar kormány azonnal a maga részéről is betiltotta a takarmánykivitelt. Svájc pedig annak idején szintén óvást emelt ellene azon a cimen, hogy ellenkezik a kereskedelmi szerződés határozmányaival. De meg kellett elégednie azzal a magyarázattal, hogy a takarmányczikkek a hadikészletek kategóriájába tartoznak, azonfelül pedig tényleg fenforognak azok a rendkivüli körülmények, melyekről a kereskedelmi szerződés intézkedései beszélnek. A mai analóg esetben is ez a következés.

*Bécs*ből táviratozzák: A *Neues Wiener Tagblatt* értesülése szerint a kormány abban az esetben, ha *Németország* és *Svájc* tiltakozni fognak a takarmánykiviteli tilalom ellen, utalni fog arra, hogy a Németországgal és Svájccal kötött egybehangzó kereskedelmi szerződés első szakasza alapján joga volt a tilalom életbeléptetéséhez; e rendelkezés értelmében ilyen tilalomnak helye van a háborus szükségletek biztositása céljából és rendkivüli körülmények idején. Az osztrák kormány ki fogja jelenteni, hogy fontos katonai szükségletek és rendkivüli körülmények késztették erre az intézkedésre s habár a háboru esete nem is állott be, de a rendkivüli körülmények közt takarmánykiviteli tilalom nélkül a hadsereg takarmányszükségletét nem lehetett volna fedezni. A kormány hivatkozni fog arra is, hogy volt már precedens 1903-ban a tilalomra s akkor abból diplomáciai eljárás támadt, de további következményei nem voltak.

Magyarország katonai vivmányai.

Budapest, augusztus 18.

A *Zeit* cimü bécsi lap Magyarország katonai vivmányai cimen cikket közöl, melyben a következőket irja:

Hosszas és erős küzdelmek után, amelyek két kormányt morzsoltak szét, végre bezárultak a magyar parlament kapui, de csak ma tünik ki, hogy e küzdelmek nemcsak hogy nem voltak eredménytelenek, de Magyarországnak nagy vivmányokat eredményeztek katonai téren. Tudvalevő, hogy a magyar ellenzék harca a létszámemelés egyenértéke gyanánt nemzeti engedményeket követelt. A nemzeti követelések legnagyobb részét ma már teljesitették is, a nélkül, hogy a létszám emeltetett volna. Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy a katonai tényezők ujból foglalkoznak avval a tervvel, hogy a létszámot fölemelják. Hogy ez a terv kivihető lesz-e vagy sem, arról csak az őszi politikai campagne fog fölvilágositást adni.

Ma — igy folytatja a cikk — meg kell elégednünk annyival, hogy rámutatunk azokra a vivmányokra, melyeket Magyarország katonai téren elért. A kilences bizottság által kidolgozott

---

— De azt nem kaphatja meg, mert nincs oklevele.

— Nem is lesz. Mert az ilyen megfutamodott vén diák már nem igen szerez diplomát. Az élettel való viaskodás, meg a napi elfoglaltság letériti az utról. Lehet azért belőle kitünő gyakorlatias tanitó, de csak féltanitó, félbenmaradt ember. Nincs diploma, megzápul az esze, mint a tyuktojás. Hogy s miként tudja magát eltartani, meg az özvegy anyját abbul a csekélyke jövedelembül és hogy neveli fel belőle az árván maradt hugát, az már osztán az ő titka. Valahogy csak elnyomorognak holtig. Sajnálom szegény fiut, de ha nincs fedezet, hát mit tegyek vele? Nem tarthatom vissza kötéllel! . . .

Bizony, Vad Ambrus igazgató urnak igaza volt. Tapasztalásbul tudta már ő az effélét. Erős Bálint ottragadt a falujában, Sziveshalmon, aminél szivtelenebb, istenvertébb Köves-Arábiát álmodni se lehet, hacsaknem kótyagos fővel. Nem termett ott annakelőtte semmi, csak a laposokon egy kis széna meg kender. Az emberek — mikor ő odakerült — meszet égettek az égnek meredő hegyormok kopasz szikláiból. A másik oldalon volt meg egy közös erdejük a falubelieknek, amit az apáik ki nem irthattak, mert már beleszólt a törvény tilalomhangja a szándékukba. A szakadékok azért csak fel vannak osztva, mintha a legjobb acélos buzát bontó szántóföldek lennének. Erős Bálintnak is jutott az aljban, a déli oldalon valami tiz egynehány hold vizmosás. Hajdanta, azt mondják, iható bor sürü gerezdjei sárgállottak erre, de hogy kiette a cilokféreg a tőkéket, hát azóta senki se gondolt a Naplátóval. Ugy maradt parlagon; hordta le a derekáról a bércek zsirját a zivataros eső a völgyi patakba. A legtöbb gazda rá se hederitett már; ment mindenki a dolga után, ki szenet égetni, ki meszet aszalni, követ törni, fát hasitgatni; a legtöbb fuvarba jár fel a gyárba; más részi meg kint Amerikában dolgozik háromannyi terhes munkába naponta, mint idehaza megszokta. Igaz, hogy ebbül a részbül azok, akik még eddig gonoszul nem vesztek, nagydicsekedő leveleket irogatnak haza, hogy igy meg ugy, nemcsak árva savanyukáposztán meg zöld uborkán kell ám odakinn tengődniök, mert futja a husra is, de még iromba nagy kancsó sörök is dukálnak rá: — hanem azért Erős Bálint lévita-oktató ur mégis csak azt prédikálgatta a hiveinek, hogy azért nem muszáj mindjár olyan messzi Pokolországba menni, idehaza is megélhet a magyar, ha akar, mert tud az még a kőbül is kenyeret csinálni! Majd ő megmutatja! . . .

Hát hiszen ami azt illeti, mutogatta is. Nagy iparlélek szorult ebbe a kis mihaszna cingár emberkébe, az bizonyos. De még a cingársága is hasznára fordult ezuttal, legalább nem fogták be katonának s igy nem veszelődött el három esztendeje. Ezt ugyan ő maga nem igy szokta mondani, mert azt tartja, azt is hirdeti, hogy minden magyar ember tartozik a hazáját szolgálni vérével, vagyonával, aki nem teheti, inkább sajnálkozzék magamagán, mint örvendjen rajta és vegye ki a részét a teherből másképp. Erős Bálint emberül kivette belőle. A gyárigazgató ur legalább azt mondja, hogy ez a kis emberke csudákat tett, mióta itt lakik Sziveshalmán.

És pedig nem is csak ugy magunk közt mondta ezt, hanem nagyuri sokaság előtt, hangos fenszóval. Akkor történt ez, mikor a gyárban a milliomodik métermázsa vasrudat öntötték, aminek az örömére fényes nagy áldomást adott a gyárvezetőség. Ott volt a környék szine-java, a vármegye összes uraival. A tágas, nagy lombos gyárudvaron gazdagon teritett, hosszu asztaloknál föltünt a főispán ur ő méltóságának valami. Nem az ezüst-készlet, se nem a frissiben fogott pisztrángok, hanem néhány kosár pirosan mosolygó, hamvas őszibarack, kövér zöld szőllőlevelekre rakva festői csoportokban, mint a művész-pingálta „Csendélet" szokott.

— Micsoda remek gyümölcsök! Ezt az egy szemet elviszem a feleségemnek. Ugy-e, Olaszországból valók?

— Bizony nem onnét az, kérem, nagyon is Magyarországból! — mondja a gyárigazgató.

— De ilyenkor, augusztus elején?

— Megtermeszti Erős Bálint azt még december közepén is, ha akarja, mert ő olyan boszorkányos ember!

— Ki az az Erős Bálint?

— Az a helbéli tanitó, — kapja fel a szót a főszolgabiró, aki ott ült a főispán mellett és tóditja tovább kissé tótos kiejtéssel:

— Ollan kis kaparkás emberke, ipparkodó molember. Én se nem etem küllömb gyümölcst, mint nálánál. Ollant királ is megehet, méltókám. Tesék próbálni, tesék . . . kostováty!

programm, melynek csak részleteiben tett módositásokat gróf *Tisza* István, nyolc pontból állott. E nyolc pont mindegyike, vagy legalább is a leglényegesebb pontok teljesültek, ugy hogy azok a követelések, melyek e pontokban foglaltattak, ma már nem nemzeti aspirációk, hanem valósággá vált tények. A katonai programm három pontja, névszerint: a katonai jelvények, a horvát viszonyok és a vezényleti nyelvre vonatkozó felségjog kérdései közjogi nyilatkozatokra szoritoznak, mig a többi öt pontban foglalt követelések ma már valósággá váltak, jóllehet két évvel ezelőtt még senki sem bizott volna abban, hogy teljesithetők lesznek. Elsősorban a *katonai büntető-eljárás* reformját kell emlitenünk, amely hetek óta teljesen készen van s már az őszszel a parlamentek elé kerül. Másodsorban emlitjük azt, hogy a katonai szolgálat törvényes kedvezményeiben mint elsőfoku hatóság a honvédelmi miniszter fog dönteni, hogy a hatóságokkal való levelezés okvetlenül magyar nyelven történik. Végül rá kell mutatnunk arra is, hogy a véderő revizió a kétéves szolgálati idő alapján van tervbe véve, amint ezt bizonyitani fogják azok a javaslatok, amelyeket erre vonatkozólag még ez év folyamán a parlament elé fognak terjeszteni. A kilences bizottság programmjának legfontosabb pontja a katonai nevelésre, illetve a magyar tisztképzésre vonatkozott. A programmnak ezt a pontját annak idején a legnagyobb skepszissel fogadták s mégis ugy áll ma már adolog, hogy Magyarország a tisztikarra nagy befolyást szerzett magának. Magyarország eddig aránylag nagyon gyengén volt képviselve a tisztikarban. A magyar ezredek tisztszükséglete 7500 volt, de csak 4418 magyar tiszt van s még ez a szám is a horvátokkal együtt értendő. E szerint tehát körülbelül 3000 magyar tiszt hiányzik s a 7500-ra terjedő teljes tiszti létszámot a régi szokás mellett sohasem lehetett volna elérni. A magyar tisztnek Ausztriából Magyarországba való visszahelyezése ugyanis csak nagyon lassan történik, mert sok magyar tiszt Ausztriában marad, sőt sokan azért, hogy Ausztriában maradhassanak, megszerzik az osztrák állampolgárságot. A katonai tisztképző-intézetek is nagyon kevés magyar tisztet neveltek. Az állami alapitványi helyek száma: 350 s még ezeket a helyeket is csak részben vették igénybe. Gróf *Tisza* István katonai programmja folytán az alapitványi helyek számát 1073-ra emelték föl, amelyhez azonban hozzá kell számitani az akadémiák és kadétiskolák elébb emlitett 350 alapitványi helyét is.

Katonai körökben az volt a vélemény, hogy ezeket az alapitványi helyeket nem fogják igénybe venni, mert hisz a régebbi, kisebb számu helyeket sem vették igénybe. Ez a vélemény azonban nem nyert igazolást a gyakorlatban. Kétségtelen tény ugyanis, hogy a politikai agitációk következtében a magyar elem kikéri részét a tisztikarból, sőt a honvédelmi minisztériumban többen jelentkeztek fölvételre, mint amennyi alapitványi hely van. Érdekes, hogy egyetlenegy katonai intézet sincs, amelynél többen ne jelentkeztek volna a kelleténél, sőt a bécsi müszaki akadémiára is, amelyet pedig a magyarok eddig teljesen mellőztek, sokan jelentkeztek. Ez a tolongás a katonai intézetek felé biztos garancia arra nézve, hogy rövid idő alatt annyi magyar tiszt lesz, amennyi a magyar ezredekben szükséges.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háboru.

Budapest, augusztus 18.

Az utolsó napok özönével küldött táviratai után ma jelentékenyen megcsappant a harctéri telegrammok száma. Ez is jele annak, hogy a szélső Keleten nagy esemény van készülőben. És tényleg el lehet készülve rá a világ, hogy a japánok néhány nap leforgása alatt megint kitüzik a zászlót *Port-Arthur* bástyáin, ugy, mint tiz esztendővel ezelőtt, amikor aztán az oroszok erőszakoskodása elütötte őket a hatalmas erőd megtartásától. Egyelőre nem tudni még egész bizonyossággal, mit válaszolt *Stössel* tábornok *Yamatoka* vezérkari őrnagy felszólitására. *Tokió*ból azt jelentik, hogy *Stössel* nemcsak a kapitulációra vonatkozó felhivást utasitotta vissza, de a japánoknak azt a nagylelkü ajánlatát is, amely Port-Arthur polgári lakosságának szabad elmenetelt akart biztositani. *Stössel* generális eddigi hős magatartása igazolni látszik e tokiói távirat megbizhatóságát, de emberi szempontból sajnálni lehet, hogy *Stössel* a védtelen polgárság ezreit is feláldozza katonai becsvágyának.

Ez a makacssága azért nem fogja megtéveszteni az ostromló sereget, amit bizonyit az is, hogy a japánok a kapitulációra kitüzött határidő alatt is a régi csodálatraméltó hősiességgel és halálmegvetéssel ostromolták tovább a várat. *Stössel*nek és csapatainak vitézsége tehát legfeljebb néhány nappal késleltetheti Port-Arthur elfoglalását, de a végzetes sorsát az el nem kerülheti.

A mandsuriai harctéren még most is szünetelnek a hadmüveletek. A japánok még azokat a pozicióikat tartják megszállva, amelyeket a julius végén és augusztus elején vivott csatákban kiküzdöttek, sőt, ha hinni lehet az orosz jelentéseknek egyes hadosztályaik visszavonultak dél felé. Nyilván az esőzés is szünetet parancsol mind a két fél hadmüveleteiben, mert az rendkivül megnehezit minden mozdulatot, de nincs kizárva, hogy *Kuroki* előbb be akarja várni Port-Arthur elfoglalását, hogy aztán, a felszabadult ostromló sereggel jelentékenyen megerősödve, megkezdhesse a döntő támadást Kuropatkinnak jól elsáncolt hadai ellen.

Stössel nem kapitulál.

Tokio, augusztus 18.

*(Reuter.) Tokió*ból jelentik tegnap estéről: Hir szerint az ostromló hadsereg parancsnoka azt jelentette, hogy Port-Arthur parancsnoka a vár feladására vonatkozó felszólitást épp ugy, mint a japán császárnak azt az ajánlatát, hogy a nem kombattánsosokat a várból elvonulni engedi, köszönettel *visszautasitotta.*

Tokio, augusztus 18.

(Hivatalos.) A port-arthuri ostromló hadsereg parancsnokló tábornoka jelenti, hogy 16-án hadi követet küldött az ellenséges előőrsökhöz, aki egy közlést nyujtott át, mely kifejezésre jutatta a *japán császár* óhajtását, hogy a *nem kombattánsokat szabadon elbocsássa* és amelyben a *helyőrségnek a megadást ajánlották.* Ezeket a közléseket átadták a vezérkari

---

Erős Bálintot aztán odaviszik karon a főasztal mellé, hogy nagy tisztességére bemutassák a főispán urnak meg a többi uraknak, töltögetnek neki, pezsgővel itatják, koccingatnak vele. A gyárigazgató ur pedig felköszöntöt mond rá, hogy ez micsoda aranyember, paradicsomkertet csinált ebből az elátkozott pátriából azóta a tiz esztendő óta, hogy itt van. Jóformán kosarankint hordogatta vissza a sziklás lejtőkre az iszapot, amit a záporok lemosogattak, az igaz, hogy ebben segitette őt többször az uradalmi főerdőmester ur is, aki néhány iga hangaföldet küldözgetett néki őszszel-tavaszszal. A parasztok is felbuzdultak az ő sikerén és eltanulgatták tőle a csudatévő mesterségét. A mellett miket csinál ez még! A kis gyerekeken kivül oktatja vasárnaponként a gyárbeli inasokat; kertészetre a gazdálkodó emberek gyerekeit, ifjusági egyesületet alkotott, dalárdát vezet, aztán prédikál, imádkozik a templomban, mert hogy a tiszteletes ur ide csak minden tizedik vasárnap érhet, lévén annak is vagy husz apró filiája! A falu képe, a nép erkölcse egészen megváltozott, mióta ő itt van . . . Hát az ilyen embert, az ilyen apostolembert az Isten éltesse, éljen sokáig!

A gyári rezes banda tust huzott és az urak isznak a kis kopott emberke egészségére, aki ott ül egy kissé elfogódottan a vármegye első főemberének a jobbja felől.

— Derék ember, igazán derék ember! Ilyen kellene sok Borotavármegyében.

— Bizony iljen! — mondogatják mások. — Az ilyen emberek ujjáteremthetnék az egész országot!

— Van pedig ilyen száz is a vármegyében és sok ezer az országban! — bólingat köhécselve a tanfölügyelő.

— És hogy maga erről még nem tett nekem jelentést! — mondja a főispán. — Tud róla a miniszter?

A tanfölügyelő nagyot nyel.

— Jelentés, jelentés?! . . . A jelentés ilyen esetekben csak papiros. Akkor beszél, ha el is olvassák. Legtöbbször még akkor se. Száz jelentésnél többet ér egy ilyen mosolygó véletlen, egy ilyen szép szem piros őszi barack . . . Lám-e, ez itten most is megszólalt! . . .

— Én már régtül ótátul ismerem őtet. Foltonosan figyelem müködésit. Komol ember! Én tetem is már jelentés méltóságodnak. Ordó kelene neki, ordó, valami ordó, kis ordócska, nem nagy, csak ollan tanitócskának való. Vallami, na, méltókám, vallami keveske! — lelkendezik a főszolgabiró.

De már erre megszólal Erős Bálint is, aki eddig csak nagyokat pirulva, hallgatagon ült ott a többi urak közt. (Most már magamagát is urnak tartotta.) Az ital is a fejébe ment egy kissé, hát felágaskodott benne a bátorság és kivágja, hogy: köszöni a szivességet, de az ordót, azt nem fogadná el.

— Már miért nem? — kérdik. — Hiszen megérdemli!

— Azért nem, mert tanitó vagyok és magyar ember. A tanitó, az mind demokrata, — más csak nem lehet — a magyar ember pedig mind arisztokrata. Mind az, egyszálig, még a koldus is az!... Holmi kis ezüst érdemkeresztecskét, amit az ajtónállóknak osztogatnak, el nem fogadnék, mert sértené a tanitói — méltóságomat! Pedig csak ilyesmi jár a tanitónak. Szent-István-rendet nem adnak. Hát igy nem kell semmi! Legalább megmentem a demokrataságom tollaszinét. Eldicsekedhetek vele, hogy megkináltak egyszer ordóval, de én büszkén, bár illő tisztelettel visszautasitottam. Mert ilyen ám a magyar ember, kérem alássan. Adnának csak Szent-István-rendet!...

Mindezt tréfásan, nevetve mondogatja Erős Bálint, hogy kitessék, hogy gunyolódik, hogy magamagát is kicsufolja. Igy aztán nem is sértődik meg senki. Inkább azt mondogatják, hogy:

— Nem bolond ember ám ez! Ebben is igaza van!

Aztán felállt ő is, veszi a poharát és csudálatos szép, szivbe lopakodó csengő hangon mond egy hatalmas dikciót a népnek szeretésiről, a magyar föld, magyar viz, magyar levegő varázslatos erejéről, amely összehoz mindeneket és egyesiti a kicsinyeket a nagyokkal... És végül ölteti természetesen a főispán urat, a tanfelügyelő urat meg a főszolgabiró urat mint Borotavármegye legnagyobb demokratáit.

Azt mondják rá: gyönyörü beszéd volt! És koccintanak vele. Az asztal végén még azt is suttogják, hogy sokkal szebben szónokol, mint a képviselő ur. Hej, ha az ilyen embernek volna huszezer forintja, ami nincs, már régen ott ülhetne az országházában. Pedig még nem is olyan idős,

főnöknek, aki 17-én egy *orosz hadikövetet* küldött az ostromló hadsereghez *mind a két pontra vonatkozó visszautasitó válaszszal.*

Port-Arthur végnapjai.

London, augusztus 18.

Port-Arthur még az oroszoké, de a vár eleste már elkerülhetetlen és a japánok azt mondják, hogy öt nap alatt elfoglalják a várost. Ha igaz a *Daily Express* tokiói jelentése, amely kifejezetten nem hivatalos forrásból ered, *Stössel* tábornok tegnap a kapitulációra kitüzött határidő lejárta után a *legridegebb formában visszautasitotta a város megadását,* ellenben udvariasan megköszönte *Jamataga* japán vezérkari őrnagynak a mikádónak azt az ajánlatát, hogy a polgári lakosságnak hajlandók a japánok szabad elvonulást engedni. A *Standard* jelentése szerint a csifui francia kolónia körében szintén azt beszélik, hogy *Stössel* visszautasitotta a kapitulációt. A mikádó azzal okolta meg a kapituláció megajánlását, hogy ily módon az utolsó rohamnál elkerülhetetlen mészárlás meg ne történjék. Egyuttal azt is közöltette *Stössel*lel, hogy a további ellenállás a japánok tulnyomó ereje következtében ugyis hiábavaló volna. *A francia és amerikai katonai attasék már elhagyták Port-Arthurt.*

A *Daily Mail* tudósitója szerint *Alexejev* hozzájárult a vár feladásához, de a hajóhad szabad elvonulását is a feltételek közé sorozta. Egy tokiói távirat szerint a *mikádó* nem ellenzi a helyőrség szabad elvonulását, sőt a hajókét sem, ha azok távozásuk előtt leszerelnek. Ez esetben a hajók Oroszországéi maradnak.

Egy amerikai kikötői munkás, aki *Port-Arthur*ban dolgozott, azt állitja, hogy municióban és élelemben a város készlete kicsiny, ugy hogy élelmezés dolgában csempészekre van szorulva. Az orosz aknák, amelyeknek robbanása sok száz japánt megölt, tették eddig lehetségessé a vár védelmét. Port-Arthurban mindenkit kényszeritenek, hogy az erősségi munkálatokon résztvegyen, és ezért tiz rubel fizetést kap naponkint és kártéritést, ha megsebesül. A japánok állandóan közelednek a városhoz, de mig egyes jelentések szerint csak *egy mértföldnyire,* más jelentések szerint *hat mértföldnyire* vannak a várostól.

Csifu, augusztus 18.

(Reuter.) A japánok *behajóztak a Galamb-öbölbe* és Parlingsing felől előrenyomultak a vár felé. A mult éjjel Port-Arthurt a *Galamb-öböl felől* bombázták.

London, augusztus 18.

Khinai jelentések szerint az ostromló hadsereg nyugati szárnya egészen a Galamb-öbölig nyomult előre, mig középpontja a várostól két mértföldnyire levő erősségről támad. A *Farkashegy* elfoglalásáról most Tokióból hivatalos részletek érkeztek, amelyekből kitünik, hogy mily rendkivül nehéz és véres volt az a harc, amely a Farkas-hegy birtokáért folyt. A támadás julius 26-án kezdődött a körülbelül háromszáz méter magas hegy ellen, de a japánok a nap folyamán csak a hegy lejtőjének közepéig tudtak eljutni és az éjszakát az északi lejtőn voltak kénytelenek eltölteni. Másnap reggel a japán ágyuk először bombázták a hegynek tetejét és csak amikor már fönn ellenség nem látszott, kezdte meg a gyalogság ujabb előnyomulását. A japán gyalogságot azonban a jól elrejtett gyorstüzelő ágyukból gyilkos tüzelés fogadta. Mindazonáltal a japánoknak végül mégis *sikerült a hegy gerincét elérniök.* Azonban az orosz tulerő ismét visszaverte a japánokat. A következő napon a japánok erősitést kaptak és sikerült nekik *három oldalról koncentrált támadással a Farkas-hegyet elfoglalniok.* A hegyen két Maxim-ágyut és egy japán arzenálból származó gyorstüzelő ágyut találtak a japánok. Az utóbbit valószinüleg azoknak a gőzösöknek egyikéből szerezték, amely Port-Arthur kikötőjének elzárását kisérelte meg. *Julius harmincadikáig Port-Arthur összes külső erősségei japán kézbe kerültek.*

A város bombázása nem szünetelt a kapitulációra kitüzött határidő alatt sem. Egy orvos, aki kedden éjjel Port-Arthurtól nyugatra a *Galamb-öböl* közelében levő amerikai gőzösön volt, azt beszélte, hogy az egész éjszakán át bombázták a japánok a várost, éjféltől kezdve egész reggelig. Az orosz ütegek nem viszonozták a tüzelést. Reggel öt órakor a kikötőn kivül öt japán hajót láttak, amely őrszolgálatot teljesitett. Az amerikai attasé, aki Niucsvangból Csifuba érkezett és kedden éjjel körülbelül tiztizenkét mértföldnyire Port-Arthurtól hajózott el, szintén megfigyelte a bombazást és azt mondja, hogy mindkét részen borzalmas volt az ágyuk hatása.

Stössel napiparancsa.

Pétervár, augusztus 18.

Az orosz távirati ügynökség közzétette *Stössel* tábornoknak augusztus 13-ról keltezett utolsó napiparancsát. A napiparancs igy hangzik:

Port-Arthur vitéz védelmezői! Elérkezett az a pillanat, mikor minden erőnket meg kell feszitenünk, hogy ezt a talpalatnyi orosz földet, Port-Arthur erősségét megvédelmezzük. Hatalmas császárunk, közös anyánk, orosz hazánk annak a szent kötelességnek teljesitését várják tőlünk, hogy az erősséget megtartsuk. Mindnyájunknak tett esküvésünk szavaira kell gondolnunk és mindnyájunknak lelkében élnie kell annak a meggyőződésnek, hogy egyéb hely nincsen a számunkra, mint az, amelyet felséges urunk a vár sáncai között nekünk kijelölt. Vitéz őseink példáját követve, hátrálnunk nem szabad. Az ellenségnek egy darabka földet sem engedünk át és bátorsággal nézünk a szemébe. Meg fogjuk bosszulni nemtelen orvtámadását. Megmutatjuk a pogányoknak, hogy Isten velünk van.

Stössel tábornok.

A szétvert orosz hajók.

London, augusztus 18.

A *Rosszija* és a *Gromoboj* cirkálók tegnap Vladivosztokba érkeztek. A *Novik* cirkálót, amely a mult pénteken elhagyta a csintaui kikötőt, a *Times* egy távirata szerint, mult szombat óta nem látták. Ugy látszik, hogy a cirkáló Japán megkerülésével igyekszik Vladivosztokba. *Kamimura* hajóhadával Vladivosztok felé hajózik, hogy a Novik utját elvágja. A *Pallada* sorsáról még mindig nem érkezett hir.

Tokio, augusztus 18.

Hir szerint a *Rosszija* orosz hadihajó *elsüllyedt,* mikor teljes gőzzel *Vladivosztok* felé tartott.

Pétervár, augusztus 18.

A hadügyminisztériumhoz érkezett távirat szerint a *Novik* cirkáló, amint Japánt megkerülve, Vladivosztok felé tartott, *elsüllyedt.*

Khina semlegessége.

London, augusztus 18.

A *Times* jelentése szerint a khinai kormányzó

---

egész fiatal ember! Ilyenek a viszonyok! Ilyen a jó szerencse! Ki mibe születik. Az eb is ha lónak születnék, hátas paripa válhatna belőle, versenyt futtató...

Erős Bálint azután, hogy mindjobban dédelgetik, maga is annálinkább nekimelegszik. Azt mondja:

— Ha már ennyire benne vagyunk, nagyságos, méltóságos uraim, ki tudja lesz-e alkalmam valaha az életben? Volna egy kérésem...

— Mi az? Ha csak lehet...

— Ime tiz esztendő óta itt kinlódok ebben a kis faluban. Nem is kivánkozok el innét. Szeretem a népet, pedig sok az irigyem, ellenségem e közt is, hiába javát munkálom. Kivált ez a Zsák Mátyás!

— Ki a fene az a Zsák Mátyás?

— Az egy hatalmas potentát ebben a kis faluban. Szerszavas ember. Kiszolgált őrmester. Iskolaszéki tag. Különben mikor az öreg tanitó elhalt, ő maga akart a helyébe lépni. Azt mondta: Kivégzi a gyerekek dolgát ő is azért a fizetésért, ha már ugyse akad oklevelés. De hogy engem választott a nép: azóta nagy haragosom.

— Hát maga nem okleveles?

— Nem, már nem is leszek.

— Hát mért nem teszi le azt a kis vizsgát?

— Öreg legény vagyok már én ahhoz!

— Ugyan hány esztendős?

— Huszonkilenc! A harminc felé taposok.

— No, ez még nem nagy sor! E felül lehetne...

— Már annak vége! Tudok én sokat, tudok, kérem alássan, de azért mégse tudok annyit, hogy a nyugdijba felvennének. Nincs oklevelem. Elzüllöttem. Nem vesznek fel. Az öreg napjaimra, ha megérem, nem lesz nyugdijam, nem lesz kenyerem. Mert ha oklevél nincs, a nyugdijintézetbe se vesznek fel, ugy-e igaz, nagyságos tanfelügyelő ur? Hiszen megpróbálgattuk már, ki tudja hányszor!

— Igaz az, Erős Bálint barátom. Ez a törvény! Ezen csak maga segithet. Durálja neki magát, feküdjék neki. Az ilyen vén legénytől nem igen sokat kivánnak már. Átereszti a vizsgán. Hiszen gyakorlatilag a legjobb tanitóim közül való. Százszor mondtam én ezt magának!

— De ha az a kis oklevél hiányzik!... No, nem is erről akarok beszélni!... hörpent egyet és folytatja tovább, kissé már a beesipett ember habókos merészségével. — Ennek már vége! Hanem az, hogy az a harangozóság! Azt enné ki az iz!

— Az csakugyan ollan különös foltonossági hiány, ami az embert egyre kettőre felfortyantja. Én vetem magamnak a fáradságot, belőle tekingélketem. Ez disznóság. De ez a Zsák Mátyás!... tüzel a főbiró. A tanitó pedig folytatja:

— A dijlevelemben ez van: kap az oktató ur tiz hold földet a Naplátón; szabad fajzást a Kékerdőn, minden gyerek után két tojást, ünnepkor egy-egy kalácsot (mit csináljak én ennyi kalácscsal!) ostyasütésért három forint tiz krajcárt, négy szekér szénát; minden pártul fél köböl gabonát, egy font vajat az ismétlősöktül, a trágyát kihordják ingyen a földemre, de ezért tartozok áldomásba tiz liter pálinkát fizetni, kapok egy nyilas rétet, de a széna fele a kondásé és még néhány ilyen apró tétel... Végül pedig az áll a dijlevélben, hogy kap a tiszteletes tudós oktató ur *vihar elé való harangozásért* és rendes templomba való és minden más reggeli, déli és esti közönséges *harangozásért* négy forint harminckét krajcárt, de ezen összegért tartozik hűségesen harangozni, ahogyan előirva vagyon, hibátlanul és pontosan, mert másképp lefogódik! (Már hogy a tanitó fogódik-e le, vagy a harangozói bér? — az nincs beleirva a dijlevélbe.) Hát kérem alássan, nem ordó kell énnékem a kabátomra, hanem hogy ezt a szégyenfoltot lemosnák a tanitói tisztességem köpönyegéről, ha lehetne, ha engedné Zsák Mátyás!... Szivesen elengedném a négy forint harminckét krajcárokat...

— Lehetetlen, hogy ilyesmi volna egy tanitói dijlevélben a tizenkilencedik században! — mondja a főispán.

— Pedig benne van az, nem is egybe, százba is! És benne is marad még sokba a huszadik században is! — bizonyitgatja sóhajtozva a tanfelügyelő. — Nehéz erről tenni!

— Nohát, én majd teszek róla! — kiáltja a főispán és koccint még egyet a tanitóval, aki boldog, hogy kibeszélhette, elpanaszolhatta a legnagyobb fájdalmát.

— No, lássa — sugja neki a tanfelügyelő — mi mit nem tesz egy szem szép mosolygó őszi barack! Hanem valami más egypár szép szem is kellene ehhez magának! Azok talán rávennék magát arra is, hogy azt a fránya oklevelet megszerezze...

— Mond valamit a tanfelügyelő ur... De egyelőre ez is elég.

kedden az orosz alkonzul kiséretében megvizsgálta a *Gromoboj* torpedóvadászt és konstatálta, hogy a hajó gépezete javitásra szorul. Tegnap az *Aszkold* cirkálót kellett volna megvizsgálni, amikor *Peking*ből egyszerre az az utasitás érkezett, hogy a *hajókat vagy azonnal szereljék le, vagy pedig azonnal hagyják el Sanghái kikötőjét.* Minthogy az orosz hajók az utóbbira képtelenek, a kormányzó az előbbit rendelte el, de az orosz konzulátus azt felelte, hogy addig nem tehet semmit, amig Pétervárról utasitást nem kap. A japán főkonzul a maga részéről sürgette a kormányzót, hogy a pekingi parancsot azonnal hajtsa végre. Tegnap nagy meglepetésre ujabb ellenkező parancs érkezett *Peking*ből, hogy az orosz hadihajóknak tüzzenek ki határidőt, hogy a szükséges javitásokat elvégezhessék.

Sanghai, augusztus 18.

A *Reuter*-ügynökség jelenti *Sanghai*ból mai kelettel, hogy ott a japán hajóhad megérkezését várják. Japán el van tökélve, hogy követelni fogja, hogy az *orosz hajók rögtön hagyják el Sanghait*, vagy pedig *kikényszeriti azoknak lefegyverzését épp ugy, mint Cingtauban.*

A helyzet Vladivosztokban.

Köln, augusztus 18.

A *Kölnische Zeitung*nak táviratozzák *Vladivosztok*ból: Mindenfelől szibériai csapatok érkeznek. Az utcákon hemzseg a minden fegyvernembeli katonaság. A kaszárnyák megteltek, jóllehet az érkező csapatok számára ideiglenes kaszárnyákat hevenyésztek. Sok magánházat lefoglaltak a katonaság elhelyezése céljából. *Vladivosztok* helyzete csak Port-Arthur eleste után lesz veszedelmes, mert akkor a japán haderő és flotta *Vladivosztok*ra fogja magát vetni, de nem lesz könnyebb feladata, mint Port-Arthurnál.

A Prinz Heinrich titka.

London, augusztus 18.

A *Daily Express* kobei jelentése szerint a *Prinz Heinrich* gőzös postazsákjainak kinyitásánál kitünt, hogy *japán ügynököknek Oroszországból küldött levelei hiányzanak.*

HIREK

Budapest, augusztus 18.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Személyi hír.** *Szily* Adolf egyetemi tanár külföldre utazott.

— **A kalocsai érseki helynökválasztás.** *Kalocsá*ról táviratozzák: *Császka* György érsek elhalálozása következtében a káptalannál megindult a helynökválasztás. Tegnap és tegnaelőtt összesen háromszor szavaztak, *Majorossy* fölszentelt és *Mayer* cimzetes püspök mindannyiszor egyenlő szavazatot nyertek s igy a választás eredménytelen maradt. *Dessewffy* csanádi püspök lesz hivatva dönteni a két jelölt között, kinek határozata Rómához felebbezhető. A döntésig a káptalan végzi az egyházkormányzást.

— **Kitüntetett tüzérezred.** A hivatalos lap mai száma közli a királynak azt a parancsát, amelyben ő felsége a 8. számu tüzérezredet kitünteti. Most ötven éve, hogy az ezred a király nevét vette, és a kitüntetésre ez adott alkalmat. A király az ezrednek a tulajdonosi jubileumérmet adományozta, az ezred ágyuinak pedig külön jelzést rendelt el. Az érem egyik oldalát a király relief-mellképe diszíti, a másik oldalára pedig ez a fölirat kerül: *A tulajdonos — 8. számu tüzérezredének, 1854—1904.* Az ágyukra alkalmazandó éremre a király nevének kezdőbetüit vésik föl. A jubileumi éremnek és az ágyuk jelzésének költségeit a király magánpénztárából fedezi.

— **Dr. Ott Ádám kinevezése.** A hercegprimás kinevezte dr. *Ott* Ádám buda-ujlaki plébánost budapest-kerületi alesperessé. Ez a kinevezés kiváló érdemek és buzgó lelkipásztori működés elismerése, amely széles körökben fog megelégedést s örömöt kelteni.

— **Eső.** Talán az egész, abnormisan forró nyárnak, ma volt a legforróbb napja. Oly sürü és izzó volt a levegő, hogy a sokat emlegetett gőzfürdő-hasonlatban ma semmi tulzás nem volt. Oldalt a házak, alul az aszfalt sugárzott a melegtől, felülről pedig a nap melege zudult az emberekre — szinte elviselhetetlenül. Estefelé a krizisig fokozódott ez az állapot fojtó, feszült lett a temperatura. Az ég alját pedig nagy, sötét felhőnyájak lepték el, amelyeken percenként hosszu, szakgatott villámok futottak át, tompa dörgésektől kisérve. És gyors szárnyon közeledett a zivatar. Hét óra után sebes szél vágtatott át az utcákon nagy porfelhőt csapva, aztán sebesen, nagy cseppekben esni kezdett. Üditő, hüs volt ez az eső, tizenegy óráig jóformán meg sem állt. Utána tiszta, hüvös lett a levegő. Ezután a kóstoló után még nagyobb az emberek vágyakozása, hogy most már mindig igy maradjon.

— **Fölavatás a Ludoviceumban.** Ma avatták föl a *Ludovika Akadémia* végzett növendékeit, szám szerint nyolcvanhatot, nagy és előkelő közönség jelenlétében. A növendékek az első honvéd-gyalogezred legénységével délelőtt tizenegy órakor érkeztek vissza a Vérmezőről *Czeiszberger* János alezredes parancsnoksága alatt. A végzett növendékek átöltözködtek hadnagyi diszruhájukba s a Ludovika Akadémia előtti szobornál sorakoztak. Itt először pávai *Vajna* Béla vezérőrnagy, az intézet parancsnoka intézett a fiatal tisztekhez lelkes beszédet, majd dr. *Auer* Jenő katonai lelkész figyelmeztette őket a haza és király iránt való hüségre s az eskü szentségére. Azután föleskették a növendékeket, akiknek nevében *Krick* Sándor honvédhadnagy köszönte meg a tanári kar jóindulatát. Végül diszebéd volt a tiszti étkezőben. Az uj hadnagyok teljes fölszerelését a honvédelmi minisztérium *Blum* Sándor egyenruha-cégnél rendelte meg.

— **Lukács Béla szobra Zalatnán.** Vasárnap, e hó 14-én ment végbe nagy ünnepségek között *Lukács* Béla volt kereskedelmi miniszter szobrának leleplezése szülővárosában, *Zalatnán.* Erre az alkalomra az egész város ünnepi diszt öltött és az összes lakosság, felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül, az ünneplők soraiba tömörült.

Résztvettek a szobor-leleplezési ünnepélyen a *Lukács*, *Mály*, *Szontágh*, *Keresztes* és *Jakabffy* családok. A kereskedelmi miniszterium képviseletében *Tichtl* János min. osztálytanácsos, *Földváry* József miniszteri titkár és *Babocsay* Béla számvizsgáló jelentek meg. A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság részéről *Muzsik* József vett részt a lelepiezési ünnepélyen. Képviseltette magát Gyulafehérvár szabad királyi város *Novák* Ferenccel és vezetése alatt egy 12 tagu bizottsággal, továbbá Alsófehérvármegye báró *Bánffy* Kazimir megyei főjegyző által. Az ünnepély a Szózat elénekléssel kezdődött, mely után dr. *Szontágh* Adolf bánya-főorvos mondott nagyhatásu emlékbeszédet, amelylyel *Lukács* Béla emlékszobrát leleplezte. A szobrot a kaszinó ezidőszerinti h. elnöke, *Angyal* József bányatanácsos vette át a kaszinó nevében és annak kegyeletes megőrzését igérte. Az ünnepi beszédet *Werner* Gyula országgyülési képviselő tartotta, aki költői len. dülettel ecsetelte a szerencsétlenül elhunyt államférfi érdemeit és a közügyek terén kifejtett hasznos és gazdag tevékenységét. *Werner* beszéde után *Ferenczy* István, iparisskolai tanár *Lukács emlékszobránál* cimü ódáját szavalta el *Török* István főgimnáziumi tanuló, majd *Ferenczy* István tanár emlékezett meg igen szép szavakban *Lukács* Béla érdemeiről. A lélekemelő ünnepélyt az ország minden részéből érkezett koszoruk elhelyezése fejezte be. Lukács Béla szobrát fiatal müvészünk, *Gárdos* Aladár mintázta.

— **Uj polgári iskola Budán.** A budai szarvastéri iskolaépületben az uj tanévre polgári finiskolát rendeztek be a sok jelentkezőre való tekintettel. A beirások szeptember 1—3-ig tartanak. Az előadások 7-én kezdődnek.

— **Csata a newyorki tőzsdén.** A derék és higgadt yankeek gabonatőzsdéjén a minap vad, elkeseredett dulakodást keltett, hogy a termésről riasztó hirek érkeztek. A nyugodt és előkelő angolszászok egy pillanat alatt megfeledkeztek a gentlemanlike szabályairól és a newyorki börze nagy, oszlopos csarnoka hirtelen rémes harctérré változott át, ahol bottal, öklöllel, bokszerrel, minden képzelhető és képzelhetetlen eszközzel támadtak a derék spekulánsok egymásra. Amint *London*ból jelentik, a tőzsde napja a nyugodt alkudozások jegyében indult és akkor még senki sem sejtette, hogy milyen elkeseredett ütlegelésben lesz része. Hirtelen azonban felhangzott a rémhir.

— A manitubai termést elverte a jég!

Leirhatatlan pánik, kavarodás támadt. Valóságos harc ütött ki, ökölre mentek, harapdálták és körmükkel tépázták egymást. Mindenki fedezni akarta kötését s oly háboruság ütött ki, aminek soha sem volt még szintere a new-yorki gabonacsarnok. S hogy mindez teljes legyen, hirtelen ujabb rémhirek kavarogtak a levegőben.

— Dakotában fekete rozsda pusztit!

— A farmerek a lábon álló gabonát felgyujtották!

Az ijedtség erre a hirre az eksztázisig nőtt. Az emberek dühösen egymásnak estek, kalapok kavarogtak a levegőben, a kabátokat s mellényeket leszaggatták egymásról. A termet üvöltésszerü orditás töltötte be. A harcot megérezték az árak is. A 112 és fél centnyi árra, melyet a szeptemberi buza elért, hat esztendő óta nem volt példa. A májusi buza 114-ig ment. Szóval, a verekedés rányomta fotografiáját a kurzusokra alaposan.

— **A hőség és a fák.** Az idei nagy hőség ugyancsak próbára tette a fák szivósságát. A legtöbb fa nem birt ellentállni a hőségnek és korán elhullatta a lombját. A gyümölcsfák lombja hamarosan megsárgult és lehullt, a gyümölcs pedig sovány maradt és megférgesedett. A tölgyfát gyakran emlegetik mint az erő szimbolumát, a nap perzselő erejével azonban ez sem birt megbirkózni. Nagy szivósságról tettek tanuságot az ákácfák, melyeknek lombja mostanáig is megőrizte üdeségét és kellemes árnyékot nyujt az eltikkadt embernek.

— **Házasság.** *Jakab* Dezső budapesti épitész eljegyezte *Taussig* Irén kisasszonyt, *Taussig* Vilmos ur leányát, Szabadkán.

Wahrmann Sándor 16-ikán lépett házasságra a VI. ker. anyakönyvvezető előtt *Spitzer* Janka kisasszonynyal, *Spitzer* Armin leányával. Tanuk voltak: dr. *Ság* Manó és dr. *Weisz* Jónás fővárosi ügyvédek. Az egyházi esketés 21-ikén lesz a dohány-utcai izraelita templomban.

Gallé Antal budapesti és gödöllői királyi várkapitány leánya, *Gizella*, vasárnap, e hó 21-én délelőtt 10½ órakor kel egybe a gödöllői királyi kastélykápolnában ifj. *Szabó* Kálmán gödöllői koronauradalmi mérnökkel.

Reich Samu Miskolczról e hó 21-ikén vezeti oltárhoz a dombovári izraelita templomban *Steinbock* Janka kisasszonyt, *Hoffer* Lipót kereskedő unokáját.

— **Négerek üldözése.** *New-York*ból táviratozzák, hogy *Statesborough*ban, ahol tegnap asszonyok két szerecsent elhurcoltak a börtönből s leöntvén petroleummal, meggyujtották a szerencsétleneket, ma öt négert ismét halálra kinoztak s sokat sulyosan bántalmaztak. A fehér lakosság elhatározta, hogy a munkakerülő négereket el fogja kergetni a városból.

— **Cukrászsütemény a vendéglőkben.** Egy vidéki vendéglős egy táncvigalom alkalmával cukrászsütemények és fagylaltot készitett és árusitott. A vendéglőst feljelentették a cukrászipar jogosulatlan gyakorlásáért. Az elsőfoku iparhatóság fölmentette, a megyei alispán mint másodfoku iparhatóság a vendéglőst kihágás miatt 10 korona pénzbüntetésre itélte. A megbirságolt vendéglős felfolyamodására a kereskedelmi miniszter fölmentő itéletet hozott, kimondva, hogy a vendéglős iparengedélye alapján bárminemü ételnemüek elkészitésére és árusitására jogositva van.

— **Istentisztelet.** A pesti izraelita hitközség dohány-utcai, valamint a rombach-utcai templomában a péntek-esti istentisztelet további intézkedésig ½7 órakor kezdődik.

— **A Ludovika szökevénye.** *Bécs*ből jelenti tudósitónk telefonon, hogy *Jägersdorf*ban a rendőrség letartóztatott egy fiatalembert, aki *Hausler* István magyarországi polgári-iskolai tanulónak mondotta magát. E névre polgári-iskolai bizonyitványt is találtak nála, amelyet ő maga hamisitott, továbbá egy irást, amelyben a magyar iskolatársak a vakációban utazgató *Hausler* Istvánt a tanuló-ifjuság támogatásába ajánlják. Találtak azonkivül a fiatalembernél egy magazin Mannlicher-patront s ez gyanut keltett. A rendőrségen az állitólagos polgári iskolai diák bevallotta, hogy igazi neve *Tivolt* Sándor, 13 éves és növendéke a budapesti gyalogsági hadapródiskolának. *Tivolt* tudvalevőleg egy tiszt szolgájának a ruhájában szökött meg a kadétiskolából, miután levelet irt atyjának, aki nyugijazott kapitány Kőszegen, továbbá iskolatársainak és az intézet parancsnokának. *Tivolt* már májusban is meg akart szökni: akkor tetten érték és megbüntették. Most azt irta parancsnokának, *Göpfert* őrnagynak, hogy reménytelen szerelme miatt öngyilkosságot fog elkövetni. *Tivolt* azt vallotta a rendőrségen, hogy Bécsből Hamburgba akart menni. A fiatal szökevényt a kerületi törvényszékhez kisérték át.

— **Halálozás.** Lipováci *Desits* Gyula szentgotthárdi közjegyző hatvanötéves korában hirtelen elhunyt. Ma délután temették el Szent-Gotthárdon nagy részvét mellett.

— **Sziléziai németek tüntetése.** *Troppau*ból jelentik: A sziléziai németek a király születésenapjára nagy népgyülést hivtak össze, hogy a tanitóképzőkön szervezett szláv kurzusok ellen tiltakozzanak. Már tegnap zajos tüntetésre került a sor. Amikor gróf *Thun* tartományi főnök megjelent palotájának erkélyén, az óriás néptömeg *pfuj! és le a kormánynyal!* kiáltásokkal fogadta, mire a tartományi főnök visszavonult a lakásába. A tömeg azután a *Wacht am Rheint* énekelve, a cseh tornacsarnok elé vonult, amelynek összes ablakait beverték. A kormányépület előtt a tüntetők és a rendőrség között heves összetüzés történt. A rendőrök kardot ránt ottak, a tüntetők pedig bottal védekeztek a csapások ellen. A rendőrök azután kordont vontak az épület előtt, de a tüntetők utóbb oly erős rohamot intéztek a kordon ellen, hogy a rendőrök nem tudtak ellentállni s csakhamar ujabb verekedés támadt a rendőrök és tüntetők közt. A tüntetés csak akkor ért véget, amikor a tüntetők a pályaudvarra vonultak *Wolf* képviselő fogadására. Ma délelőtt tiz órakor mintegy tizezerfőnyi tömeg jelenlétében megtartották a népgyülést, amelyen éles határozatot fogadtak el a szláv kurzusok ellen. A népgyülés után tüntető körmenet volt, amelynek élén fekete-vörös-arany zászlót vitték. *Wolf* képviselő hevesen támadta az uralkodót, a gyülés után pedig a tömeg *fekete-vörös-arany zászló* alatt, a *Wacht am Rheint* énekelve, *József* császár szobrához vonult. A kormányzósági palota előtt megállapodott a sokaság és macskazenét adott gróf *Thun*nak. A lárma oly nagy volt, hogy *Wolf* egy gázlámpásra kuszott fel s kérte a tömeget, hogy csöndesen vonuljon odébb. Éppen ekkor ért oda egy nagy csapat csendőr és a tömeget a József császár szobra felé szoritotta. Már a szoborhoz jutottak a tüntetők, mikor egy katona-zenekar ért a kormányzói palota elé és hazafias dalokat játszott. A tömeg erre tódult vissza a kormányzói palota felé, de 80 csendőr szuronyszegezve utját állotta. A tüntetők megrohanták a csendőröket s közben *két ember szuronytól sulyosan megsebesült, sokan könnyebb sebeket szenvedtek* s a csendőrök több tüntetőt letartóztattak. Azalatt a kormányzói palotát egy zászlóalj gyalogság és egy lovasosztály szállotta meg.

A város lakossága körében nagy az izgatottság és nagy zavargások készülnek. Valószinü, hogy ha a nyugalom helyre nem áll, akkor a kormány fel fogja oszlatni a városi tanácsot és kormánybiztost küld ki.

*Troppau*ból táviratozzák: A városi tanács nevében *Rochowanszky* polgármester hódoló-táviratot küldött a kabinetirodának ő felsége születésenapja alkalmából.

— **A malommunkások sztrájkja.** A malommunkások tegnapi gyülésükön tudvalevőleg kimondották a sztrájkot. A sztrájk-bizottság állandóan a Hermina-uti Zöld Vadász-vendéglőben tartózkodik és onnan küldi széjjel bizalmi embereit azokba a malmokba, ahol még dolgoznak. A sztrájk ugyanis egyelőre csak részleges, de mind általánosabbá válik. Kisebb-nagyobb csoportokban mindig ujabb sztrájkolók jelentkeznek. Ma délelőtt féltiz órakor a sztrájk-bizottság megállapitotta, hogy nincs olyan malom, amelynek munkásai, legalább részben, ne sztrájkolnának. A sztrájktanyán eléggé vidám a hangulat, a sztrájk-bizottság tagjai kitartásra buzditják a munkásokat. A délelőtt folyamán a sztrájkoló malommunkások egy küldöttsége jelentkezett *Rudnay* Béla főkapitánynál, engedélyt kérve arra, hogy a malommunkások a sztrájk tartama alatt a Zöld Vadász-vendéglőben tartózkodhassanak. Megigérték, hogy a sztrájkolók csendesen fognak viselkedni, és felelősséget vállaltak az esetleges rendzavarásokért. A főkapitány egyelőre függőben tartja elhatározását. A sztrájk-bizottságnál folyton jelentkeznek a munkások, sőt a környék malmaiban, amelyek között a *soroksári* a legnagyobb, ott is kiütött a sztrájk. A Henger-malomban, amidőn az éjjeli munkások reggel hat órakor el akarták hagyni a malmot, *Virág* almolnár kijelentette, hogy a nős munkásokat az igazgatóság elbocsájtotta. Továbbá tudatta azokkal, akik nem magyarországi illetőségüek, hogy azok a Malom-Egyesület közbenjárása folytán el lesznek toloncolva.

A fővárosi malmok képviselői ma délelőtt *Déri* Izidor malomigazgató elnöklete alatt gyülést tartottak. A maknok megbizottai jelentést tettek arról, hogy az egyes malmokban miképpen mutatkozik a sztrájk. A jelentésekből kitünt, hogy a sztrájk részleges. A gyülés elhatározta, hogy amennyiben a sztrájkoló munkások erőszakkal akarnák a dolgozókat munkájukban megakadályozni, a malmok a hatósághoz fordulnak segitségért. Felvetették azt a kérdést is, hogy vajjon nem lenne-e helyénvaló, ha be nem várva a sztrájk elterjedését, a malmok előre beszüntetnék az üzemet. Ebben a kérdésben egyelőre nem hoztak kötelező határozatot. Abban azonban valamennyi jelenlevő egy véleményen volt, hogy ma, amikor a lisztárak oly abnormis emelkedést mutatnak, semmiesetre sem időszerü a sztrájk és különben is indokolatlannak tartják. Néhány malom statisztikai kimutatásokkal bizonyitotta, hogy a munkások legkevesebb három koronát, nagyrészük azonban négy koronát, sőt többet is kap egy napra. A Concordia, a Budapesti Gőzmalom, Molnárok és Sütők Malma, a Hungária 4—5 koronát, a Lujza-malom pedig 5 korona 20 fillért fizet a munkások átlagának naponta. Ilyen körülmények között a malomtulajdonosok nem tartják méltányosnak a 25% bérfelemelést. Szerintük az egész sztrájk idegen elemek munkája, amelylyel szemben a malmok képviselői teljes szolidaritással fognak eljárni. A sztrájkoló munkásokat a malmok képviselői felszólitották arra, hogy a munkához meghatározott határidőben ismét hozzáfogjanak, mert ha akkor munkába nem lépnek, a malmok őket elbocsátottnak fogják tekinteni és munkakönyveiket az iparhatóságnak szolgáltatják be. — A mai nap folyamán különben majdnem az összes fővárosi malmokban beszüntették az üzemet.

— **Rohitsi fürdőélet.** Rohitson az idén még több vendég keresett gyógyulást, mint tavaly. Sokan, akik a fürdőbe érkeztek, kénytelenek voltak mindjárt visszautazni, mert nem kaptak helyet. Ezt a látogatottságot annak köszönheti a kiváló fürdőhely, hogy a bélbetegségben, gyomorbajban, máj- és cukorbetegségben, továbbá csuzban és hurutban szenvedőknek biztos gyógyulást nyujt. Augusztus 21-én bevégződik a tulajdonképpeni fürdőszezon és igen sok lakás üresedik meg. Ezen a napon nagy mértékben leszállitják az árakat. Enyhe éghajlatánál fogva Rohits igen alkalmas őszi kurára.

— **Automobil-szerencsétlenség.** *Zürich*ből táviratozzák, hogy *Luzern* közelében, Assolternben egy automobil felborult. A gépkocsi vezetője meghalt, egy utas sulyosan, egy pedig könnyebben sebesült meg.

— **Nevelés a ketrecben.** *Berg* Antal miniszteri számtiszt, akiről kiderült, hogy gyermekét ketrecbe zárva neveli, ma nyilatkozatot tesz közzé, amelyben komolyan védelmére kel a ketrecbezárás nevelési rendszerének. Módszerét külföldi példákkal igazolja és hangsulyozza, hogy Németországban sok gyermek köszöni a ketreclakásnak testi és lelki épségét. A gyermeke iránt való szeretet vitte rá, — ugymond — hogy ezt a német orvosoktól approbált rendszert alkalmazza. Szerinte nem ketrecről van szó, hanem egy elkülönitett játszóhelyről, ahol a gyermek minden veszélytől távol van. Kilenchónapos gyermekét is igy szándékszik nevelni Berg, mert maga a gyermek anyja is ezt akarja.

— **Az irredentisták ellen.** Az olasz irredentista mozgalmak főtámaszai mindig a munkások voltak. A szocialista munkás-párt segitette az irredentistákat törekvéseikben mindaddig, amig ezeket a törekvéseket nem adták bérbe olyanoknak, akik hasznot akartak huzni abból a gyülöletből, amely mind nagyobb és nagyobb lett Ausztria ellen. A szocialisták most hirtelen frontot csinálnak az irredentisták ellen s a milánói munkások elhatározták, hogy Svájcban osztrák és olasz szocialista-gyülést tartanak, amelyen leleplezik azokat a politikai intrikusokat, akik az olaszok és osztrákok gyülöletét állandóan szitják. A szocialisták meggyőződése szerint az olasz irredentizmust is, meg a bécsi udvar olaszellenes kedvét is ármányos, bujkáló emberek élesztik és táplálják, akiknek anyagi érdekei követelik, hogy a két ország folyton gyarapitsa hadi fölszerelését.

Hogy a tanácskozást megtartják-e, ma még kétséges, mert a római pártvezetőség nem nagyon szimpatizál a mérsékelt milánóiakkal, meg aztán az osztrák szocialisták pártjában is vannak a tervnek ellenzői, akik az egészet fölöslegesnek tartják. Egy osztrák szocialista meg is mondta nemrég Milánóban:

— Minek kezdjük meg ezt a mozgalmat, amikor Magyarországon és Ausztriában senki sem gondol Olaszországgal való háborura!

— **Gyilkos díjbirkozó.** A Majna-Frankfurt közelében levő *Zeic* városkában egy szerecsen athléta azt hirdette városszerte, hogy aki őt földhöz vágja, annak kerek száz forintot fizet. Sokan pályáztak a száz forintra, de nem birtak az erős emberrel. A minap azonban mesterére akadt a szerecsen herkules. Egy erős legény kétszer egymásután földhöz vágta. A hivatásos birkozó éktelen haragra lobbant a kudarc miatt és mikor harmadszor mentek egymásnak, ellenfele dereka helyett hirtelen a nyakát kapta meg és vasmarkával valósággal kicsavarta a fejét. A szerencsétlen ember rögtön meghalt. A gyilkos fölhasználva a nagy zürzavart, elmenekült.

— **Siketnémák elhelyezése.** Azok, akik siketnéma gyermekeket óhajtanak eltartásra magukhoz venni, e hó 25-éig jelentkezhetnek az állami siketnémaintézet igazgatóságánál, VIII., Mosonyi-utca 8. szám alatt. Tartásdij havi 20 korona. Csak az intézet közelében lakó jelentkezőket vesznek figyelembe. Gyermektelen családok előnyben részesülnek.

— **Végzetes játék.** *Beregszász*ról irják: *Pothering* beregmegyei község körjegyzőjének 11 éves fia játékból agyonlőtte *Masika* Mária nevü náluk szolgáló cselédet. A dolog ugy történt, hogy a mezőőr hivatalos dologban bement a jegyzőhöz és a tornácra vetette régi szerkezetü puskáját, melyben a töltést benne felejtette. A jegyző fia játszani kezdett a fegyverrel és tréfából ráfogta a cselédre. Ravaszát meghuzta és a golyó a lánynak koponyáját teljesen szétroncsolta.

— **Tizenegy tüzoltó halála.** *Lodz*ból táviratozzák: Egy fűrészmalom égésénél borzasztó szerencsétlenség történt. Leomlott egy fal és *11 tüzoltót agyonütött.*

— **Titokzatos gyilkosság.** Beregszászról táviratozzák: Titokzatos bünténytt nyomoz a beregszászi törvényszék vizsgálóbirája. *Hetyen* község határában *Komjáti* Bertalan jómódu földesgazdát a mezőn szekere alatt halva találták meg. A vizsgálat kideritette, hogy az áldozatot baltával ütötték le. 16 ütést találtak rajta, köztük több halálokozó sebet. A gyilkosság valószinüleg bosszu müve, amitől a

meggyilkolt félt is. Ezt sejteti legalább a kezében talált fegyver, melynek ravasza fel volt huzva. A legtöbb valószinüséggel bir az a gyanu, hogy Komjátit egy erdőőr ütötte le, mert mint orvvadász az öröknek sok bosszuságot okozott.

— **A mentők müködése.** A Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület julius hóban összesen 876 esetben nyujtott első segélyt. Az első segélyben részesültek közül 469 sebészi bántalmakban, 224 belbajban, 120 pedig egyéb bajokban szenvedett és 63 öngyilkossági kisérletet követett el, akik közül tizenkettő meghalt. Szállitásokkal, mozgó őrségekkel és vaklármára történt kivonulásokkal a müködési főösszeg 1601-re rug. Ez év elejétől összesen 9197 esetben, az egyesület fennállása óta pedig 167.824 esetben vette igénybe mentőinket a főváros közönsége.

— **Rendőri hirek.** A rendőrség letartóztatta *Melczer* Sándor szabósegédet és *Unschuld* Oszkár ügynököt, akik az utcán meglesték a csomagothordó fiukat és különböző ürügyek alatt kicsalták tőlük a csomagot s azután megszöktek. — *Löhner* Károly nyomdai gépmester eltünt szüleinek Szondy-utca 64. számu lakásáról. Hátrahagyott levelében azt irja, hogy öngyilkos lesz. — *Lánczer* József gyári munkás Városmajor-utca 25. számu lakásán borotvával elvágta a nyakát. Az uj Szent János-kórházba vitték. — *Börner* József fodrász Dávid-utca 8. számu lakásán felakasztotta magát és meghalt. A morgueba vitték. — *Oberkirch* János rendőrt, aki a menyasszonyával sétált a Városmajorban, egy utonállóbanda megtámadta és kirabolta. A rendőrség a banda tagjai közül hármat: *Lettner* Ferenc lakatost, *Hirwarter* István kertészt és *Hirwarter* Mátyás kályhamüvest letartóztatott.

A király születésnapja.

Budapest, augusztus 18.

Az egész országban alattvalói hódolattal ünnepelték ma meg *Ferenc József* királynak hetvennegyedik születésnapját. Az évfordulóünnep a fővárosban a megszokott diszszel és katonai pompával folyt le. Már reggeli öt órakor huszonegy ágyulövés jelezte a Kis Svábhegyen, hogy ünnepnap virradt. A középületek és a lakóházak zászlódiszt öltöttek és föl voltak lobogózva a hidak és a Dunán horgonyozó hajók is. Kora reggel nagy tömegben hullámzott a nép Budára, hogy végignézze a szokásos diszszemlét, amelyet *Lobkovitz* herceg tartott meg kilenc órakor az egész helyőrség fölött a Vérmezőn.

A hadtestparancsnok a vezérkar élén ellovagolt a három oszlopban fölállitott csapatok előtt, majd *Várady* Géza szatmári apátplébános a tábori sátorban délszaki növények közé helyezett oltárnál misét mondott fényes papi segédlettel. Közben a 32. gyalogezred zenekara egyházi énekeket játszott, aztán a csapatok háromszoros sortüzet adtak és a Kis Svábhegyen huszonegy ágyulövés dördült el. Ezután a csapatok eldefiliroztak Lobkovitz herceg előtt és a parádé tizenegy órakor véget ért. A hivatalos főistentisztelet tiz órakor volt a Mátyástemplomban. Alabárdos koronaőrök állottak a templomban sortalat. A szentély padsoraiban foglaltak helyet a kormány tagjai, a papi méltóságok, a közhatóságok vezetői és az idegen államok képviselői. Ott voltak: gr. *Tisza* István miniszterelnök, gróf *Khuen-Héderváry* Károly, a király személye körüli miniszter, *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi és *Plósz* Sándor igazságügyminiszter, gróf *Csáky* Albin főrendiházi elnök, *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke, báró *Feilitzsch* Arthur és *Jakabffy* Imre alelnökök, *Wekerle* Sándor, a közigazgatási biróság elnöke, *Székely* Ferenc koronaügyész, *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkár, *Mihályi* Viktor görög-katholikus érsek, gróf *Szápáry* Péter, *Romy* Béla miniszteri tanácsos, *Heinrich* Gusztáv, a tudományegyetem rektora, *Balogh* Jenő jogkari és *Ballagi* Aladár bölcsészetkari dékán, *Hauszmann* Alajos, a müegyetem rektora, *Rudnay* Béla főkapitány, *Halmos* János polgármester, a főkonzulok és számos fővárosi bizottsági tag.

Az istentiszteleten *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás képviseletében dr. *Kohl* Medárd püspök pontifikált fényes asszisztenciával. — A királyi palota Szent István-templomában *Kanter* Károly udvari apátplébános mondott misét. A misén megjelentek *József* főherceg gyermekei is nevelőikkel. A dohány-utcai izraelita templomban is ünnepi istentisztelet volt, amelyen dr. *Kohn* Sámuel főrabbi mondott magasszárnyalásu beszédet. A budai izraelita templomban dr. *Kiss* Arnold főrabbi tartott szép szónoklatot és ünnepi istentisztelet volt az orthodox hitközség templomában, valamint az összes felekezeti templomokban is.

*Bécs*ből jelentik, hogy a város ma ünnepi diszt öltött. Reggel öt órakor az arzenálban huszonöt ágyulövés hangzott el. Már előbb kivonultak a kaszárnyából a zenekarok és zeneszóval bejárták az utcákat. Számos templomban és a kaszárnyák kápolnáiban a csapatok számára istentiszteletet tartottak. A fogadalmi templomban tartott istentiszteleten jelen volt *Lipót Szalvátor* főherceg, *Pitreich* miniszterelnök, báró *Beck* vezérkari főnök, gróf *Üxküll* hadtestparancsnok, *Waldstätten* és *Kropacsek* altábornagyok, számos tábornok és az idegen katonai attasék. Az összes felekezetek templomaiban ünnepies istentisztelet volt. — *Ischl*ben kilenc órakor a császári villában ünnepelték az uralkodóház tagjai őfelsége születésnapját. Utána *Weinmayer* prelátus misét mondott, amelyen jelen volt ő felsége az unokáival. Tiz órakor *Mayer* püspök a plébánián ünnepies istentiszteletet tartott Tedeummal, amelyen jelen voltak *Mária Valéria* főhercegnő, *Ferenc Szalvátor* főherceg, *Gizella* főhercegnő és *Lipót* bajor herceg, nagy katonai méltóságok, az arisztokrácia tagjai, a helyi hivatalok és hatóságok fejei, a képviselőtestület és még sokan. — *Pétervár*ról táviratozzák: Az osztrák-magyar nagykövetség kápolnájában ma délelőtt ünnepi istentisztelet volt. Azután a diplomáciai kart és a magyar és osztrák kolónia szerencsekivánatait fogadta a nagykövet. — *London*ban a *Morning Post* nevü ujság Ferenc József születésnapját ünnepelve ezt irja: Számosak az okok, amelyek őfelségének alattvalói szeretetét és köszönetét biztositják. Ferenc József császár kormányzása alatt ment végbe az a hatalmas fellendülés, amely a monarkiának mai hatalmas állását megszerezte. Ausztria Magyarországgal egyetemben tisztességgel tölti ki e helyet. A jelenlegi nehézségek Ausztriában és Magyarországban nagyobbrészt muló természetüek; azok el fognak tünni. — Az *ostendei* magyarok ma délelőtt ő felsége születésnapja alkalmából ünnepi istentiszteletre gyültek össze a *Szent Cathérine*-templomban. Jelen voltak: *Nyiri* Sándor honvédelmi miniszter, gróf *Wenkheim* Ferenc, gróf *Karátsonyi* Jenő és báró *Wodianer* Albert titkos tanácsosok, gróf *Karátsonyi* Camillo, *Ludvigh* Gyula, báró *Harkányi* Frigyes, *Kornfeld* Zsigmond és gróf *Nákó* Sándor főrendiházi tagok, dr. *Stüller* udvari tanácsos, *Szilányi* Géza, *Schreiber* és *Kohner* az Osztrák-Magyar-Bank főtanácsosai, *Sturm* Albert tanár és sokan mások.

A király születésnapja alkalmából gróf *Tisza* István miniszterelnök ma délután három órakor diszebédet adott. Hivatalosok voltak;

Vaszary Kolos bibornok, hercegprimás, gróf Khuen-Héderváry Károly, Lukács László, Hieronymi Károly, Cseh Ervin, Plósz Sándor, Berzeviczy Albert, Tallián Béla és Nyiri Sándor miniszterek, gróf Csáky Albin főrendiházi elnök, báró Kemény Kálmán főrendiházi alelnök, Ernuszt Kelemen főrendiházi alelnök, Perczel Dezső képviselőházi elnök, Jakabffy Imre képviselőházi alelnök, báró Feilitzsch Arthur képviselőházi alelnök, Wekerle Sándor közigazgatási birósági elnök, Rakovszky István állami számvevőszéki elnök, Szabó Miklós kuriai elnök, Oberschall Adolf budapesti király itélőtáblai elnök, gróf Apponyi Lajos udvarnagy, Gromon Dezső államtitkár, Sándor János államtitkár, Széll Ignác államtitkár, Székely Ferenc koronaügyész, Beniczky Ferenc, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye főispánja, Gaudernák József, Surányi Ferenc, Pap Béla és Schemua János altábornagyok, Ludmann Gyula és Minarelli Sándor vezérőrnagyok, báró Podmaniczky Frigyes, báró Eötvös Loránd az Akadémia elnöke, Márkus József, főpolgármester, Bogdanovics Lucián, görög-keleti szerb püspök, Rudnay Béla főkapitány, Romy Béla miniszteri tanácsos, Halmos János polgármester, Heinrich Gusztáv tudományegyetemi rektor, Hauszmann Alajos müegyetemi rektor, Beniczky Lajos, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye alispánja, Nemes Antal apát, budavári plébános, Kanter Károly apát, királyi palotai plébános, Bachát Dániel ágostai hitvallásu főesperes, Petri Elek és Haypál Benő evangélikus református lelkészek, Bogoevics György román esperes és lelkész, dr. Kohn Sámuel főrabbi, Rákosi Jenő, az *Otthon* elnöke és Vészi József, az Ujságirók Egyesületének elnöke.

Az ebéden a miniszterelnök ő felsége a királyra mondott felköszöntőt, amelyet az elökelő társaság állva hallgatott végig. A fölköszöntőt a Kis Svábhegyen fölállitott tüzérüteg üdvlövései követték.

Wilhelmshöhe, augusztus 18.

Vilmos császár ma, Ferenc József király születésnapján diszreggelit adott, amelyre *Szögyény-Marich* László nagykövet is hivatalos volt. A reggelinél *Vilmos* császár *hű barátja és szövetségese,* Ferenc József császár és király egészségére üritette poharát.

A tüzoltó-kongresszus.

Budapest, augusztus 18.

Ma zajlott le a nemzetközi tüzvédelmi kongresszus ünnepélyes megnyitása az uj városháza közgyülési termében. A városháza erre az alkalomra ünnepi diszt öltött. Homlokzatát nemzeti lobogókkal, a közgyülési termet pedig a résztvevő nemzetek zászlóival ékesitették. A bejáratnál a város diszruhás csatlósai várták a vendégeket, akik fényesnél fényesebb egyenruhákban, érdemrendekkel érkeztek. Különös feltünést keltettek az utcán összeverődött nagy közönség körében az angolok, franciák, oroszok és németek. Csupa szálas, katona-alak, arcuk marconaságát még inkább kiemeli fénylő érc-sisakjuk. A teremben az összes helyeket elfoglalták a kongresszusi tagok, mig a karzatokat elegáns hölgyközönség töltötte meg.

Pont tizenegy órakor vonultak be fényes diszmagyarban a megnyitási ünnepség résztvevői: *József* főherceg fővédnök képviseletében *Széll* Ignác belügyi államtitkár, gróf *Tisza* István belügyminiszter képviseletében dr. *Sélley* Sándor miniszteri tanácsos, gróf *Széchenyi* Viktor, a Magyar Országos Tüzoltó-Szövetség elnöke, dr. *Óváry* Ferenc országgyülési képviselő, alelnök, *Halmos* János polgármester képviseletében *Almády* Géza székesfővárosi tanácsnok. Az elnökség tagjait belépésük alkalmával lelkes éljenzéssel fogadták. Az éljenzés csillapultával gróf *Széchenyi* Viktor elnök üdvözölte *József* főherceg képviselőjét, mire *Széll* Ignác belügyi államtitkár a következő beszéddel válaszolt:

Ő fensége, az Országos Tüzoltó-Szövetség védnöke őszinte sajnálatára akadályozva van a megjelenésben. A tüzvédelem régi előharcosa az ő kiválóan magas állásában oly lekötelező és egyuttal megtisztelő módon munkatársainak szokta a tüzoltókat nevezni és velük mindig, de különösen a mai napon együtt érez. Ezen érzésből kifolyólag ő fensége a III. kongresszus megjelent tagjainak üdvözletét küldi és egyuttal engemet a sürgönyi uton vett következő leirat felolvasásával megbizni méltóztatott. (Halljuk!)

Igen sajnálom, hogy élő szóval nem tudom kifejezni érzelmeimet, amelyekkel viseltetem a tüzoltók iránt, és igy csak szivből üdvözlöm önöket, szivem teljes melegével és a legjobb sikert kivánva önöknek az emberiség és a hazafiság érdekében végzendő munkájukban.

József főherceg.

A kongresszus tagjai percekig lelkesen éljenezték *József* főherceget. A csend helyreálltával dr. *Sélley* Sándor miniszteri tanácsos, a belügyminiszter képviselője mondott beszédet: Van szerencsém a III-ik nemzetközi tüzoltó-kongresszus tagjait — ugymond — a belügyminiszter ur nevében szivélyesen üdvözölni s biztositani, hogy ha a miniszter ur más irányu elfoglaltsága miatt a kongresszus ezen ünnepélyes megnyitásán legnagyobb sajnálatára nem is vehet részt, de azért a kongresszus müködését, tanácskozásait a legnagyobb figyelemmel fogja kisérni, mert teljesen át van hatva a tüzoltói intézmény nagy fontosságától és a legnagyobb tisztelettel viseltetik azon férfiak iránt, akik tudásukat, erejüket, életüket önzetlenül s gyakran önfeláldozóan, embertársaik érdekében az évente milliókat érő vagyont megsemmisitő ezreket és ezreket nyomorba döntő s gyakran emberi életet is áldozatul követelő rettenetes vész, — a tüz megfékezésére fordityák. Őszintén kivánja a miniszter ur, hogy e kongresszus müködésének eredménye is arányban álljon azzal a nemes céllal és törekvéssel, amely önöket itt összehozta.

Almády Géza székesfővárosi tanácsnok mint a polgármester képviselője és a tüzrendészeti osztály feje üdvözölte most lelkes szavakban a tüzoltók világparlamentjét és a székesfőváros közönségének hálás elismerését tolmácsolta, hogy a kongresszust Budapesten tartották meg.

Gróf *Széchenyi* Viktor szövetségi elnök ezután magyar, német, francia és angol nyelven mondott üdvözlő beszédet.

Ezután *De Marie* Ágost francia vezértitkár francia nyelven, *Westphalen* hamburgi tüzoltó igazgató német nyelven, *Sachs* Edvin londoni tüzoltófőparancsnok angol nyelven üdvözölték

az elnökséget és a kongresszus tagjait. Nagy lelkesedést keltett, amidőn a német küldött: *Éljen a magyar!* felkiáltással, az angol szónok pedig ezzel a pár magyar szóval végezte beszédét: *Az angol szimpatizál a magyar nemzet alkotmányával.* *Fox* angol ezredes megbizásából, aki a londoni mentőegyesület főparancsnoka, Széchenyi kijelentette, hogy ő — Fox — honfitársait meglátogatni jött Budapestre, mert ő anyai részről a hires *Guyon* tábornok unokája. Ezután még *Landesen* orosz küldött beszélt. A megnyitás ezzel véget ért, a kormány képviselői éljenzés közben távoztak s fél egykor a kongresszus rátért az előadásokra.

Két tárgya volt a kongresszusnak: a baltimorei óriási tüzkatasztrófa, amelyről *Leopold* Rikárd (Baltimore) és *Marsland* Ellis (London) tartottak fölolvasást, s a második a *Szczerbovszky* Szaniszló budapesti tüzoltó-főparancsnok fölolvasása a modern szinházról, amely tárgyhoz *Sachs* londoni főparancsnok és *Breuer* Szilárd budapesti tüzoltótiszt szólottak hozzá.

A baltimorei tüzkatasztrófa története ismeretes: az idén február 7-én leégett Baltimoreban 2300 épület, 140 holdnyi területen, közte számos 15—16 emeletes ház és szálló. Ennek a rettenetes tüzvésznek az iszonyusságait elevenitette föl ma a baltimorei tüzoltó-főparancsnok s elmondotta apróra az oltás tanulságait. A tüzet 1200 fényi tüzőrség oltotta, 78 gőzfecskendővel, ugyanannyi tolólétrával, 10 viztoronynyal. Mégis 30 óráig pusztitott az óriási viharban a veszedelem s magából a tüzoltóság öntöző gumicsövéből is 20.000 méter égett el munkaközben. A tüzet nemcsak Baltimore, hanem Washington, Philadelphia és New-York tüzőrsége is oltották. A sebesültek száma 268 volt, köztük 39 volt a veszedelmesen sérült, de halottja egy sem volt a katasztrófának. Maga a tüzoltóság főparancsnoka is háromizben sérült meg s végtére eszméletlen állapotban vitték el a tüz szinhelyéről. A vizvezetékből 600 millió liter vizet öntöztek el a tüzoltók, de még ennél is sokkal több annak a viznek a mennyisége, amelyet egyenesen a kikötőkből és csatornából használtak el. Az érdekes fölolvasásból *Marsland* Ellis vonta le a konzekvenciát, azt, hogy az egyedüli tüzálló épitő-anyag a tégla; a követ és a vasat nem ajánlja épitésre.

Sczerbovszky Szaniszló tartott ezután fölolvasást a modern szinház tüzbiztonságáról. A modern szinházban szerinte a látogató közönség élete és testi épsége emberi számitás szerint lehetőleg biztositva van. Az utolsó évtizedben épült szinházak, szomoru tapasztalatok árán, immár bizonyos rendszer mellett létesültek és létesülnek, mely rendszer, ha fenntartatik és érvényesül, a szinházak tüzbiztosságát, de különösen a közönség életbiztosságát és testi épségét biztositani képes. E rendszer szerint a modern szinház teljesen tüzbiztos anyagból készül, de nemcsak a főszerkezete tüzbiztos, hanem annak belső berendezése is; a szinpadon, valamint a nézőtéren vas és beton vagy cement és Rabitz, esetleg ehhez hasonló tüzbiztos anyag használtatik, éghető anyag csupán az ülések és a padsorok, a szinpadon pedig a pódium és a diszletek. A szinpad kizárólag vasszerkezet, a nézőtértől erős fal által van elválasztva és a tető fölé emelkedik. A bécsi Ringszinházban s legutóbb az Iroquois-szinházban számos emberélet esett áldozatul, mert a szinpadot a nézőtértől elválasztó vasfüggönyt az első percben nem eresztették le. Tagadhatatlan, hogy minden vasfüggöny képes a tüzet és füstöt annyi ideig a nézőtértől visszatartani, amig a közönség onnan eltávozott, mert rendes körülmények közt olyan szinházból, amelyben elegendő kijárás van, 1500—1800 ember 6—8, de legkésőbb 10 perc alatt eltávozik. Alkalmam volt ezt megfigyelni az itteni német szinház égése alkalmával. A tüz a fából készült nézőtéren, közel a szinpadhoz keletkezett. Mintegy 15 perc alatt az egész nézőtér lángban állott alulról fölfelé s egész erejében dühöngött. A füst csak 30 perc után tódult felülről lefelé hatolva, a vasfüggöny körül a szinpadra és csak akkor kellett onnan menekülni. A vasfüggöny tehát képes a tüzet és füstöt addig föltartóztatni, mig a közönség távozik.

A tetszéssel fogadott előadás után *Sachs* londoni főparancsnok szólott azután a tárgyhoz és helyeselte Szczerbovszky véleményét a szinház tüzbiztosságáról. *Breuer* Szilárd budapesti tüzoltó tiszt toldotta meg végül főparancsnokának előadását. A kettős vasfüggönynyel, ugymond, már gyakorlati kisérletezés is történt *Nagyváradon*, a bár kezdetleges, de tökéletesithető Rimanóczy-találmánynyal. A hibája csak az a Rimanóczy Kálmán nagyváradi müépitő rendszerének, hogy a füst kivezetésére költséges kéményépitést tesz szükségessé. Maga az elv, hogy a füst a közönségtől eltereltessék, helyes és tulajdonképpen csudálatos, hogy az eddig épitett uj szinházaknál épp azellenkezőt létesitették, mert a nézőtér közepén levő kis csillárnyilás, a karzaton levő ajtók, ablakok mind azt idézik elő, hogy a füst a közönségre huzódik, menekülésében követi, a helyett, hogy ellenkező irányba eltereltetnék. A szellőztető nyilásnak tehát kellő méretben, esetleg hatalmas exhausztorokkal ellátva, éppen a proszcénium-fal mellett kellene lenni, hogy ekképp a füst a közönség felől vissza befelé, illetőleg fölfelé tereltessék és vezettessék el.

A kongresszus mai anyagát ezzel kimeritették s az elnök a tanácskozást berekesztette. A kongresszust holnap délelőtt kilenc órakor folytatják. Ma délután négy órakor a káposztásmegyeri vizmüvet nézték meg a tüzoltók. Este 8 órakor pedig diszbanket volt kint a városligeti fővárosi pavillonban. Az első felköszöntőt gróf *Széchenyi* Viktor mondotta a királyra, *Óváry* Ferenc azokat a külföldi uralkodókat éltette, akiknek államai képviselve vannak a kongresszuson, *Meister* berlini tüzoltófőparancsnok *József* főherceget köszöntötte föl. A banketen felolvasták *Széchenyi* Ödön basának üdvözlő táviratát és ugyanonnan hódoló táviratot küldtek a királynak, mely felemliti a tüzoltók azon való örömét is, hogy éppen születésenapján gyültek össze kongresszusra. A hódoló táviratot a tüzoltószövetség angol, német, francia és belga képviselői is aláirtak.

A Palais-Royal vége.

Páris, augusztus 15.

Az uj magyar kultura készüljön egy hosszu gyászra. Halál settenkedik egyik legízesebb életforrása körül. Egy kurta évig fog élni már csak a párisi Palais-Royal szinház s aztán vége. Nincs pardon, nincs orvosság. Mi, Párisban éldegélő szegény magyarok is, hiába könyörögnénk:

— Kegyelem, kegyelem! Mi lesz a modern magyar kulturával? Mi lesz Budapesttel s a többi kis budapesttel? Min fog vigadni akkor a magyar, ha elmulik a Palais-Royal? . . .

Nincs kegyelem. A pajkos, agg muzsatemplom halálra itéltetett. A házasságtörő bohózatok, a vidám disznóságok csarnokával ez a kegyetlen Páris ugy bánik el, mint a kivénhedt kokottal szokás bánni:

— Nem vagy fiatal, nem vagy mulatságos. Nem kellesz többé.

A Palais-Royalt lebontják. Ha e hirre nem szomorodik el fél Budapest s fél Magyarország, akkor csakugyan nincs emberi háladatosság. A Palais-Royal volt tiz év óta szállitója ama szinpadi disznóságoknak, melyek nélkül ma századrésznyi „modern ember“ sem volna Magyarországon, mint amennyi van. Kávéházaló budapesti hölgyek, fölvilágosodott aranyifjak s oly sokszor megborzongatott vén szatirok, hejh, sirjatok. A magyar kultura legerősebben ható hajléka omlik össze a Palais-Royallal. A Magyar Tudományos Akadémiának, a Kisfaludy Társaságnak s a Nemzeti Szinháznak együtt nem volt annyi hatása a magyar publikumra, mint a Palais-Royalnak. Párisban tizedrangu szinészek játszották huszadrangu publikumnak a hahotáztató mocskosságokat. Budapesten s a többi kis magyar budapesteken kor- és rangkülönbség nélkül épültünk a szélhámos ügyességgel párosult együgyüségeken. Az asszony megcsalja a férjet egy urral, két urral. A férj megcsalja a feleséget egy hölgygyel, két hölgygyel. Hálókocsiban, fürdőszobában, parkban, kórházban, szeparéban. Kiderül minden s pompásan elintéződik minden. Egy francia kritikus kiszámitotta, hogy csak hatvanhárom variáció lehetséges. Ugy látszik, Párisban már kimeritették mind a hatvanhármat. Aztán lehet, hogy végre még a Palais-Royal huszadrangu habitüéi is elszégyelték magukat. Végre is az ember az intellektusnak egy alsóbb fokán is csak eszes lény s untatja egy idő mulva az együgyüség. Ám Budapest s a kis budapestek „modern emberei“ bizonyosan még mindig arra esküsznek, hogy a dolog nagyon mulatságos, főbenjáró és müvészet. Természetesen. Az emberek csak azért születnek és azért házasodnak, hogy legyen mit törni. Az élet produkcióinak nonpluszultrája egy házasságtörés. Valóban a Palais-Royal magyar fogyasztói ijesztő individiumok alapjukban. Perverz kis dogmát instituáltak. Az ő hitük szerint a házasság arravaló, hogy az ember megkivánja a szerelmet benne (mindenki a másában) s szeretni nem lehet másképpen jóizüen, csupán egy harmadiknak, vagy negyediknek rovására. Ilyen ostoba perverzitást nem pipált még a világ. Még ha igy volna, akkor sem érdemes ezt folyton hallani. És hogy hogy lehet ezeken az ostobaságokon mulatni, azt az ördög érti. Nem a nevetés ellen szól a prédikáció. Az nagy és szép dolog. Kicsi tömeg-lényekből gondolkozókat, érzés-müvészeket nem akar senki nevelni. Aki csak kacagni szeret, az kacagjon. De mindig csak egyazon ostobaságon nevetni, ez több a soknál. A szerelem nagy dolog. A legeslegnagyobb földi dolog. Minden fajtáju felfogásában. Lehet rajta nevetni, sirni, megbolondulni. Millió nagy témát ad percenként. De mindig nevetni s mindig azon nevetni, hogy szarvakat kap a férj vagy tilosban jár, nem látni meg a házasságtól a szerelmet, az elme finom gépezetét befogni állandóan a házasságtörés alapjában kicsinyes komédiáiba s a szinpadot kisajátitani a léhaság, tartalmatlanság számára: ez talán még odahaza minálunk sem járja . . .

A Palais-Royalon kivül van még léha szinpada egy tucat Párisnak. Szinházak mulnak, szinházak születnek itt. De nem a Palais-Royalok táplálják itt, Párisban, az emberek elméit. A Palais-Royalnak az volt a predestinációja, hogy elléhásitsa a magyar társadalmat s csináljon egy uj magyar kulturát, melyről még az unokáink is koldulni fognak, akinek tudniillik lesznek unokái.

Én vidáman emlékezem vissza, mikor a puritán Debreczenbe betoppantott a Palais-Royal nemes repertoárjának első darabja s a civislények habzsolva élvezték a nyugati kulturát. Vidáman emlékezem vissza, mikor a nagyváradi publikum odaérett, hogy már Feydeau-t is naivnak tartotta s panaszkodott a szinpadi irodalom hanyatlásáról, mert már a Palais-Royal sem tudott a számára elég kaviárt és teknősbékát adni. Vidáman emlékezem vissza vigszinházi estéimre s a budapesti társadalom minden rétegéből való ismerőseimre, kiket jobban nivellált és egyenlősitett a Palais-Royal, mint a francia forradalom eszméi s azok a demokratikus reformok, melyek majd egyszer, száz év mulva talán nálunk is megszületnek . . . Nekem könnyü. Nekem nincs unokám, nem is lesz s lehet, hogy a Palais-Royal bohózatai tettek ilyen cinikussá, de én már szinte beletörődtem, hogy nálunk iszonyu hamar belefáradnak az erőlködésbe a reformer és radikális lelkek s minden mehet szabadjára.

Voltaképpen csak reportot akartam irni s ime, hogy eltévedtem. Térjünk vissza. Még egyszer ujságolom, hogy gyász fenyegeti az uj magyar kulturát. Egy év mulva lebontják a Palais-Royalt . . . Ám, hogy csöndesedjenek a hazai könnyek, egyben jelentem: két vagy három pompás, borsos disznóságot igér utolsó szezonjára a haldokló szinház. Aztán: amilyen hálás publikum a magyar publikum, fog akadni uj párisi szállitó cég akárhány. Hatvanhárom variáció lehetséges? . . . Nálunk elég lesz tizenkettő . . . Csak disznóság legyen! . . .

A. E.

Pusztitó tüzek.

A gyöngyösi tüzvész.

Gyöngyös, augusztus 18.

Még ma sem fejtották el teljesen azt az iszonyu tüzvészt, amely *Gyöngyös* város *hatszáshetvenkét házát* hamvasztotta el és *öltszáz* embert tett hajléktalanná. A tüz továbbterjedésének elejét vették ugyan, de még mindig ki-kitörnek a lángok a romok közül. A lakók az éjszakát a háztetőkön töltötték és vizes ruhákkal védték magukat a röpködő szikrák ellen. A Rózsa-utcában lévő *Csobor*-házban keletkezett a tüz és a szélvész rémes gyorsasággal szórta szét a szikrákat a város minden részébe. A höségtől szárazra aszalt tetők könnyen gyulladtak meg s rövid idő alatt lángban állottak a Rózsa- és Jókai-utca házsorai. Ugrálva haladt a tüz tova, ugy, hogy az égő házsorok között néhány ház épen maradt. A tüzvész leginkább a kisiparosokat sujtja, akik ezekben az utcákban laknak s akiknek házukkal együtt mindenük porrá égett. A nagyobb házak közül leégett *Barna* Ignác vállalkozó háza, az *Ungerleider*-féle ház, a *Bronner*-féle szálló és kávéház, a *Berkovics*-féle szeszgyár, ifjabb *Deutsch* Adolf háza, dr. *Klein* Ferenc ügyvéd háza és a rózsa-utcai régi *Felső-Selyem* nevü szálló. Erősen megrongálódott a Ferenc-rendi barátok nagy négyszögalaku rendháza is. A csillárok leszakadoztak, az oltárképek összeégtek. A kápolna boltozata több helyen beomlott és beszakadozott, ugy hogy az oltás nagy veszedelemmel járt. A barátok épen vacsoránái ültek, amikor a tüz a rendház tetőzetébe kapott. Első dolguk volt az oltári szentség megmentése, amelyet ideiglenesen Pintér há-

főnök lakásában helyeztek el. A régi hires Angyal-szálló, amely most az egri érsek tulajdona, szintén leégett. A tüzet minden valószinüség szerint *gyujtogatás* okozta.

A Csobor-féle ház padlásán *egy petroleummal átitatott* rongyot találtak. Egész délelőtt folytak a kihallgatások a városházán. A gyanu egy kocsist terhel, aki nyolc nappal ezelőtt vált meg gazdájától, a ház tulajdonosától és azzal fenyegetőzött, hogy megboszulja magát. A kihallgatás alatt kigyulladt a Frenkel-féle ház, de a közelben lévő tüzoltók hamarosan eloltották. A kéménynél spirituszos vászondarabokat találtak, amelyekről kiderült, hogy a Frenkel *cselédjének a kötényéből valók*. A cselédet és egy inast, akit szintén terhel a gyujtogatás gyanuja, letartóztatták.

A Csobor-féle házban, ahol a tüz támadt, vasárnap reggel is volt tüz. A ház udvarán kigyulladt egy fészer, de csakhamar eloltották. A lakosság a mentésnél *vonakodott segiteni* s a butort sem akarták elszállitani, azzal a megokolással, hogy *biztositva van*. A városban most annyira összeégett minden, hogy az egyik ház udvarát a másiktól nem is lehet megkülönböztetni. A hajléktalanná vált lakosság kevés megmentett butorával a vásártéren és a patak mentén ütött tanyát. Az egész megyében gyüjtés indult meg a leégettek fölsegitésére. *Kállay* Zoltán Hevesmegye főispánja és *Majsik* Viktor alispán, akik a tüz helyén megjelentek, a vármegye pénztárából azonnal *ezer* koronát utalványoztak az inségesek javára. Ezt az összeget ma délelőtt osztotta szét *Balogh* Gyula gyöngyösi polgármester.

Topánfalva pusztulása.

Torda, augusztus 18.

Az Abrudbányáról alig 11 kilométernyi távolságra fekvő *Topánfalva*, virágzó nagy község porráégett. A kétségbeesett lakosság nyomora igen nagy. A kár meghaladja az 1,600.000 koronát. Nagy csapás ez a lakosságra már azért is, mert alig egy pár épület és üzlet volt biztositva. A tüz oly erővel pusztitott, hogy mentésről szó sem lehetett. Az élet- és vagyonbiztonság végett Abrudbányáról katonaságot rendeltek ki, mely a mentési munkálatokat is nagy erélylyel végzi. *Tordára* éjjeli 12 órakor érkezett távirat jelentette a szerencsétlenséget és mivel az éjjeli órákban az égő községgel minden összeköttetés meg volt szakitva, csak ma reggel 8 órakor érkezhetett Abrudbányára részletes hir a tüz kiterjedéséről. Mint jelentik, a tüz délután 4 óra tájban keletkezett a *Filip*-féle istállóból vagy a *Csiky* testvérek raktárhelyiségéből és alig egy pár perc mulva tüzet fogtak a szomszédos épületek is. Rövid negyedóra alatt lángtengerben uszott az egész város s a főtér összes magánházaival együtt a tüz martalékává lett. *Leégett a községháza, a kaszinóépület, az adóhivatal is.* Mentésről szó sem lehetett, sőt a *községháza okmányai, hivatalos könyvei, butorai mind odavesztek. Leégett a főszolgabirói hivatal, a görök-katholikus templom és görög-katholikus iskola*, az erdőgondnokság épülete és még több nyilvános épület. *Abrudbányá*ról a tüzoltók, majd a katonaság megjelent a vész szinhelyén, de segiteni alig tudtak. Épen maradt a járásbiróság és telekkönyvi épület, továbbá az állami iskola, dr. *Érsek* Elek járásorvos háza, a postaépület, a Csiky-féle vendéglő és még ezenkivül néhány épület. Elégtek a távirda- és telefonhálózat oszlopai és drótjai. Gróf *Bethlen* Géza főispán ma érkezett *Lovassy* Andor főjegyző, alispán-helyettessel és a szabadságon lévő alispánnal. Az értekezlet után táviratilag jelentést tettek a belügyminisztériumnak és a nyomor enyhitésére 5000 korona segitséget kértek. A belügyminisztérium részéről *Forray* miniszteri tanácsos tett táviratilag igéretet, hogy még a délelőtt folyamán megfelelő összeget utalványoz segélyképpen a lakosságnak. A hajléktalanná vált lakosság nagy része *Abrudbányára menekült*. A segélyakció megindult és mihelyt a belügyminiszter részéről kilátásba helyezett, pénz megérkezik, kenyeret, szalonnát és élelmiszereket fognak a szükséget szenvedő lakosság között szétosztani. A kár nagysága eddig megállapitható nem volt, mert a meglehetősen vagyonos község lakosságának házain kivül az összes gabonanemüje, élelmicikke, igavonó marhája és összes butorberendezése porráégett. Annyi bizonyos, hogy száz lakóháznál több pusztult el.

*

Paks, augusztus 18.

Tegnap megint nagy tüz volt *Pakson*. Leégett két ház és a hozzátartozó épületek. A gyakori tüzesetek azt a hiedelmet ébresztették a lakosságban, hogy lelketlen gyujtogatók működnek a városban. Ezt a hiedelmet különösen táplálja az a körülmény, hogy a legutóbbi tüzeset alkalmával is *Hagymássy* Károly kir. közjegyzőnek nagy háza gyulladt ki és a jelen alkalommal is az ő házai pusztultak el, pedig a mult alkalommal elégett házak a város különböző részeiben voltak. Ezért azt hiszik, hogy a tüz bosszu müve.

FŐVÁROS

(*) **Visszavont ajánlat.** Egy társaság ajánlatot tett a néhány héttel ezelőtt megtartott árlejtésen a marha-vásártéri istállók részére való széna szállitására. Az ajánlatot a tanács mint legelőnyesebbet elfogadta. A vállalkozók azonban most, hogy a széna ára nagyot emelkedett, visszavonták az ajánlatukat. A tanács, a mai ülésen kimondotta, hogy az ajánlat érvényességét fenntartja s erre a törvényes eszközökkel a vállalkozókat is kényszeriteni fogja.

(*) **A Gellérhegy sziklái.** Ujabban szükségesnek mutatkozott, hogy a Gellérthegynek egyes leválóban levő szikladarabjait eltávolitsák. Ez a munka 44,000 koronába kerülne. A tanács javasolja, hogy ezt a költséget vegyék föl a jövő évi előirányzatba.

SZINHÁZ, ZENE

** **A gyorskocsitól a gyorsvonatig.** Kapunyitásul a nyári pihenő után az Uránia-szinház ma bemutatta *Peterdi* Sándor *A gyorskocsitól a gyorsvonatig* cimü, széles tanulmánynyal, a mellett érdekesen és szórakoztatóan megirt darabját. A posta történetét dolgozta föl a szerző a legkezdetlegesebb időktől mostanáig. Kezdi az irásmesterség ismertetésén, kedves intimitásokat árulva el abból az ősrégi korból, amikor még kőre, viasztáblára, papirostekercsre vagy éppen a rabszolgák bőrére rögzitették a továbbitandó üzeneteket. A vad népek még ezeken a primitivitásokon is tultettek sajátságos módszereikkel. Egy szerelmes kafter például különböző szinü gyöngyökből rótta össze a kedveséhez való levelét. Más-más szinü gyöngy más-más betüt képviselt. És igy tovább. Ilyen friss részletek, a figyelmet megfogó szines adatok teszik elevenné az egész darabot. A posta szerves fejlődésének kezdetétől, a római kortól mai kialakultságáig sorra vonulnak el előttünk azok a mindig változó, de egyaránt ötletes, furfangos eszközök, amelyeket a hirszállitás tökéletesitésére kitaláltak. Tudományos szolidsággal világositja meg Peterdi a posta történetének ösvényeit az ókortól a középkor szövevényein át az ujkor utolsó stádiumáig, de azért ráér a mulattatásra is. Az ujdonságot nagy gonddal mutatták be. Jellegző képek, mozgalmas kinematogrammok mozditják elő a darab sikerét. A közönség méltán és sokat tapsolt. A szerzőt sokszor hivták a lámpák elé.

** **Budai Nyári Szinház.** A Budai Szinkörben vasárnap délután *A peleskei nótárius* kerül szinre *Németh* József vendégfelléptével.

** **Jótékonycélu szinielőadás.** *Micsei* F. György *Balatonfüreden* működő társulata tegnap szinielőadást rendezett a *Szép szív* társaság üdülőtelepe javára. *A tőt leányt* adták telt ház előtt és a közönség elhalmozta ünnepléssel a vendégmüvésznőt.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 65—23
Kiadóhivatal 54—38

Nyilttér.

Legelegánsabb uri ruhákat
legdivatosabb kiállitásban, valamint előnyös ruhabérletet ajánl
TILLER MÓR és TÁRSA
cs. és kir. udvari szállitó
Budapest, IV. kerület Váczi-utca 35. szám.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

A budapesti lóversenyek.

— *Negyedik nap.* —

Budapest, augusztus 18.

Nagy közönség jelenlétében folyt le a budapesti nyári meeting negyedik napja is, mely sportszempontból egy cseppet sem maradt az elmult versenynapok mögött. A nap főversenye a Nyári handicap volt, melyet tiz résztvevő közül Wiking nyert meg a startnál több hosszat vesztett Széltesendellen, mig a harmadik helyet az öreg Durbán foglalta el. A favorit Bonanza és Retour nem játszottak szerepet a futamban. Szenzációs kvótát eredményezett a Kétévesek eladóversenye, melyben tizenkét ló vette fel a küzdelmet. Favoritok voltak a Taral által lovagolt Maranta és Gondolat. A versenyt azonban Coma Berenice nyerte meg, *harmincnyolcszoros* pénzt juttatva kisszámu hiveinek.

— Tiz forintra háromszáznyolcvan, sóhajtotta nem egy elkeseredett sportsmann és irigy pillantásokkal nézegették a totalizatőr felé néző boldog nyerőket. Megemlitésre méltó még, hogy a nap befejező futamában Thibet megismételte multkori győzelmét, bár ezuttal ugyancsak meg kellett nyulnia, hogy a finishben óriási rushsal feltörő Master Jackot megverje. A fogadóközönségnek egyébiránt ma jó napja volt mert négy futamban győztek a favoritok. A részletes eredmény a következő:

I. *Nyeretlenek dija.* Dij 3000 korona. Távolság 1400 méter. Báró Springer G. *Per beneje* (Taral) első, Donáth (Cleminson) második, Small money (Frühwirth) harmadik, azután Gigi, Bojár. Totalizatőr: 10:19. Helyrefogadások: I. 50:56. II. 50:62.

II. *Eladóverseny.* Dij 2000 korona. Távolság 2000 méter. Báró Herzog M. *Horyja* (Bonta) első, Bátran (Janek) második, France (Pretzner) harmadik, azután Servus Brezina, Wily, Menyecske II., Othello. Totalizatőr: 10:38. Helyrefogadások: I. 50:64. II. 50:56. III. 50:66.

III. *Nyári handicap.* Dij 10.000 korona az elsőnek, 2000 korona a másodiknak. Báró Harkányi J. *Wikingje* (Janek) első, Széltesend (Taral) második, Durban (Huxtable) harmadik, azután Casanova, Cipész, Pázmán, Retour, Bonanza, Curieuse, András, Nogood. Totalizatőr: 10:79. Helyrefogadások: I. 50:136. II. 50:140. III. 50:208.

IV. *Nursery-handicap.* Dij 3000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Teleki J. *Kakasa* (Lewis) első, Szent Gellért (Pretzner) második, Gyöngytyuk (Milburn) harmadik, azután Glaettolin, Lady Russel, Heldin, Isar, Tigra, Büszke, Almansor, Tornya. Totalizatőr: 10:22. Helyrefogadások: I. 50:74. II. 50:126. III. 50:198.

V. *Nyeretlen kétévesek dija.* Dij 3000 korona. Távolság 1100 méter. Györgyei M. *Itoja* (Bulford S.) első, Megint (Huxtable) második, Náday (Lewis) harmadik, azután Bonjour, Virgone, Rhetor, Rézi, Gondolat II., Cakewalk II., Blarney. Totalizatőr: 10:27. Helyrefogadások: I. 50:64. II. 50:82. III. 50:74.

VI. *Kétévesek eladóversenye.* Dij 2000 korona. Távolság 1000 méter. Miquel braganzai herceg *Coma Berenicéje* (Huxtable) első, Rosette (Shea) második, Szende (Fries) harmadik, azután Avenida, Gondolat, Save me, Liliomfi, Taps, Kapor, Kacér lány, Maranta, Henry Superieur. Totalizatőr: 10:384. Helyrefogadások: I. 50:588. II. 50:444. III. 50:286.

VII. *Handicap.* Dij 3000 korona. Távolság 1400 méter. Boross J. *Thibetje* (Holmes) első, Master Jack (Lewis) második, Pislants (Baines) harmadik, azután Tannhaeuser, Tubicám, Pro gaiety, Ezaz, Elegendő. Totalizatőr: 10:40. Helyrefogadások: I. 50:72. II. 50:90. III. 50:102.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Vasutasok pöre.** *Temesvár*ról táviratozzák: A helybeli törvényszék vádtanácsa *Joanovics* Döme táblabiró elnöklete alatt ma foglalkozott *Varga* György főmérnök és nyolc társa ellen a vasuti sztrájk alkalmából kifolyó vádakkal. A vádtanács az eljárás beszüntetését határozta, mert a vádlottak által elkövetett cselekmény a sztrájkkal össze nem függőnek bizonyult és mert vádlottak a sztrájk tartama alatt hivatalos teendőiket rendben végezték. *Rassov* alügyész megfelebbezte a vádtanács határozatát.

§§ **Egy elzüllött tanitójelölt.** Szörnyű bünnel vádolva állt nemrég a kézdivásárhelyi esküdtbiróság előtt *Hertelendy* Kálmán tanitójelölt. Az ügyészség azzal vádolta, hogy az idén május 19-én éjjel *Virág* János felsőcsernátonyi szövőmestert meg akarta gyilkolni s attól mintegy 15 koronányi készpénzét és egyéb értéktárgyait elrabolta. Hertelendy, kit Virág János jól ismert, éjjeli szállást kért tőle, amit ő szivesen felajánlott. Éjfél után Virág éles fájdalomra ébredt fel s látta, hogy Hertelendy nincs mellette, az asztalon véres kés fekszik, szekrénye és pénzesládája fel van törve, mig körülötte nagy vértócsában négy vassuly hever. Segélykiáltására a szomszédok jöttek. Orvost hivtak, aki Virágon tizenkilenc sérülést konstatált. Virág néhány hétig nyomta az ágyat, de teljesen felépült. A csendőrség erre letartóztatta Hertelendyt, akinél Virág némely ruháját meg is találták. A tanitójelölt azonban tagadta a tettet s ugy adta elő az esetet, mintha az éjjel három férfi megkötözte volna őt és a pincébe hurcolta s reggel felé Virág ingét és kabátját rája adva elengedték őt. Az esküdtek azonban nem ültek fel a nyilvánvaló mesének s bünösnek mondták a vádlottat a gyilkosság kisérletében és a rablásban, mire az eljáró törvényszék *10 évi fegyházra* itélte a tanitójelöltet. A Kuria ma dr. *Devich* László előadásában tárgyalta ez ügyet s *Tassy* Pál koronaügyész meghallgatása után a vádlottnak benyujtott semmiségi panaszát elutasította s ezzel az esküdtbiróság itéletéhez hozzájárult.

§§ **Leszámolás.** A mult év december 29-én éjjel a Szentgyörgy-puszta felé vezető uton hazafelé tartott Varga Nagy András gazdaember. Amint csendesen ballagott a keményre fagyott uton, egyszerre csak rákiáltott Hrisnyák Mátyás nevü volt cselédje, hogy álljon meg egy szóra, mert le akar számolni vele azért, mert nem adta ki neki hátralékos bérét. Varga Nagy András, ismerve Hrisnyák verekedő természetét, gyorsan lovai közzé vágott s el akart menekülni. Hrisnyák azonban észrevette szándékát s mielőtt eliramodhatott volna, a kezében levő husánggal ugy nyakszirten ütötte volt gazdáját, hogy ez eszméletlenül esett össze a kocsiban. Hrisnyák azután ráhuzott a lovakra s ezek őrült vágtatásban vitték haza gazdájukat. Varga Nagy András panaszára súlyos testi sértés büntettéért került Hrisnyák a vádlottak padjára. A törvényszék a bosszuálló cselédet *egy évi börtönre* itélte. A vádlott és az ügyész felebbezett.

§§ **A vasutas kártéritése.** Harmadéve októberben az államvasut *Békésföldvár* nevü állomásán két vonat összeütközött. Az összeütközés alkalmával *Angyal* Adolf málházó is leesett a vonatról s a romok alá zuhant, de semmi látható sérülést nem szenvedett. — Mintegy fél évvel később Angyal szolgálat közben *Szolnok* állomáson hirtelen rosszullett s összeesett. Az orvosi vizsgálat epilepsiát konstatált rajta, mire a beteg embert bevitték az aradi kórházba. Az igazgatóság pedig nyomban felmondta neki a szolgálatot. *Angyal* erre pörbe fogta az államvasut igazgatóságát s azt állitotta, hogy betegségét a békésföldvári vonatösszeütközés következtében kapta meg s ezért kártérités gyanánt hatszázhatvan korona évi fizetését 240 korona évi lakbérét és 600 korona évi kilométer pénzét követelte élethosszáig az államvasuttól. A kártéritési kereset következtében a törvényszék három orvosszakértővel megvizsgáltatta Angyal Adolfot. A szakértők egybehangzó véleménye az volt, hogy a felperes az epilepsiát csakugyan a békésföldvári vonat összeütközés alkalmával elszenvedett ijedtség következtében kapta meg. Ez alapon a biróság meg is itélte részére az államvasuttal szemben életfogytáig 660 korona évi fizetését és 240 korona évi lakbérét. *Angyal* Adolf azonban a megitélt 900 korona évi dijjal nem volt megelégedve s a törvényszék itélete ellen, amely a kilométerpénz megitélése iránt való kérelmével elutasította, felebbezett a táblához s itt azt vitatta, hogy az a kilométerpénz rendes évi fizetés gyanánt járt neki. A királyi itélőtábla megváltoztatta a törvényszék itéletét s az elsőfokulag megitélt 900 koronán felül még a 600 korona évi kilométerpénzben is elmarasztalta az államvasut igazgatóságát. A vasut a táblai itélet ellen felebbezéssel élt s a két egybehangzó itélet dacára sem fizette ki a felperesnek a megitélt 1500 korona összeget két évre visszamenőleg, hanem biroi letétbe helyezte. A felperesi ügyvéd végrehajtási kérelmére a biróság utasította a vasutat, hogy a megitélt kártéritési összeget ne letétbe tegye, hanem végrehajtás terhe mellett nyomban fizesse ki a felperes málházónak, tekintet nélkül arra, hogy a Kuria hogy fog dönteni ezen ügyben.

TÁVIRATOK

A pécskai mandátum.

Arad, augusztus 18. *Pécskán Herczeg* Ferenc szabadelvüpárti jelöltjel szemben a függetlenségi pártiak holnap *Zlinszky* István aradi lapkiadót fogják képviselőjelöltnek kikiáltani; a nemzetiségiek is holnap jelölnek.

A török csendőrség.

Konstantinápoly, augusztus 18. Az ententehatalmak nagykövetségeihez hasonlóan, a többi nagyhatalmak nagykövetségei is kijelentették, hogy szintén szaporitani fogják megfelelőleg csendőrtisztjeik számát Macedóniában.

D'Autriche és társai.

Páris, augusztus 18. Az *Echo de Paris* jelenti, hogy a *D'Autriche*-ügyben *Flory* szakértő befejezte a hadügyminisztérium második osztályában talált feljegyzések vizsgálatát. Jelentése konstatálja, hogy semmiféle oly változtatások, amilyenekkel a vádolt tiszteket gyanusitották, nem történtek meg. Legfeljebb ügykezelésük szabályszerüsége iránt merülketnek fel kételyek.

Elsülyedt torpedónaszád.

Kopenhága, augusztus 18. A gyakorló hajórajnak a Nagy-Beltben tartott gyakorlata aikalmával a *Hathesten* és *Stören* torpedónaszádok összeütköztek. Az előbbi *elsülyedt*, de legénységét megmentették, a *Stören* könnyen megsérült.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 18. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott *buza*, tiszavidéki 11.45—11.70 K. Bánsági 11.15—11.50. *Rozs* tót felvidéki 8.30—8.50 K. Pestmegyei 8.30—8.50, különféle magyar 8.15—8.40 K. *Tengeri* 7.85—8.05 K. *Zab* 7.55—8.05 K., válogatott 8.55 K.

Bécs, augusztus 17. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) *A délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 642.—. Magyar hitelrészvény 754.50. Bécsi bankegyesület 279.—. Union-bank 517.50. Länderbank 516.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 424.75. Déli vasut 87.—. Elbavölgyi vasut 424.50. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 343.—. Rimamurányi vasmü 499.—. Alpesi bányarészvény 438.50. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.40. Osztrák koronajáradék 97.10. Lombard —.—. Török sorsjegyek 129.—. Német birodalmi márka 117.21—117.30. Napoleon d'or 19.05.

Berlin, augusztus 18. *(Tőzsdejelentés.)* A gelsenkircheni bányatársaság nagy transakciója a tőzsde kezdetén nem tett hatást. Az a körülmény egyrészről, hogy az aacheni kohórészvénytársulat részvényeit itt nem jegyzik és másrészről a gelsenkircheni bányatársaság részvénytőkéjének jelentékeny felemelése azt eredményezte, hogy a spekuláció az uj érdekközösséggel szemben passzive viselkedett. Szénrészvények gyengébbek, ellenben kohórészvények szilárdabbak. A bankpiac valamivel a tegnapi zárlat fölött, jobban indult. Az állampapirforgalom nyugodt volt, csak oroszok valamivel gyengébbek. Vasutak elhanyagolva, hajózási részvények jól tartottak. A második tőzsdeóra kezdetén bankok szabálytalanok, szénrészvények ingadozók. Vasrészvények kevéssé változtak. A jelentős elküldésekor teljes csendesség állott be. Bányaértékek tovább ingadozók. Gelsenkircheni javult, 22.850-en 22.790 után, a többi mind változatlan. Magánleszámitolási kamatláb 2¾%.

Berlin, augusztus 18. *(Esti forgalom.)* 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 202.—. Osztrák-magyar államvasut 135.60. Déli vasut 18.50. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buhstiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.25. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, augusztus 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok májusra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 201.90. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 18.50. Német bank —.—. Disconto 190.—. Drezdai bank 155.60. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheni —.—. Harpeni 219.70. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Hibernia —.—. **Az irányzat nyugodt.**

New-York, augusztus 18. *(Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot:* New-Yorkban helyben 10.65 (10.55). Aug.-ra 10.10 (10.01). Nov.-re 9.62 (9.56). New-Orleansban helyben 10.3/8 (10.3/8). — *Petróleum:* Stand white New-Yorkban 7.70 (7.70). Stand white Philadelphiában 7.65 (7.65). Raffined in Cases 10.40 (10.40). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsir:* Western steam 7.30 (7.25). Rohe és Brothers 7.40 (7.35). *Tengeri* irányzata állandó. — Szept.-re 59.5/8 (60.3/8). — Okt.-ra —.— (—.—). — Dec.-re —.— (—.—). — *Buza* irányzata bágyadt. — Piros őszi helyben 109.5/8 (111.1/2). Szept.-re 110.5/8 (112.1/2). Októberre —.— (—.—). — Dec.-re 101.— (112.1/2). — Májusra —.— (—.—). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.—(1.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz 8.1/8 (8.3/16). Aug.-ra 6.40 (6.40). Nov.-re 6.65 (6.65). *Liszt:* Spring Wheat clears 4.10 (4.10). — *Cukor:* 3.11/16—.——.— (3.11/16). — *Ón:* 28.75—27.05 (26.90—27.—). — *Réz:* 12.50—12.75 (—.—— 12.62). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, augusztus 18. *(Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza* irányzata bágyadt. Szept.-re 106.1/2 (108.1/2). Okt. —.— (—.—). — *Tengeri* irányzata állandó. — Szept.-re 54.3/8 (55.1/8). — *Zsir:* Szept.-re 6.95 (6.87). Okt.-re 7.02 (6.97). — *Szalonna* short clear 8.12 (8.12). — *Sertéshus:* Szept.-re 11.77 (11.57). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

309.401. számu előfizető. **Bármely** droguériában megmondják. — *M. A. Ferendia.* Az állami utmestereket a kereskedelemügyi miniszter, a megyeieket a főispán nevezi ki. — *R. A. Budapest.* Jelentkezzék audienciára. Jelenleg azonban a miniszter nem fogad. — *Molnár.* Nem használhatjuk. — *János.* Önmaga a legilletékesebb ebben. — *J. Szigetvár.* Törvényesnek ismerik el. — *J. B.* Nem egyenrangu. — *M. E. Majtis.* Az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat (Budapest, IV. Vigadó-tér 1. szám) készséggel fölvilágositja. — *Pesszimista.* 1. Fáy András irta. 2. Biztos medicinát az ilyesmire még nem találtak ki. — *W. M. Budweis.* A megszólitás: Nagyméltóságu miniszter ur! Kegyelmes uram! — *S. B.* 1. Veszprémben született. Családi neve Steiner volt. 2. Szemere Miklós: Budapest, Pannonia-szálló. — *K. J. Nagybáród.* Nem illeti meg. — — *Felvidéki.* Mind olyan dolog, hogy a belső érzés megadja a kellő igazolást. — *Sz. N. J.* Nem használhatjuk. — *Baratosi.* Megüzentük már, hogy az Andrássy-ut 67. szám alatt lévő Országos Zeneakadémia az illető intézet — *Iparoskör.* 1. A szolgabiróság utján a belügyminisztériumtól kérje. Születési, honossági, erkölcsi és a katonakötelezettségről szóló bizonyitványt mellékeljen a kérvényhez. 2. Az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat (Budapest, Vigadó-tér 1.) fölvilágositja. — *315879. számu előfizető.* 1. A szinházak nemsokára közzéteszik, hogy mikor tartják meg a karfölvételi próbákat. 2. Ezt senki sem tilthatja meg. 3. A Királyszinházhoz tessék cimezni a levelet. — *L. L. F.-Gyarmat.* Sándor Pál, Révai Mór, Neumann Ármin, Neményi Ambrus, Mandel Pál, Heltai Ferenc, Rosenberg Gyula, Weisz Berthold, Nagy Sándor (Megyasszó), Wolfner Tivadar és Nemes Zsigmond szabadelvüpárti, Bakonyi Samu, Reich Aladár, Szatmári Mór, Barta Ödön, Visontai Soma, Nagy Sándor (Nagylak) Kossuth-párti, Molnár Jenő Ugron-párti, Vészi József és Vázsonyi Vilmos pártonkivüli országgyülési képviselők. — *B. A* Budapesti Közuti Vaspálya Társaság, a Budapest—Ujpest—Rákospalotai Villamos Közuti Vasut és Budapesti Helyiérdekü Vasutak igazgatósága Lipót-körut 22. szám alatt, a Budapest— Szentlőrinczi Helyiérdekü Villamos Vasuti Részvénytársaság igazgatósága Nádor-utca 9. szám alatt van. — *311.745. számu előfizető.* Okvetlenül kap behivót szeptember folyamán. Az önkéntességi évek a tiszti vizsga sikeres letétele után az ezredparancsnokság véleményezése alapján kérelmezheti a honvédelmi miniszertől a ténylegesitést. — *Egy előfizető.* Névmagyarositási ügyét készséggel előmozditja Telkes Simon miniszteri számtanácsos (Budapest, I., Attila-utca 85. szám). — *L. S. M.* A hirdetményben minden megvan, még ajánlat-minta is. — *Gömör.* Nem kell rendeletre hivatkozni, minden akadály nélkül megy az ilyesmi. — *K. S. Budapest.* Ha komolyan veszik a dolgot, az ajánlat érvényes. Arra azonban, hogy az ajánlatot visszavonja, mig a vételt nem bonyolitották le, joga van a tulajdonosnak.

REGÉNY

KÉT SZENVEDÉLY

Irta: APRAXIN JULIA grófnő

(19)

A hold pedig, amely egyedül volt tanuja ennek a titokzatos jelenetnek, némán világitotta meg a két szerelmesnek e tuláradását.

Az órák nagy gyorsasággal multak, nem lehetett többé mást hallani, mint a szerelemből áradó gyöngéd költészet hangjait, Julia és Armand bünös csókjait és sóhajtásait.

De a szerelmes mámor e képe hirtelen rémitő jelenetté alakult át. Julia észrevette Moreuil márkit, aki ott állott a terem közepén. A márki, mint szultán jelent meg . . . Ott állott fenyegetően, rettenetesen, széles fehér burnuszba burkolódzva; körülötte volt egész muzulmán udvara tele aggodalommal, ismerve urának nagy haragját, előre is rémülve azoktól a véres következményektől, amelyeket ennek a rettenetes haragnak föltétlenül okoznia kell. Maga a szultán pedig ott állt sötéten, mozdulatlanul haragjában, állandóan azon a helyen, a néikül, hogy csak egyetlen szót is szólt volna. Ez a némaság megfélemlitette mindazokat, akik ismerték a szultánt; hallani lehetett a szivek dobogását. Ez rettenetes volt! . . . Armand és Julia mozdulni sem mertek, meg voltak dermedve a rémülettől és a szégyentől. Beletemetkezve selyem vánkosaikba, várták a végzetes határozatot.

Egyszerre csak a szultán nagyot orditott, akárcsak valami oroszlán, amely áldozatára akar éppen ugrani; felpattant, mint a vérszomjas vad és magához parancsolta a nagyvezért. Ez engedelmeskedett, s miután földig hajolt, a zsarnok dühösen rászólt:

— Akarom! Parancsolom! — rámutatott a két bünösre. — Parancsolom, hogy igazság tétessék és pedig rögtön; küldd ide a hóhért.

Hangja, amelylyel ezt mondta, nem türt semmiféle ellentmondást. A rémület morajlása futott végig a kiséreten. A nagyvezér ujra meghajolt és a hóhérért ment.

Julia halálos rémületében odaszegeződött a helyéhez s nem volt bátorsága arra, hogy csak egyetlen szóval is kegyelemért vagy irgalomért esdjen. Rémült tekintete aztán, amely a távolba meredt, csakhamar megpillantotta a közeledő hóhért.

Ez köszöntötte a szultánt és vérbenforgó szemmel fordult urához.

A zsarnok pedig a fogát csikorgatta, orrcimpái csak ugy tágultak haragjában; rámutatva a szerelmesekre, durván kiáltotta:

— Meg kell halniok! . . . Hóhér, te az én szemem láttára és az udvar jelenlétében levágod mind a kettőjüknek a fejét; rögtön.

Az egész kiséret feljajdult.

— Hé mi az! — kiáltott fel a szultán az udvar felé fordulva. — Volna talán önök között valaki, aki védelmezni meri a gyalázatosakat? . . . Az csak szóljon! . . . És akkor ugyanazt a sorsot érheti el, mint ezek!

Senki sem mozdult.

— Rajta, hóhér! Rajta! — üvöltötte a muzulmán császár. — Előbb a férfit!

Julia felsikoltott s kedvese és a hóhér közé akarta vetni magát; ez pedig olyan halványnak és szépnek látva öt, egy lépést hátrált.

— Siess, engedelmeskedjél! — kiáltott a zsarnok. — Ha késedelmeskedel, halál fia vagy! . . . Mondom, előbb a férfival végezz; azt akarom, hogy a leány szenvedjen előbb; látni fogja előbb meghalni a kedvesét s csak aztán hal meg ő is.

A hóhér visszataszitván Juliát, aki még mindig védelmezni akarta szerelmesét, megragadta hosszu fekete hajánál fogva és jatagánjának egyetlen csapásával leütötte azt a kifejezésteljes szép fejet. A kivégzett vére messzire szökött. Julia panaszos feljajdulást hallott . . . A szultán pokoli gunynyal kacagott fel. Az udvar megremegett a rémülettől és az irgalomtól.

— Most pedig — mondotta a megsértett férj, egyre hallatva pokoli kacaját — fogd ennek az embernek a fejét és akaszd fel hajánál fogva az arkádnak arra a kivágott lóherenyilásába oda az erkélyre, amely a Sierra-Nevadára nyilik . . . Hogy bámulja az egész világ ezt a gyalázatos árulót, aki örökre megmérgezte hátralévő napjaimat!

A hóhér teljesitette a parancsot.

Julia, aki inkább hasonlitott halotthoz, mint élőhöz, némán, halványan és kétségbeesetten nézte ezt a rémjelenetet. A zsarnok gyönyörködve látta fájdalmát. Aztán vetélytársa vérének a láttára vadsága tetőpontját érte el s magánkivül üvöltötte:

— Most ezt a nőt végezd ki! A nyomorult! A házasságtörő! Hogy reszket félelmében; persze a bün elkövetése előtt nem reszketett. Aztán ezt a fehér szőke fejet oda akasztod ama napsütött barna fej mellé; hadd nézzék egymást; aztán beszélhetnek szerelemről, amennyit csak akarnak; majd meglátjuk, lesz-e még kedvük a gyalázatosaknak csokolódzni! Rajta! Tedd kötelességedet!

Julia ugy állt ott, mint a kétségbeesés szobra, tágra nyilt szeme szerelmesének halvány fejére meredt, amely odaakasztva az arkád közepére, a széltől szeliden ide-oda himbálódzott.

A hóhér közeledett Juliához; ez meg sem mozdult; aztán lerántotta Julia fejéről a turbánt, pompás szőke haját aztán rácsavarta durva öklére, másik kezével pedig egyetlen suhintással elválasztotta jatagányával Julia bájos fejét elragadó törzsétől . . . De ó szörnyüség! Julia nem vesztette el az eszméletét s tudta, mi történik körülötte . . . A szerencsétlen teremtés, megőrizve teljes öntudatát, élettelen testét ott látta vonaglani a földön s a közben a feje egyre élt. Csonka holtteste oda esett Armandé mellé. Aranynyal és drágakövekkel himzett dus öltözékük összevegyülve a selyemredőzettel, vérrel itatódott át, amely csak ugy áradt a nagy nyilt sebekből, hosszu csikokban futva aztán keresztülkasul a néma termen. Julia élt és érezte, amint odaakasztják hideg fejét ugyanarra a lóherére, ahol már vértől csöpögött annak a férfinak a feje, akit annyira szeretett. Az igazság elégtételt kapott, a bünösök megszenvedtek bünükért! A házasságtörő asszony meg volt boszulva!

A zsarnok, miután elégtételt szerzett magának, eltávozott, nyomában az udvarral.

Az elhagyott teremben nem maradt más, mint a rémes kép: a földön heverő két csonka test és a mór arkádra felakasztott két fej.

A levegő tele volt ezerféle részegitő illattal. Julia elgyöngült, szeme lezárult, gondolatai összezavarodtak.

Már csaknem elvesztette az eszméletét, amikor a Sierra-Nevada szelének egy erősebb rohama egymásnak hajtotta a két fejet és azok össze is értek. Julia kinyitotta a szemét; s szemben magával megpillantotta az ő annyira szeretett kedvesének a fejét.

Haldokló pillantása a szenvedés és a szerelem leirhatatlan kifejezésével nézett rá.

Armand ajka erőfeszitést akart tenni, látszott, hogy néhány szót szeretett volna szólni. De csak érthetetlen hangok szakadoztak le hörögve didergő szájáról, a halál közeledtére elkékült ajkáról . . . De szemük még egymásra nézett, tekintetük még egyre hivogatta egymást. Ó, csudája a szerelemnek! Mit is nem valósit meg a te végtelen hatalmad! Mit is nem hozhat létre a te elenállhatatlan delejességed!

És a Sierra-Nevada szele egyre fujva, ide-oda himbálta a szerelmesek felakasztott fejét, amikor természetfölötti erőtől ujra éledve a két szederjes fej a haldoklás gyötrelmeinek az erejéből hirtelen összeért. Haldokló szemük hivogatták egymást, szerelmes ajkuk végtelen csókban forrot össze s az éjszaka csendjében mintegy kettős hörgést lehetett hallani egy utolsó csók kiséretében, aztán semmi többé! . . .

Csak az érzéketlen fehér hold világitotta meg sápadt sugaraival ennek a két házasságtörő szerelmesnek a fejét, akik meghaltak bünös szerelmükért megbünhödve . . .

És Julia hirtelen felriadt álmából: ösztönszerű mozdulattal mindkét kezével a nyakához kapott és rémült tekintete befutkosta szobáját.

Végre szemét az ég felé forditva, hogy előbb hozzá fohászkodjék, aztán megáldja, még mindig rémülettől rezgő hangon igy kiáltott:

— Csak álom volt! Rettenetes álom! És az ég intése. Ó, gondviselés, hálát adok neked; csak az erény szeretete és a bünös szenvedély kerülése töltsön el ezentul engem. Jöhet most már Armand, félelem nélkül várom.

Ebben a pillanatban Sacville Mária kopogtatott halkan az ajtón és dugta be rajta a fejét.

— Bejöhetek? — kérdezte.

Az igenre a fiatal Mária báróné kézen vezetve csinos kis leánykáját, bejött és ránézve Juliára, rendkivül meglepte annak dult arcvonása.

— Mi bajod? — kérdezte Juliától. — Rossz éjszakád volt? . . . Hiszen remegsz, az arcod egészen el van változva . . . Hivjam nagybátyámat?

— Nem, nem! Ne hivj senkit! Csak egy rossz álom ijesztett meg! Rettenetes lidércnyomás! Ah igen! Rettenetes! Még most is borzongok belé! Amikor kopogtattál, éppen felébredtem s azért láttál meg olyan zavartnak.

Lassanként egészen elmult Julia ideges izgatottsága.

— Azért jöttem, — mondotta most Sacville báróné, mikor nyugodtabbnak látta már Juliát — hogy a kertbe hivjalak, ahol az urad és az én uram várnak bennünket. A reggeli az asztalon van már a tó partján, egy lugasban.

Julia befejezte öltözködését és a kis Edmével és anyjával Moreuil és Sacville fölkeresésére indult.

Kiérve a kastélyból Julia oda volt a vidék szépségéért, magasztalta a tiszta levegőt, a nagyszerü hegyeket.

Moreuil márki és a báró elébük mentek és a vad szőlővel és kuszó jerikói lonccal boritott lugasba vezették őket.

Hagyjuk a társaságot a genfi tó partján és térjünk vissza Armand de Charcethez, aki éppen akkor tért vissza Bécsbe a felső-ausztriai és stájer hegyek közé tett kirándulás után.

XVII.

Armand és Viktor el voltak büvölve azoknak a vidékeknek a szépségétől, amelyeket átutaztak; mert Felső-Ausztria és Stájerország azok közé a vidékek közé tartozik, amelyeket a természet a legdusabban áldott meg pompájával. Szinte svájci tájképekkel találkozik az ember; zöldelő hegyek, örök hóval boritott ormok, tajtékzó vizesések, azur vagy smaragdszinü tavak, kopár szikrák, sötét barlangok, üde völgyek, téres mezők, minden együtt van itt, hogy a szemet gyönyörködtesse, a természet szeretetét kielégitse.

Armand lelkének egészsége épp oly gyorsan állt helyre, mint testéé és Armand ugy érezte, hogy szivében ujra éledt a remény! . . .

Juliára gondolt!

Végképpen szakitott Lowenstern hercegnővel és hiábavaló volt minden erőfeszitése a hercegnőnek, hogy viszontlássa Armandot Bécsbe való visszaérkezése előtt, valósággal visszautasitották. Armand gyakran beszélt Anglardnak Juliáról s a legszebb terveket szőtte vele a jövőre és boldogságára nézve.

Remélte, hogy visszatérve Párisba, Julia megbocsát neki, megajándékozza öt szerelmével és végül beleegyezik, hogy a felesége legyen.

Nem akarva hátráltatni tovább boldogságának a megvalósulását, csak arra gondolt, hogy Bécsbe siessen és aztán haladéktalanul Párisba utazzék.

Bécsbe érkezve, több levelet talált a lakásán; s az első, amelyet felbontott, a nagybátyjáé volt, aki Juliával való legközelebbi házasságáról értesitette.

Ha villám csapott volna le Armand lába elé, annak sem lehetett volna rá félelmetesebb hatása.

— Mi bajod? Nagy isten! — kiáltott fel Anglard, látva, hogyan inog meg elsápadva barátja.

— Olvasd! — felelte egyszerüen Charcet átadva Viktornak Moreuil márki levelét.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

A hódmezővásárhelyi kiállitás. A vasárnap megnyitott hódmezővásárhelyi kiállitáson a jószágkiállitás augusztus 20-án nyilik meg. E kiállitáson a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete is igen szép kollekcióval vesz részt. A jószágkiállitás alkalmából folyó hó 21-én, vasárnap délután 3 órakor a nagyszigetben a kiállitás igazgatósága *lóversenyt* rendez.

Börkereskedők kongresszusa. A Börkereskedők Országos Egyesülete 20-án rendezi Budapesten első országos kongresszusát, melyen több fontos szakkérdést tárgyalnak. A kongresszusra már eddig mintegy 300 vidéki és 200 budapesti börkereskedő jelentkezett.

Hajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közli, hogy a Vaskapun beállott kedvezőtlen vizállás következtében bizonytalanná vált csatlakozásra való tekintettel az Orsova felett és Orsova alatt fekvő állomások egymás közt való személyforgalmában a közvetlen menetjegyek kiadását további intézkedésig megszüntette.

Anker élet- és járadék-biztositó-társaság. (Magyarországi vezérképviselőség, Budapest, VI., Deák-tér, Anker-udvar.) 1904. julius havában benyujtatott a társaságnál 645 ajánlat 4,892.137 K. biztositott összegre és kiállittatott 638 kötvény 3,935.596 K. összegre. Dijak fejében bevett a társaság 1,338.562 K.-át és elhalálozás folytán kifizetett 614.283 K.-át. A január-julius havi időszak alatt benyujtatott 5323 ajánlat 31,982.890 K.-ra és kiállitatott 4736 kötvény 27,477.195 K.-ra. Ugyanezen időszakban dijakért 10,457.523 K.-át vételezett be a társaság, halálesetek folytán pedig 2,119.462 K.-át fizetett ki. A társaság vagyona 1903. december 31-én 160 millió K., biztositási állomány 521 millió K. Halálozások és esedékessé vált elérési biztositások folytán a társaság fennállása óta 261 millió K.-át fizetett ki.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 51.50 korona pénzben, 52.50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált készáru 50.60 korona pénzben, 51.20 korona áruban.

Vásárcsarnok. (*Vámos és Bruszt* jelentése.) Kielégitő nagy hozatalok mellett az élelmiszerpiac ma mozgalmas és élénk volt. Részleteiben a következőképpen alakult az üzlet: *Husfélék:* vidéki marhahus 70—90 korona 100 kilónként. Lehuzott sertéshus 1.10—1.20, sertések szalonnával 100—112 fillér kilonként. Vidéki élött borjuk bőrben, hosszan mérve, sulylevonás nélkül 70—80 fillérrel voltak a forgalomban kilónként. — *Vadfélék:* Száraszszőrü nagy nyulak darabja 2.80—3.20 korona. Fogoly párja 1.60—2.— korona. Őz 1.60—1.70, vaddisznó 70—90, szarvas 80—90 fillér kilonként. — *Tojás:* I. rendü friss telt áru 57—60 K., gyengébb minőségü 52—56 korona eredeti ládánként. — *Tejtermékek:* I-ső rendü szövetkezeti teavaj 210—230 fillér, jó friss főzővaj 150—170, friss tehénturó 12—14 fillér kilonként. — *Élő baromfi:* rántani való csirke 1.——1.20, sütni való 1.20—1.80, tyuk 2.——2.40, kacsa 1.80—3.40, lud 3.40—6.— korona páronként. — *Gyümölcsfélék:* Szőlőből ma igen nagyok voltak a hozatalok és igy tulkinálat következtében az árak hanyatlottak. Ma fehér mézes 24—32, madelain 28—36, chassellas 32—44, oporto 24—32, passatutti 44—60 fillért jegyzett kilonként. Alma nyári édes 6—10, rétsbe való 8—16 korona 100 kiló. Őszi barack 32—70 fillér kilója. Görög dinnye I. rendü 38—50, II. rendü 16—24 korona 100 darab. — *Burgonya:* Friss fejlett rózsa 9.— korona métermázsája.

— **Gyors- és teheráru felvétel.** Az államvasutak igazgatóságának irodája van a Lipótvárosban, (Arany János-utca 21. szám) ahol a vasuton elszállitandó gyors- és teheráruk 1000 kilogramm sulyig feladhatók. Terjedelmes, tüzveszélyes és oly áruk, melyeknek vasuton való szállitása különös feltételekhez van kötve, az irodában nem adhatók föl. Hivatalos órák hétköznapokon reggel 8 órától 12-ig és délután 2 órától 7-ig vannak megállapitva. A városi irodában feladott áruknak a pályaudvarokra való kifuvarozásáért a következő illetékek számittatnak fel: Gyorsárukért: 10 kilogrammig 20 fillér, 10—50 kilogrammig 40 fillér, minden további 50 kilogrammért 30 fillér. Teherárukért: 50 kilogrammért 40 fillér, minden további 50 kilogrammért 20 fillér. A szállitó közönségnek módjában áll levelező lap utján a vasutintézettel közvetlenül elvégezni a szállitást; ami a szállitó közönség érdekét nagy mértékben előmozditja.

Borjuvásár. 1904. évi augusztus 18-án. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 443 drb, leölt borju — db. bécsi borju —— darab, növendékmarha 111 darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzések: Belföldi élő borju I. rendü 70—80 f.-ig. kivételes 48—88 fillér, II. rendü élő borjukért 52—68 f.-ig 1 kilónkint, leölt borju I. r. —— f.-ig, II. r. —— f.-tól —— f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjukért 48—60 f.-ig. Növendékmarha ——44 f.-tól —58 f.-ig. I. r. —— f.-ig, középminőségü —— f.-ig, alárendelt —— f.-ig 1 k.-kint. Bárány élő —.——.— K., leölt bárány ——.— korona, kivételesen —.— K.-ig páronkint. Az irányzat lanyha volt, gyengébb minőségek árai 2—4 fillérrel kg.-kint hanyatlottak.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás. Vágómarhák: Magyar ökör 739 darab, magyar tehén 564 darab, szerbiai ökör 1472 darab, szerbiai tehén 176 darab, növendékmarha 111 darab, bivaly 75 darab, bika 208 darab, összesen 3415 darab és 20 darab a hét folyamán a vesztegvásáron. — Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör — darab, fejőstehén — darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üszö — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör legjobb minőségü 64.— K.-tól 72.— K.-ig, kivételesen 75.— K.-ig, — kilónkent élő sulyban, középminőség 58.— K.-tól 63.— K.-ig. silányabb minőség 50.— K.-tól 56.— K.-ig. Magyar parasztmarha jobb minőségü 54.— K.-tól 66.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, silányabb minőségü 44.— K.-tól 52.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségü 68.— K.-tól 78.— K.-ig, kivételesen 80.— K.-ig, középminőségü 58.— K.-tól 66.— K.-ig, silányabb minőségü 44.— K.-tól 56-ig. Szerb és boszniai ökör, legjobb minőségü 54.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen 70.— K.-ig, silányabb minőségü 44.— K.-tól 52.— K.-ig. Bika, jobb minőségü 56.— K.-tól 71.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig, silányabb minőségü 46.— K.-tól 52.— K.-ig. Bivaly 32.— K.-tól 44.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Magyar tehén 40.— K.-tól 64.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Tarka tehén 44.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen 80.— K.-ig. Csontozni való marha 36.— K.-tól 42.— K.-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilogrammonkint, kiv. —.— K.-ig, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint, középminőségü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilogrammonkint, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint, silányabb minőségü —.— K.-tól —.— K.ig 100 kilogrammonkint, —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint. Hizlalni való ökör, fehér 100 kilogrammonkint —.— K.-tól —.— K.-ig. Fejőstehén, keresztezett szines —.— K.-tól —.— K.-ig darabonkint, bonyhádi faj —.— K.-tól —.— K.-ig darabonkint, kivételesen —.— K.-tól —.— K.-ig, igás bivaly —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint. — Vágómarhából a felhajtás körülbelül 400 darabbal kisebb volt a mult hetinél, a forgalmi korlátozások Ausztriába való szállitásra megszüntek, csupán még Németországba nincs megengedve a kivitel, mely remélhetőleg szintén rövid idő multva a forgalomnak átadatik. Ezen körülmény folytán az árak nem elzárt területről származó elsőrendü s jó közepes minőségüeknél 3—4 koronával, elzárt területről származóknál 1—2 koronával métermázsánkint emelkedtek. Bikák árai változatlanok maradtak.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Augusztus 18-án. Fölhajtás összege 1826 db sertés, 1 darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 73 darab sertés, 18 darab süldő, összesen 1899 darab sertés, 19 darab süldő. Eladatott 1401 darab sertés, 1 darab süldő. Eladatlan maradvány 498 darab sertés, 18 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 92—94 K.-ig, II. rendü 280—350 kilogrammig 88—90 fillérig, II. rendü selejtezett 82—84 fillérig, kanló —— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 95—97 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 93—95 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 88—90 fillérig, süldő —— fillérig, malac —— fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül —— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig —— fillérig, süldő —— fillérig, malac 40 kilogrammig —— fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonkint, élősulyban értendők.

Bécsi szurómarhavásár. Augusztus 18-án. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3172 darab borjut, 3443 darab élő sertést, 1315 levágott sertést, — darab élő juhot, 349 darab levágott juhot, 44 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borju 70—84 fill. elsőrendü 86—96 fill., kiv. — fill., levágott borju 84—124 fill., legelsőrendü —— fill., legeleje 100—108 fill., élő juh 40—52 fillér, elsőrendü —— fill., legelsőrendü —— fillér, kivételesen —— fill., zsirsertés —— fill., fiatal sertés —— fillér, kivételesen — fillér., levágott nehéz sertés 92——116 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt —— fillér, zsirra hizlalt sertés —— fill., könnyü sertés 112—120 fillér, elsőrendü süldő —— fillér, levágott juh 64—100 fillér. bosnyák silányabb sertések —— fillér, kilogrammonként. Bárány 10—25 K., kivételesen —— korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 18.

Jó vételkedv mellett 45.000 métermázsa buza került a forgalomba 5—7½ fillérrel magasabb árakon.

Rozsban változatlanul nyugodt volt az irányzat.

Zabban és tengeriben 5 fillérrel emelkedtek az árak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81 k. 11 K. 20 f., 300 mm. 82 k. 11 K. 12½ f., 1000 mm. 81 k. 11 K. 17½ f., 100 mm. 81·5 k. 11 K. 15 f., 250 mm. 81·5 k. 11 K. 7½ f., 550 mm. 80 k. 11 K. 07½ f., 150 mm. 82 k. 11 K. 10 f., 150 mm. 81·5 k. 10 K. 90 f. sárga, 100 mm. 81 k. 11 K. 17½ f., 400 mm. 81 k. 11 K. 35 f., 100 mm. 81 k. 11 K. 05 f., 600 mm. 81 k. 11 K. 05 f., 900 mm. 81 k. 10 K. 85 f. ab Vácz, üszkös, 700 mm. 80·5 k. 11 K. 30 f., 250 mm. 80 k. 11 K. 10 f., 200 mm. 80 k. 11 K. — f., 100 mm. 80 k. 11 K. — f., 100 mm. 90 k. 10 K. 95 f. felső, 100 mm. 80 k. 10 K. 85 f. felső, 1500 mm. 79·5 k. 10 K. 95 f.

Mezőturi: 3000 mm. 81 k. 11 K. 22½ f.

Pestmegyevidéki: 250 mm. 80 k. 11 K. — f., 300 mm. 80 k. 10 K. 97½ f., 200 mm. 80 k. 10 K. 97½ f., 200 mm. 81 k. 11 K. 35 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 95 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 90 f., 400 mm. 79·5 k. 10 K. 95 f., 150 mm. 79 k. 10 K. 95 f., 600 mm. 79 k. 10 K. 95 f., 400 mm. 70 k. 11 K. 05 f. Budára, 400 mm. 78 k. 10 K. 85 f., 300 mm. 77 k. 10 K. 65 f.

Bánsági: 400 mm. 76 k. 10 K. 60 f., ó-áru.

Bácskai: 150 mm. 76 k. 10 K. 65 f., 2600 mm. 76·5 k. 10 K. 85 f. ó-áru.

Batai: 1800 mm. 77·5 k. 10 K. 95 f.

Becskereki: 3000 mm. 80 k. 11 K. — f.

Szerb: 4200 mm. 79 k. 10 K. 60 f., 4000 mm. 78 k. 10 K. 60 f., 5100 mm. 79 k. 10 K. 57½ f., 3000 mm. 79 k. 10 K. 57½ f.

Román: 600 mm. 80 k. 11 K. — f., 1000 mm. 79 k. 10 K. 77½ f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 8 K. — f., 100 mm. 8 K. — f., 300 mm. 7 K. 90 f. paritásra.

Zab: 100 mm. 7 K. 75 f., 100 mm. 7 K. 60 f., 100 mm. 7 K. 55 f., 200 mm. 7 K. 57½ f., 1000 mm. 7 K. 35 f., 300 mm. 7 K. 37½ f. paritásra.

Tengeri: 300 mm. 7 K. 75 f., 400 mm. 7 K. 70 f., 150 mm. (lófogu) 7 K. 70 f., 400 mm. 7 K. 65 f., kocsira rakva, 100 mm. 7 K. 70 f., 420 mm. 7 K. 70 f. hajóból.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonkint.

Buza	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	77	10.60	10.75	79	—.—	—.—
"	78	10.70	10.85	80	10.85	11.—
"	79	10.80	10.95	81	10.90	11.10
Fehérmegyei	77	10.55	10.70	79	—.—	—.—
"	78	10.60	10.75	80	10.75	10.90
"	79	10.65	10.80	81	10.80	10.95
Pestvidéki	77	10.55	10.60	79	—.—	—.—
"	78	10.60	10.75	80	10.80	10.85
"	79	10.70	10.80	81	—.—	—.—
Bánsági	77	10.50	10.65	79	—.—	—.—
"	78	10.65	10.75	80	10.85	11.—
"	79	10.75	10.90	81	—.—	—.—
Bácskai	76	10·65	10.80	79	—.—	—.—
"	77	10.65	10.80	80	—.—	—.—
"	78	10.70	10.90	81	—.—	—.—
Szerb	79	—.—	—.—	81	—.—	—.—

Egyéb gabonaneműek			50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	7.95	8.10
"	"	középminőségü	7.85	7.90
Árpa	"	takarmányáru, I. r.	7.25	7.50
"	"	másodrendü	7.15	7.25
Köles	"	—	—.—	—.—
Zab	"	elsőrendü	7.30	7.50
"	"	középminőségü	—.—	—.—
Tengeri		belföldi ó	—.—	—.—
"		belföldi uj	7.55	7.65
"	ó	fehér	—.—	—.—
"	uj	román vagy bolgár	—.—	—.—
"	"	cinquantin	—.—	—.—
Repce	"	káposzta	11.50	12.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza	10.77—10.75—10.80
Áprilisi buza (1905)	10.98—10.96—11.01
Októberi rozs	8.32— 8.28— 8.33
Októberi zab	7.37— 7.34
Szeptemberi tengeri	7.57— 7.61
Májusi tengeri (1905)	7.54— 7.52— 7.56

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza	10.78—10.79
Buza áprilisra (1905.)	10.99—11.—
Októberi rozs	8.31— 8.32
Októberi zab	7.32— 7.34
Augusztusi tengeri	7.60— 7.61
Májusi tengeri (1905)	7.54— 7.55

Délután fél 5 órakor zárul:

Októberi buza	10.72—10.73
Áprilisi buza (1905)	10.93—10.94
Októberi rozs	8.27— 8.28
Októberi zab	7.30— 7.31
Augusztusi tengeri	7.59— 7.60
Májusi tengeri (1905)	7.53— 7.54

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén tartós üzletesend következtében csekély volt a forgalom és csupán rimamurányi részvények voltak keresettek, némileg javult árak mellett. Délben csendes maradt a hangulat és csak szórványosan fordultak elő kötések. Az irányzat egyes értékekben némileg javult. Valuta és ércáru olcsóbb.

A helyiértékek piacán csendes volt a hangulat.

Előtőzsde. Tartott. Osztrák hitelrészvény 641.80—642.25. Osztrák-magyar államvasut 633.25. Rimamurányi vasmű 499.——499.50 K.

Déli tőzsde. Javult. Osztrák hitelrészvény 641.50—642.25. Magyar hitelrészvény 755.——755.75. Osztrák-magyar államvasut 633.75. Déli vasut 88.50. Rimamurányi vasmű 499.50—590. Közuti vaspálya 569.50. Városi villamos vasut 330.50—330.75 korona.

A helyi értékek piaca nyugodt.

A prémiumüzletben dijbiztositásokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 8—9 korona, 1904. augusztus hó végére 11—13 korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 641.50. Magyar hitelrészvény 755.—. Leszámitolóbank 450.—. Rimamurányi vasmű 499.50. Osztrák-magyar államvasut 632.75. Közuti vaspálya 569.50. Városi villamos-vasut 330.50 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

	Pénz	Áru		Pénz	Áru
Aranyj. med. aug.-ra	119.10	119.60	1870. áll. ny.-k. 200 K.-ás	206.—	209.—
Koronajáradék	97.15	97.55	Magy. földtehermt.	97.75	98.75
Koronaj. ultim. aug.-ra	97.—	97.20	Horv.-szl. jelz. földv. kötv.	98.—	99.—
Koronaj. 3½%	88.75	89.25	Tiszai nyer.-kölcs. 200 K.	161.—	164.—
Vaskapu-köl.	83.25	84.25			

b) Osztrák államadósság.

Koronaj. máj.—nov.	99.—	99.50	Papirj. feb.—aug.	100.—	100.50
			Koronaj.	99.—	99.50

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Budapest főv. 1897. 4% köl.	96.—	96.75	Temes-Bégatársulat 4%	97.—	98.—

Bankok.

Angol-osztrák bank	279.—	281.—	M. jelz. hitelb.	— —	— —
Első magyar iparbank	336.—	340.—	Ugyanaz aug. med.	508.75	509.25
Fiumei hitelb.	135.—	139.—	M. keresk. r.-t.	550.—	555.—
Hazai bank	210.—	212.—	M. leszám. bank	—.—	—.—
Hermes m. ált. váltóüzl. r.-t.	240.—	260.—	Ugy. aug. med.	450.—	451.—
Magyar hitelb.	—.—	—.—	M. tkp. közp. jelzálogb.	1025.—	1035.—
Ugyanaz aug. med.	755.—	755.50	Osztr. hitelb.	—.—	—.—
M. agr. és járb.	450.—	460.—	Ugy. aug. ult.	641.50	642.—
			Oszt.-magy. b.	1600.—	1610.—
			Pesti m. kereskedelmi bank	2814.—	2824.—
			Osztályjeg. r.-t.	1780.—	1840.—

Takarékpénztárak.

Belvárosi	224.—	226.—	Magy. ált. tkp.	565.—	575.—
Pesti III. ker.	200.—	220.—	Orsz. közp.	1640.—	1660.—
Pest-Erzsébv.	212.—	220.—	Pesti hazai	21700.—	21800.—
Pesti tkp. és orsz. zálogk.	419.—	425.—	Ugy. tul. jog.	15575.—	15675.—
Egyes. pesti	2370.—	2380.—	Ugy. interim	7775.—	7825.—

Biztositó-társaságok.

Bécsi biztositó	420.—	430.—	M. jég- és visz. bizt.	326.—	328.—
Bécsi élet- és járadékbizt.	650.—	660.—	Nemz. baleset	240.—	250.—
Első magy. ált.	8005.—	8050.—	Pannonia vihzt.	2050.—	2100.—
Foncière	242.—	244.—			

Malmok.

Concordia	175.—	185.—	Renger	920.—	970.—
Első budapesti	1220.—	1250.—	Moln. és sütők	375.—	385.—
Erzsébet	430.—	435.—	Victoria	470.—	480.—
Lajta	220.—	230.—			

Bányák és téglagyárak.

Északm. kösz.	226.—	230.—	M. ált. kőszénb.	296.—	298.—
Felsőm. bánya- és kohó	547.—	552.—	M. kerámiai	135.—	140.—
„Istv." tég. gy.	100.—	105.—	Salgótarjáni	540.—	543.—
Kőbány. gőztg.	940.—	980.—	Ujlaki tégla- és mészégető	305.—	308.—
Magy. aszfalt.	132.—	134.—			

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Első m. gazd. gépgyár	150.—	166.—	Nicholson	205.—	215.—
„Danubius"	175.—	177.—	Rimamurányi	—.—	—.—
Ganz	3190.—	3210.—	Ugy. aug.-ra	499.50	500.—
			Schlick	348.—	358.—

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. vagg. köl.	600.—	610.—	„Hungária" műtrágya	215.—	225.—
Bpesti ált. vill.	316.—	322.—	Kőbányai polg. serfőző	300.—	310.—
Betűöntőd. r.-t.	205.—	215.—	M. cukoripar	1590.—	1610.—
Gyapjum.-gyár	600.—	—.—	M. villamosság	287.—	290.—
Részvényserf.	2450.—	2525.—	Nemzetk. villamosság	560.—	565.—
Sertéshizl. r.-t.	475.—	495.—	Nemzetk. vaggonk. 5%	460.—	470.—
Spódium-gyár	210.—	230.—	Royal-szálló	—.—	—.—
Fiumei rizsh.	2600.—	2700.—			
Gschwindt-féle szeszgyár	975.—	1000.—			

Közlekedési vállalatok részvényei.

„Adria" tengh.	465.—	468.—	Bpest-Ujpest-rákosp. vill.	175.—	185.—
Bpesti közuti vaspálya 5%	—.—	—.—	Déli vasut	—.—	—.—
Ugy. aug. med.	569.—	569.50	Ugy. aug. ult.	88.—	88.50
Bpesti közuti vp. élv. jegy	340.—	350.—	Dunagőzhajóz.	845.—	855.—
Bpesti vill. városi vp. 1903.	330.50	331.—	Kassa-oderb.	378.—	383.—
Bpesti vill. városi vasut	—.—	—.—	Oszt.-magyar államvasut	—.—	—.—
Ugy. élv. jegy.	115.—	118.—	Ugy. aug.-ra	633.50	634.—

Sorsjegyek.

Bazilika	19.50	21.50	Olasz vörös-k.	42.—	44.—
Ugy. o. felülb.	20.50	22.50	Ugy. o. felülb.	45.—	47.—
Becsvárosi	505.—	520.—	Oszt. vörös-k.	54.—	56.—
„Jó-szív"	9.75	10.75	Osztrák hitel.	460.—	470.—
Ugy. o. felülb.	9.75	10.75	Pálffy	160.—	170.—
M. vörös-ker.	27.—	29.—			
Ugy. o. felülb.	29.—	31.—			

Pénznemek.

M. vagy oszt. arany vert	11.35	11.43	Német bir. b.-jegy (100M.)	117.07½	117.37½
M. vagy oszt. arany kör.	11.27	11.33	Francia bjegy	94.92½	95.22½
20 frc. arany	19.03	19.06	Olasz bjegy	94.95	95.20
20márk. arany	23.42	23.53	Román bjegy	94.70	95.40
			Szerb bjegy	94.50	95.—
			Rubel	252.50	253.50

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 58.—68—.— korona, vörös aprószemü 58.—64.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü 68.—74.— korona, nagyszemü 78.——82.— korona. Disznózsir: budapesti 66.——66.50 korona, vidéki —.——.— korona. Tábiaszalonna: légen száritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 53.——53.50 korona, 3 darabos 56.——56.50 korona, füstölt —.——.— korona. — Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.——.— korona, 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos —.——.— korona, 85 darabos —.——.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai, szokás szerinti minőség —.——.— korona, 100 darabos —.——.— korona, 85 darabos —.——.— korona. Szilvaiz: szlavóniai 12.50—13.— korona, szerbiai 10.50—11.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* a berlini bányapiac szilárdsága következtében ismét a bányaértékek felé fordult az érdeklődés. A többi papirok irányzata is szilárd volt ugyan, de a keletázsiai harctérről érkező hirek következtében nem fejlődött élénkebb üzlet. A kulisszban az alpesi részvény volt a legélénkebb. A sorompóban csehbánya és brüxi kőszén ujra emelkedtek.

A *déli tőzsdén* a nemzetközi értékek el voltak hanyagolva, a bányapapirokban ellenben tartósan keresettek voltak. Prágai vasmü 2296, Csehbánya 1052, brüxi kőszén 647.

Zárlat nyugodt.

Bécs, aug. 18. *(Magyar értékek zárlata.)* 4% aranyjáradék 119.—. Magyar koronajáradék 97.10. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 162.—. 4% magyar földtehermentesitési kötvény 97.60. Magyar hitelbank-részvény 754.—. Magyar nyeremény-kölcsönsorsjegy 206.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank-részvény —.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 380.—. Rimamurányi vasmürészvény 498.75. Magyar kereskedelmi bank 2814. Magyar cukoripar 1605. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar jelzálogbank —.—. Adria hajózási r. t. 465.50.

Bécs, aug. 18. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4% papirjáradék 99.40. 4% ezüstjáradék 99.35—100.15. 4% osztrák aranyjáradék 119.30. Osztrák koronajáradék 99.20. 1860. sorsjegy 153.10. 1864. sorsjegy 257.—. Osztrák hitelsorsjegy 460.—. Osztrák hitelrészvény 641.50. Angol-osztrák bank 278.75. Unionbank 516.—. Bécsi bankegyesület 577.—. Osztrák Länderbank 424.10. Osztrák-magyar bank 1605.—. Osztrák-magyar államvasut 632.—. Déli vasut 87.—. Elbevölgyi vasut 424.—. Dunagőzhajózási társaság 846.—. Alpesi részvény 438.50. Dohányrészvény 342.—. 20 frankos arany 19.03. Cs. kir. arany (vert) 11.33. Londoni váltóár 239.56. Német bankváltók 117.17. Lipót-kohó 384.—. Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Osztrák Lloyd 685.—. Török sorsjegyek 129.—. Az irányzat szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 18. *(Zárlat.)* 4·2% papir-járadék 100.30. 4·2% ezüst járadék 99.50. 4% osztrák aranyjáradék 102.25. 4% magyar arany-járadék 100.50. Elbevölgyi vasut —.—. Osztrák hitelrészvény 202.25. Magyar koronajáradék 97.60. Déli vasut 18.50. Osztrák-magyar államvasut 135.60. Károly Lajos vasut —.— Kassa-oderbergi vasut —.— Orosz bankjegyek 216.25. Bécsi váltóár 85.30. 4% uj orosz kölcsön 91.40 Magyar vasuti beruházási kölcsön —.— Török dohányrészvény —.— Alpesi bányarészvény —.—. Olasz járadék —.—. Disconto Commandit 190.—. Magyar hitelbank —.— Általános villamossági Edison 226.—. Dynamit Trust 168.60. Gelsenkircheni 228.50. Harpeni 219.90. Laurakohó 255.—. Az irányzat csendes.

Páris, augusztus 18. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar állami vasut —.— Uj török-konzol 87.12. Egyptomi járadék 106.95. Osztrák Länderbank —.—. Párisi bankrészvény 11.77. 3%-os francia járadék 98.10. 4%-os spanyol járadék 86.70. 3%-os uj törleszthető járadék —.—. Crédit foncier de France —.—. Alpesi bányarészvény —.—. 4% 1890. román kölcsön 89.95. Görög kölcsön —.—. Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdamra 206.62. Váltó Brüsszelre % 1/16. De Beers 478.—. Chartered 40.—. 5%-os bolgár kötelezvény 420.—. Magyar arany-járadék —.—. Déli vasut 92.50. Váltó Londonra 252.52. Osztrák aranyjáradék 102.50. Török sorsjegy 122.50. Meridional vasut —.—. 4%-os olasz járadék —.—. Ottoman-bank 568.—. 3%-os francia járadék 98.10. Osztrák földhitelintézet 1301. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 322.—. 4%-os 1896. román kölcsön —.—. Dohányrészvény 378.—. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 122.15. Rio 13.50. East Rand 202.50. Randfontein 75.25. Magyar jelzálogbank 544.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 18. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 100.30. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.85. 4%-os magyar aranyjáradék 100.40. Osztrák hitelrészvény 201.80. Osztrák-magyar államvasut 135.70. Északnyugati vasut —.—. Bustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 204.47. Bécsi bankegyesület 131.50. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön 83.30. 4·2%-os ezüstjáradék 100.85. Osztrák koronajáradék 99.90. Magyar koronajáradék 97.60. Osztrák-magyar bank 115.80. Déli vasut részvény 18.50. Elbevölgyi vasut —.—. Bécsi váltóár 852.66. Párisi váltóár 81.—. Unionbank részvény —.—. Alpesi bányarészvény 218.—. Az irányzat tartott.

Hamburg, augusztus 18. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 100.30. 1860. sorsjegy —.—. Déli vasut 18.20. 4%-os Osztrák aranyjáradék 101.80. Osztrák hitelrészvény 202.15. Osztrák-magyar államvasut 135.20. Olasz járadék 104.20. 4%-os magyar aranyjáradék 100.20. Az irányzat nyugodt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 18. A sertésüzlet irányzata: élénk.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 114—115 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 113—114 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 114—115 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint ——— kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 k.-grammig terjedő sulyban) ——— fillérig — III. Romániai: Nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig Könnyü páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 115—116 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 114—115 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 112—114 fillérig.

Sertéslétszám: 1904. augusztus 16. napján volt készlet 35.363 darab. — 1904. augusztus 17. napján felhajtatott 791 darab. 1904. augusztus 17. napján elszállittatott 543 darab. 1904. augusztus 18 napján maradt készletben 35.611 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 17. —

Pályázatok. A sziráki adóhivatalnál ellenőri és segédjdijas gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a győri adóhivatalnál számgyakornoki állásra 14 nap alatt, — a veszprémi pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyőri fővigyázói állásra október 10-ig, — Hevesmegyében, Makláron tiszti szerződéses postamesteri állásra szeptember 9-ig, — a nyitrai pénzügyigazgatóságnál fogalmazói állásra 14 nap alatt, — a varannói járásbiróságnál albirói állásra 2 hét alatt, — a puji járásbiróság-

nál aljegyzői állásra 14 nap alatt, — a nagyváradi királyi törvényszéknél birói állásra 4 hét alatt, — az aknaszlatinai bányahivatalnál szolgai állásra 4 hét alatt, — a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél aljegyzői állásra két hét alatt, — a lőcsei pénzügyigazgatóságnál több pénzügyőri fővigyázói és vigyázói állásra október 16-ig, — a segesvári pénzügyigazgatóságnál pénzügyőri szemlészi állásra 14 nap alatt adandók be a kérvények.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Augusztus 18. —

Állomások	Ma reggel 7 h				Előző 24 órai		
	Levegőny. mm.	Hőmérséklet C°	Szél iránya és ereje (1—10)	Felhőzet (1—4)	Csapadék mm.	Hőmérséklet mx.	mn.
Akna-Szlatina	61 9	13 7	K 3	0	—	28	10
Késmárk	59 1	13 7	D 1	0	—	—	—
Budapest	58 5	20 2	ÉK 0	0	—	30	18
Ó-Gyalla	57 4	23 8	DK 2	0	—	32	15
Herény	56 7	19 3	DNy 1	0	—	29	14
Zágráb	58 2	18 9	DK 1	0	—	29	17
Fiume	57 7	22 0	—	0	—	34	20
Pécs	58 2	23 2	ÉK 2	0	—	30	26
Debreczen	59 1	19 4	—	0	—	32	11
Szeged	58 6	21 0	DK 2	0	—	30	18
Arad	58 3	21 8	DK 4	0	—	29	20
Temesvár	58 8	20 0	K 3	0	—	31	16
Kolozsvár	61 7	16 4	—	0	—	31	8
Vajda-Hunyad	61 7	17 3	ÉNy 1	0	—	31	15
Nagyszeben	61 4	14 2	DK 3	0	—	28	10
Bécs	56 6	19 1	—	1	—	27	17
Prága	55 1	20 4	D 1	4	—	27	13
Krakó	58 5	16 2	ÉNy 1	0	—	25	13
Tarnopol	—	—	—	—	—	—	—
Bregenz	58 3	17 8	D 1	●	2	25	13
Salzburg	59 3	21 5	ÉNy 4	1	—	—	—
Klagenfurt	58 3	17 2	ÉK 1	0	—	26	14
Lesina	58 4	25 2	K 1	0	—	31	23

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D = dél. É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd, ⩽ = zivatar.

Hazánkban országszerte derült, száraz és meleg idő uralkodott.

Dánia fölé depresszió került és nyugaton uj maximum jelent meg, mig a tegnapi maximum délkeletre huzódott.

Európa időjárásában lényeges változás nincs.

Kilátás: Nyugatról meginduló zivataros eső várható hősülyedéssel.

Vizállás.

		Aug. 17. méter	Aug. 18. méter			Aug. 17. méter	Aug. 18. méter
Inn	Schärding	1.40	1.35	Tisza	M.-Sziget	0.15	0.20
Duna	Passau	1.79	1.78	„	Tekeháza	0.08	0.05
„	Linz	0.84	0.81	„	V.-Namény	1.50	1.54
„	Bécs	0.96	1.—	„	Tokaj	1.36	1.31
„	Pozsony	0.90	0.86	„	Tisza-Füred	1.64	1.60
„	Komárom	1.64	1.56	„	Szolnok	1.77	1.76
„	Budapest	1.08	1.08	„	Csongrád	2.60	2.63
„	Paks	0.50	0.48	„	Szeged	1.92	1.94
„	Mohács	1.27	1.27	„	T.-Becse	1.39	1.39
„	Gombos	2.10	2.05	„	Titel	0.78	0.76
„	Ujvidék	1.20	1.17	Ondova	Bártfa	0.12	0.12
„	Pancsova	0.05	0.04	Topolya	Hoór	1.04	1.05
„	Orsova	0.78	0.78	Bodrog	Zemplén	0.—	0.—
Morva	Magyarfalva	0.10	0.10	Sajó	Zsolcza	1.24	1.23
Vág	Zsolna	0.20	0.21	Hernád	H.-Németi	0.22	0.18
„	Trencsén	0.15	0.16	Berettyó	Margita	0.43	0.44
„	Szered	0.08	0.08	„	B.-Ujfalu	0.54	0.52
Rába	Sz.-Gotthárd	0.26	0.26	Körös	Csucsa	0.14	0.14
„	Sárvár	0.02	0.02	„	N.-Várad	0.36	0.31
„	Győr	1.64	1.61	„	Belényes	0.08	0.08
Dráva	Pettau	0.—	0.—	„	Tenke	0.46	0.46
„	Zákány	0.04	0.06	„	Gurahoncz	0.—	0.—
„	Barcs	0.46	0.40	„	Borosjenő	0.52	0.53
„	Eszék	1.45	1.29	„	Békés	0.80	0.80
Mura	M.-Szerdah.	0.30	0.30	„	Gyoma	0.80	0.82
Száva	Zágráb	0.—	0.—	Maros	Gy.-Fehérv.	0.62	0.62
„	Sziszek	0.48	0.54	„	Branyicska	0.34	0.26
„	Mitrovicza	0.65	0.66	„	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.62	0.62	„	Arad	1.54	1.55
„	Szatmár	0.36	0.37	„	Makó	0.70	0.70
Kraszna	N.-Majtény	0.24	0.25	Temes	K.-Kostély	0.56	0.60
Latorcza	Munkács	0.08	0.10	Béga	Kiszető	0.30	0.26
Laborcza	Homonna	0.01	0.01	„	Temesvár	0.99	1.10
Ung	Ungvár	0.18	0.18	„	Becskerek	0.85	0.80

Napirend.

Naptár: Péntek, augusztus 19. Római-katholikus: Tul. Lajos. — Protestáns: Tass. — Görög-orosz: (augusztus 6.) Ur. szinvált. — Zsidó: Elul 8. — Nap kél: 4 óra 44 perckor. — Nyugszik: 6 óra 49 perckor. — Hold kél: 2 óra 3 perckor délután. — Nyugszik: 11 óra 37 perckor éjjel.

A miniszterek nem fogadnak.

Könyves Kálmán müvészeti szalon (Nagymező-utca 37.) nyitva dijtalanul egész nap.

Nemzeti Muzeum. Az összes tárak nyitva 9—1 óráig.

Iparmüvészeti muzeum nyitva 9—5 óráig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától 1 óráig.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig.

Közlekedési muzeum a Városligetben nyitva d. e. 9—12 óráig és délután 3—6-ig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 9 órától 12-ig.

Nyilvános könyvtárak zárva.

Az aquincumi ásatások és muzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei ut. Helyiérdekü vasut a Pálffy-térről.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban (vasár- és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V., Váczi-körut 23. szám).

ÓVÁS!

Alapitva 1896-ban. — Az eddig megszerzett kölcsönök összege több millió korona.

A magyar gazdaközönség szives figyelmébe!

Sok budapesti ügynök az utóbbi időben oly hirdetéseket tesz közzé a lapokban, amelyben a **lehetetlenségig olcsó törlesztéses kölcsönt igérnek.**

Ezen ügynökök **igéreteiket sohasem válthatják valóra,** mert a hirdetett feltételek **merőben ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat tételeivel; sőt törvényeinkkel is.** Céljuk, hangzatos hirdetésükkel az ügyfelet lóprevinni és huza-vona által **kényszer helyzetbe hozni,** hogy az időközben megszerzett, a hirdetettnél **sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen igénybe venni.**

Én nem igérek semmit!

Hanem aki beküldi hozzám a birtokára vonatkozó **telekkönyvi-kivonatot és kataszteri birtokivet,** annak:

1. **Megszerzem a kölcsönt** 15—75 évi időtartamra a **legelőnyösebb** módon, **minden előzetes költség nélkül 15 nap alatt.**
2. **Engedélyezés után közlöm a feltételeket** és tetszése szerint **elfogadhatja,** vagy **visszautasithatja** azokat a nélkül, hogy bármiféle **kárpótlást igényelnék** fáradozásomért.
3. **A kölcsön készpénzben** lesz kifizetve és előzetes **fél évi felmondással** bármikor visszafizethető, de az intézet nem mondhatja fel.
4. Kamattal tőke is törlesztve van.
5. **A megállapitott csekély jutalék csak a kölcsön folyósitásánál fizetendő.**

Teljes tisztelettel

SOLTI LAJOS

(volt banktisztviselő)

bankügynöksége Budapest, VIII. Bezerédy-utca 11.

(a Népszinház mellett.)

Törlesztéses kölcsönök már 600 koronától kezdve kaphatók. Vidéki képviselők kerestetnek!!

Magyarnak Pécs. Németnek Bécs.

Kockázat kizárva, mert nem tetszőért a pénz visszaadatik.

20.000-nél több elismerő dicsérő oklevél a világ minden részéről.

Kuruc „Rákóczi Ferenc" óra megbizható járásu, **elegáns email számlappal ellátott duplafedelü ezüst remontoir, nagyon csinos kivitelben és kitünő szerkezettel, Korona 14, 10 évi jótállással.**

FELHIVÁS!

Aki szép kivitelü és minőségü

olcsó órát és ékszereket

10 évi jótállással óhajt a legmegbizhatóbb forrásból beszerezni, az forduljon

SCHÖNWALD IMRE

magyar órásmester és ékszerészgyároshoz

PÉCSETT 10.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik bárkinek is.

Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság.

Közlemény.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhirré teszi, hogy a nyári hónapok alatt Budapest, Visegrád és Dömös között fentartott harmadik járatot f. é. augusztus 21-én megszünteti s hogy a gőzösök f. é. augusztus 22-től kezdve a fentemlitett vonalon naponkint csak két járatban fognak a következő menetrend szerint közlekedni:

Felfelé:

I-ső járat péntek kivételével naponkint:

Indulás Budapestről reggel 8 óra 30 perckor
Érkezés Dömös délután 12 „ 40 „

II-ik járat naponkint:

Indulás Budapestről délután 2 óra 20 perckor
Érkezés Dömös este 6 „ 20 „

Lefelé:

I-ső járat péntek kivételével naponkint:

Indulás Dömösről délután 5 óra 30 perckor
Érkezés Budapest „ 8 „ 30 „

II-ik járat naponkint:

Indulás Dömösről reggel 4 óra 45 perckor
Érkezés Budapest „ 7 „ 45 „

Buapesten. 1904. augusztus hó 16.

Az igazgatóság.

Lähne-féle

tan és nevelőintézet Sopronban

Áll teljes 8 osztályu gimnáziumból, 6 reálosztályból és 4 elemi osztályból,

Bizonyitványai államérvényesek

Egyéni nevelés és tanitás. Lelkiismeretes és szigoru ellenőrzés a tanulásnál. Egészséges fekvés a városon kivül. Uj növendékek már augusztus hóban is fölvétetnek. Prospektussal és mindennemü fölvilágositással szolgál

az igazgatóság.

FÉRFI és NŐI

nemi betegségek,

férfigyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésére legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvost.

Rendel: 9—4-ig, este 7—8-ig.

Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)

Levél utján is biztos gyógysiker.

„AZ ANKER"

élet- és járadék-biztositó társaság

Igazgatóság: **BÉCS, I., Hoher Markt 11.** (Ankerhof.)

Magyarországi vezérképviselősége: **BUDAPEST, VI., Deák-tér 6.** (Anker-udvar.)

Vagyon 1903. végén . . . . 160 millió kor.
Biztositási állomány 1903. végén 521 „ „
Kifizetések „ „ 261 „ „

A társaság eszközöl: Mindennemü **tőkebiztositásokat halálesetre, kiházasitási és aggkori ellátási biztositásokat,** továbbá **gyermekbiztositásokat** nevelési járadékkal és a nélkül, **melyeknél a dijfizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszünik, életjáradék-biztositásokat,** meghatározott és olcsó **dijak mellett.**

A társaság vagyonából **Magyarországon** 1903. év végén **26¼** millió korona van elhelyezve,

Mindennemü felvilágositást készségesen és dijmentesen nyujtanak az „Anker" képviselői, kik prospektusokkal és dijtáblázatokkal költségmentesen szolgálnak.

Erzsébet-körut 26. sz.

alatt, a régi jóhirnevü

Sárkány és Schütz

cég, butor és kárpitos iparosok

egy az ujkor követelményeinek teljesen megfelelő **dus butorraktárt nyitott,** a legjobb kivitelü minden stilbeni **salon-, háló-, ebédlő-, uri és leányszoba berendezésekben** a legelőnyősebb árak mellett.

Butorvevők b. látogatását kéri

Sárkány és Schütz

butorcég, Bpest, VII. Erzsébet-körut 26.

(Zion-épület)

Jótállás mellett

szállitunk val. francia, angol és amerikai **óvszereket,** orvosilag sterilizált csomagolásban 1, 2, 3, 4, 6 és 8 forintért tucatját gummi vagy halhólyagból. — **Női különlegességekkel** (Mensinga tanár szabadalma) orvosi recept mellett szolgálunk darabonként **2.50** frt.

BIDET!! BIDET!!

Minden nőnek feltétlenül szükséges: 12 frt. Megbizhatóságukról és ártalmatlanságukról feltétlen garanciát vállalunk. **Cégünk e szakmában** a legrégibb (alakult 1858-ban) és igy összeköttetéseink a külföldi gyárosokkal a legelőkelőbb. Árjegyzék zárt borítékban ingyen. **POLITZER MÓR és FIA** cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott orvosi kötszerészek **BUDAPESTEN, V/9 kerület, Deák Ferenc-utca 10. szám.**

Biztos gyógyulást keresőknek

kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint hugycső és hólyagbajok, hugycsőszükületek, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphilis) az önfertőzés utóbajaiként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérfolyás, mely bajok **alapos, gyors és gyökeres gyógyitására, szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyógymodjánál fogva legjobban** ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. főorvos **országos hirü és legrégibb** 30 éve fennálló rendelő-intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült **hugycső és hólyagbajok** vizsgálata villamos hugycsőtükör **segélyével** Vidékiek levelekre kimeritő válasz: és szakszerü tanácsot nyernek, **gyógyszerekről** gondoskodva lesz. **Titoktartás** biztositva.

Nőknek külön váróterem.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1904. augusztus hó 19-én.

VÁROSL. NYÁRI SZINHÁZ.

Nyárai Antal és Ferenczi Károly felléptével

A hét Schlézinger.

Látványos énekes bohózat 5 felv.

Kezdete 7½ órakor

URÁNIA SZINHÁZ.

A gyorskocsitól a gyorsvonatig.

Kezdete 7½ órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

Az aszfaltbetyár.

Eredeti fővárosi életkép 3 felvonásban.

Személyek:

Smok Samu	Németh J.
Melani, a felesége	Berzsenyi
Ricsi	B.-Kovács
Villi	Nagy Dezső
Bella	Makay Rózsi
Rézi	Gyöngyössy
A nevelő ur	Kardos
Bimbó Aladár	Thuryi E.

Kezdete 7½ órakor.

SZT.-LUKÁCSFÜRDŐ, BUDÁN

SZIMFONIA HANGVERSENY

Kezdete d. u. 5 órakor. Vége este 10 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

IV., Nagymező-utca 17.

Ma és mindennap:

THE BUCEFALS, „Az ördögök konyhája".
ADA RIVA, a mysteriózus glóbusz.
THE EITNERS, kiváló sodronyművészek.
TRIO BONTES, nemzetközi dal- és tánc stb. stb.

Az előadás 8 óra és 15 perckor kezdődik.

A helyiség 16° R. hőmérsékletre van szellőztetve.

A télikertben reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenyez.

CIRCUS BEKETOW

Péntek este ½8 órakor

Uj megváltoztatott szenzációs műsor.

„**LE CERCLE DE LA MORT**" motorkerékpármenet a halálkörön a levegőben, előadja a **WATSON-csoport,** 1 nő, 2 férfi. **La Espagnola,** kettős lovaglás 2 nyeregtelen lovon, előadják **Beketow Wardia** kisasszony és **Fontana Caesar** ur. Ezenkivül a legujabb szenzációs számok.

Déli vasut.

A háló- és közvetlen kocsik forgalma a Budapest d. v. pályaudvarról, az 1904. évi nyári menetrendben. Junius hó 15-től kezdve.

I. II. oszt. hálókocsi Budapest d. v. — Velencze (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Cormonson át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc, Velencze érkezik d. u. 2 óra 10 perc. Menettartam: 16¼ óra. Velencze indul d. u. 2 óra 10 perc, Budapest d. v. érk. d. e. 9 óra 55 perc. Menettartam: 19¾ óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsi Budapest d. v. — Franzensfeste között négy I. oszt. hálóhelylyel. Pragerhof-Marburgon át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc, Franzensfestebe érkezik d. u. 12 óra 17 perc. Menettartam: 16¼ óra. Franzensfesteből indul d. u. 5 óra 58 perc, Budapest d. v. érkezik reggel 9 óra 55 perc. Menettartam: 16 óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsi Budapest d. v. — Velencze (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Cormonson át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc, Velencze érk. d. u. 2 óra 10 perc. Menettartam: 18¼ óra. Velencze indul d. u. 2 óra 10 perc, Budapest d. v. érkezik d. e. 9 óra 55 perc. Menettartam: 19¾ óra.

Budapest d. v. Abbazia — Fiume között. Pragerhof-St.-Péteren át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc, Fiume érk. d. e. 9 óra 37 perc. Menettartam: 13½ óra. Fiume indul este 7 óra 52 perc, Budapest d. v. érkezik d. e. 9 óra 55 perc. Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v. — Triest között. Pragerhofon át. Budapest d. v. indul reggel 8 óra 00 perc, Triest érkezik este 9 óra 10 perc. Menettartam: 13 óra. Triest indul reggel 7 óra 55 perc Budapest d. v. érkezik este 9 óra 20 perc. Menettartam: 13¼ óra

Budapest d. v. — Pakrácz között. Nagykanizsa-Barcson át Budapest d. v. indul este 10 óra 00 perc, Pakrácz érk. d. u. 1 óra 20 perc. Menettartam: 15½ óra. Pakrácz indul d. u. 2 óra 50 perc, Budapest d. v. érkezik reggel 6 óra 30 perc. Menettartam: 15¾ óra.

A divatos műhimzéshez

nélkülözhetetlen a legujabb szerkezetü körhajós eredeti **WHEELER és WILSON 9-es varrógép,** melyen a **tü- és gobelinhimzéseken** kivül a **legszebb áttört** és **azsur-munkák** végezhetők. **Varrása a legszebb és legjobb,** járása a legkönnyebb és leggyorsabb. Képviselet minden nagyobb vidéki városban. Ahol nincsen, kérem hozzám fordulni.

HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker., Károly-körut 9. sz.

a Wheeler és Wilson Mfg. & Co. New-York cs. és kir. udvari szállitók magyarországi vezérképviselője.

Nagy árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

ŐS-BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.

Ma, pénteken, augusztus 19-én:

A tüzoltó-kongresszus tiszteletére

Elit high-life-estély.

A honvédzenekar monstre-vonós-hangversenye.

A nagy jégünnepély második napja:

Három nap az északi sarkon.

Stuart-souvenir-ünnepély.

Minden látogató ajándékot kap Stuarttól. A nagy varieté-szinpadon tiz szenzációs szám, mindegyik egy attrakció; közte **Morcaschani, Johnson és Dean és Stuart,**

FOLIES COMIQUE:

Hatschek úr kutyája és a két kakas.

Moulin rouge: Jégcsap-bál.

A jégpalotában kristály-kiállitás. Ingyen korcsolyapálya, hószánkósikló, Monte Carlo stb.

Azészaki fény megjelenése: nagy tüzijáték

Rendezi FRIEDMANN A. igazgató.

Belépődij 1 korona. Kedvezményes jegyek 40 fillér utánfizetéssel érvényesek.

Pénzkölcsönt

közvetitek leggyorsabban mindenkinek, aki hitelképes heti, havi vagy évi törlesztésre. Ház- és földbirtokra I. II. III. helyre, értékpapirra vagy váltóra, kezessel és kezes nélkül. **SPITZER JÓZSEF kereskedelmi- és bankkölcsön irodája Budapest, Damjanich-u. 32**

Helyesbitett hajójáratjegyzék.

„ADRIA"

magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság.

Vezérügynöksége: **Hoffmann S. és V.**

1904. augusztus havában a következő gőzösök indulnak **Fiuméból:**

Hová	Gőzös neve	Esedékes
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Báró Fejérváry	1
Rouen	Matlekovits	1—10
Liverpool	Aleppo	1—10
London¹)	Jago	1—10
Hull, Newcastle o/T.	Austria	1—10
Hamburg¹)	Bagdad	1—10
New-York	Slavonia	12
Liverpool	Bulgarian	5—15
Bordeaux	Stefánia	5—15
London¹)	Oria	10—20
Liverpool¹)	Algerian	15—25
Hamburg¹)	Venezia*	15—25
Lissabon¹) London	Kolozsvár	15—25
Rouen*)	Jókai	21—31
Liverpool	Brescia	21—31
Hull, Newcastle o/T	Ebro	21—31
Rotterdam, Antwerp., Kopenhága¹)	Szeged	21—31
Amsterdam	Nagy Lajos	21—31
Glasgow*)	Baross	21—31
Liverpool	Pavia	25/VIII—5/IX.
New-York	Pannonia	szept. 1.

A *-gal jelölt viszonylatokban a gőzös Triesztet is érinti.

¹) A mennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett be, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

FOGAK

egyesek, ugyszintén **teljes fogsorok szájpadlás nélkül,** rágáshoz használható 10 évi jótállás mellett. Tanitók, hivatalnokok és hadseregnek **40 százalékkal olcsóbban.**

Fogmütétek, gyökérhuzás fájdalom nélkül

KOOS M. cs. és kir. szab. müfogterem - Bpest, Kerepesi-ut 34

a Rókus-kórházzal szemben.

400.000 korona nyerhető

a következő 5 darab sorsjegygyel:

2 drb Jósziv-sorsjegy.
1 „ magyar vörös kereszt-sorsjegy.
1 „ Bazilika-sorsjegy.
1 „ olasz vörös kereszt-sorsjegy.

Évenkint 10 huzás!

A Bazilika és a magyar vörös kereszt-sorsjegy huzása már szeptember 1-én.

400 EZER KORONA.

A fentnevezett 5 darab sorsjegy **36** havi **5 koronás részletekben** kapható meg. **Egy részletnek vagyis 5 koronának** postautalványnyal való beküldése után azonnal megküldöm a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó részletiveket **azonnali játékjoggal** mely szerint **az összes nyeremények a vevőt illetik. A huzás eredményéről mindenkor értesitést küldök.** A teljes befizetés befejeztével ezen 5 sorsjegy a **vevő korlátlan birtokába** megy át, aki azokra körülbelül még **40 évig játszik,** mely idő alatt **minden sorsjegy nyer.**

BEIFELD bankház

Budapest, Károly-körut 1. szám.

= ALAPITTATOTT 1874. =

A legjobb uj és egyszer használt ZSÁK

vizhatlan ponyva legolcsóbban kapható

FISCHER J. ponyva- és zsákáruházában

BUDAPEST, V., Náder-utca 31—33.

Veszek állandóan, minden mennyiségben, **használt zsákot és becserélek** ujakra használt terményzsákokat.

Ponyvakölcsönző intézet. Legszolidabb kiszolgálás.

ALAPITVA 1882.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Huzás már szept. 1-én.	Magy. vör. † sorsjegy.	Huzás már szept. 1-én.	Bazilika-sorsjegy.
	Kapható 24 havi részletfizetésre.		Kapható 23 havi részletfizetésre.
	HAVIBEFIZETÉS:		HAVIBEFIZETÉS:
	1 darabra 1 korona 55 fillér		1 darabra 1 korona 20 fillér
	2 „ 3 „ 10 „		2 „ 2 „ 40 „
	3 „ 4 „ 60 „		3 „ 3 „ 55 „
	5 „ 7 „ 60 „		5 „ 5 „ 90 „
	Főnyeremény 30.000 kor.		Főnyeremény 30.000 kor.

Már az **első részlet** és 35 fillér postadij beküldése ellenében kiadom a sorozatok és számokat tartalmazó részletivet **azonnali játékjoggal.**

Fleissig Sándor bankháza Bpest,, VII. Erzsébet-körut 2.

ARANYOSI MIKSA

felső-kereskedelmi iskolája

Budapesten, V., Nagykorona-utca 13. sz.

Államérvényes bizonyitványok. Egyévi önkéntességi jog.

Az intézet internátussal van összekötve.

Előjegyzés a szünet alatt is. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség. 29.498/904. szám.

Pályázati hirdetmény.

India állomásunkon iskola épület, fáskamra, disznóól és tyukketrec valamint egy tonnás tőzegrendszerü árnyékszék vizeldével, továbbá egy szemétverem munkáinak biztositására ezennel nyilvános verseny-tárgyalást hirdetünk.

A teljesitendő munkák minőségére és mennyiségére vonatkozó ajánlati költségszámitás a pályázati feltételek az ajánlati minta nem különben a szerződés tervezete az alólirott üzletvezetőség pályafenntartási és épitési osztályának hivatalos helyiségében (Külső Kerepesi-ut szemben a Keleti pályaudvarral) vagy pedik Ujvidéken székelő osztálymérnökségünknél a hivatalos órák alatt 2 koronáért megszerezhetők, ahol egyuttal a tervek is betekinthetők.

Jogérvényesen és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 27-ikén déli 12 óráig a jobbparti üzletvezetősé titkárságánál nyujtandók be, a következő felirattal: Ajánlat az Indián létesitendő iskolaépület és melléképületeire. Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi augusztus hó 26-án déli 12 órráig 1200 korona azaz egyezer korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyüjtőpénztárunknál leteendő.

Az értékpapirok a budapesti illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb árfolyama szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le. Posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek téritvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapesten, 1904. augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Schicht-szappan

„SZARVAS" vagy = „KULCS" = JEGYGYEL

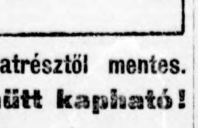

legjobb, legkiadósabb és ennélfogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható! **Mindenütt kapható!**

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht"-névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fillér. Vastagabb betükből 8 fill.

Szerkesztőségi telefon-szám: 65—23.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. sz.

Kiadóhivatali telefon-szám: 54—39.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

32 éves
keresztény özvegy urinő 1 gyermekkel, 400.000 korona vagyonnal, férjhez menne földbirtokos, háztulajdonos vagy jobb hivatalnokhoz. Leveleket „Komoly elhatározás" jeligével továbbit a kiadóhivatal. Anonym levelekre nem válaszol. 30354

Uriasszonyt
ki pártfogolna szerényen. Jelige főposta restante „Denise 25." 2451

Augenstein Károly
házasságközvetitő iroda Wesselényi-utca 51. szám feltétlen diszkréció. Válaszbélyeg. 30355

Intelligens
izr. leány megismerkedne hasonló férfivel. Ajánlatok „Vonzalom" cimen a főpostára. 2464

Fiatal
asszonynyal vagy leánynyal önzetlen barátságot kötnék. Cim: „Jogász" kiadóhivatalba. 2459

Pünkösd.
Csütörtökön levél ment kivánság szerint. C. J. 6174

Mihálykának 25.
válaszlevél ment a kivánt helyre. Kis borzastól. 6172

Boldogságnak
levele ment zentai postára. 30400

Intelligens hölgy
uri ember ismeretségét keresi, ki őt trafik vagy bazárba elárusitónőnek protezsálná. Cim: Kazinczy-utca 6/a. ajtó 4/B. 30402

Okirat-szerző Vállalat. Beszerez minden néven nevezendő okiratot. Jogtanácsosa segélyével keresztülviszi és elvállalja: házassághoz szükséges engedélyek, felmentések beszerzését. Lebonyolit, törvényesitést, örökbefogadást, magyar állampolgárság elnyerését, nagykorusitást, utlevél, katonai engedélyeket és kedvezményeket, továbbá utbaigazitást ad mindenfajta közigazgatási ügyben. Hivatala VIII., Rökk Szilárd-utca 7. sz. 4981

Betöltendő állások.

Allástkeresők
Ingyen kapják az Országos Pályázati Közlönyt, mely az országban betöltendő valamennyi szakmabeli állást teljes cimmel közli. Megjelenik minden harmadnap. Kiadóhivatal: Budapest József-körut 9. 10261

Urasági inas
ki hosszabb bizonyitványokat tud felmutatni azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 4984

Gazdasszonyt
illetve három gyermekem mellé jobban anyahelyettest keresek, ki nem annyira magas fizetést mint inkább otthont óhajt. Kerekes Ferencz B. Gyula. 4690

Üzletvezetőt
100 frt óvadékkal keresek 1000 frt jövedelem biztositva, Martinovics, József-körut 36. 2457

Himzőnők
és tanuló leányok azonnal felvétetik, Markovics, Teréz-körut 37. 2456

Utazói állás
biztos existencia kinálkozik nagy cégnél olyan jó megjelenésü, intelligens, megbizható uraknak, akik előkelő magánfelekkel érintkezni tudnak. Csakis az eddigi müködést részletesen feltüntető és referenciákkal felszerelt ajánlatok „A. B." jeligével Goldberger A. V. hirdetési irodájába IV., Váczi-utca 20. intézendők.

Iparválalathoz
könyvelő, levelező, irodatiszt és gyakornok kerestetik. Föltételek teljes cimekkel az Országos Pályázati Közlönyben. Száma 40 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, József-körut 9. 10261

Ellenőri és gondnoki
állások betöltendők. Föltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlöny mai számában. Száma 40 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, József-kötut 9. 10261

Cipésztanonc
fölvétetik ellátással, Oesterreicher Ferencnél, Váczi-körut 39. I. em. 5. 2461

Bassisták
énekkarfiuk az izr. ünnepekre felvétetnek. Klopfer, Ó-utca 11. délben 1 órakor. 4658

Állást keresők.

Szép irásu
kisasszony, ki magy és német nyelvben valamint gépirászatban jártas, irodába vagy pénztárnoknői állást keres szerény fizetés mellett. Ajánlatok „Szorgalmas 18" alatt. 4654

Fodrásznő
rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné, VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21.

Egyetemet
végzett tanárjelölt elemi- középiskolai- és magántanulókat igen olcsón és lelkiismeretesen oktat. Erdős, VIII Festetics-utca 2. I. 32. 4693

Oktatás.

Gimnáziumi, reál
érettségire, elemi, polgári, államszámviteltani vizsgáru bármilyen magánvizsgálatra, rövidesen felelősséggel előkészit: „Kerekes" Dohány-utca 82. I. em. 14. (Vidékiek ellátást kapnak.) Válaszbélyeget kérek. 30176

Gymnáziumi,
kereskedelmi iskolai, reálisiskolai, valamint polgári iskolai vizsgákra rövidesen biztos sikerrel előkészit gimnáziumi tanár. Budapest, Csömöri-ut 9. III. 2. Egy-két tanuló ellátást is kaphat. 6172

Üzletek.

Mészáros és hentes
üzlet házzal együtt 18 éve fennáll s legjobb hirnévnek örvend Kispest forgalmas helyén elutazás miatt eladó. Tudakozódni Budapest, Nemes kávéház Soroksári-utca 16. délután 1—5 óráig. 3347

25 év óta
fennálló sütőde bérbe adó, esetleg eladó. Értekezni Lipót-körut 7. ferihegyi tehenészet, ügynökök kizárva. 2460

Fehérnemütisztitó,
Andrássy-ut mellett, havonta 350 forintot jövedelmez, mellette szép lakás, bárkinek biztos jövő, vidékre költözés miatt sürgősen eladó. Kissnél, Dohány-utca 6. 30402

Zálogház,
már 30 év óta fennálló, esetleg a jog egyedül is, magányba vonulás miatt, eladó. Fizáry Alajos, Keszthely, Balaton mellett. 30396

Házak, telkek.

Eladó urilak Kispesten, a fővárostól 10 percnyi távolságban, kényelmes közlekedés, tehermentes, az urilak áll: 3 szoba, konyha, éléskamra, fürdő- és előszoba, nagy kert nemes gyümölcsfákkal és szőlőültetéssel, hivatalnokoknak nagyon alkalmas, kedvező fizetési feltételekkel azonnal eladó. Bővebbet Kispest, Báthory-utca 12. (Válaszbélyeg.)

Kis családi házat
keresek 3—4 szobás lakással évi törlesztésre, lehetőleg Tabánban. Ügynökök teljesen kizárva. Ajánlatok „4000—5000" cimen a kiadóhivatalba.

Pénz.

Pénzkölcsönt
kezes nélkül 400 koronáig nagyobb kölcsönt kezessel vagy fizetés és nyugdij előjegyzésre, valamint betáblázásokat olcsó kamatra gyorsan elintéz, Rosenberg bankképviselete, Garai-tér 2. Válaszbélyeg. 6165

Gyorsan
előköltség nélkül pénzkölcsönt nyujt kényelmes törlesztésre Horovicz, Ó-utca 45. Válaszbélyeg. 2134

200—400
koronáig pénzkölcsönt kezes nélköl, nagyobb kölcsön kezessel kivánatra házhoz megyek, Löbl Lajos Huszár-u. 5. 6163

Pénzkölcsönöket
400 koronáig kezes nélkül közvetit. Földhitel közvetitő iroda Wesselényi-utca 41. (válaszbélyeg) 6168

200—400
koronát kezes nélkül gyorsan kieszközlök, nagyobb kölcsönt kezessel három nap alatt megszerezhetek, továbbá betáblázásra 4 kamatra. Marton Henrik, Rottenbiller-utca 5/c. Válaszbélyeg. 6158

Pénzkölcsönt
400 koronáig kezes nélkül, nagyobb kölcsönt kezessel 4 korona havi törlesztéssel szerez Marton, Kerepesi-ut 65. Válaszbélyeg. 6173

Gyors pénzkölcsön!
Bármily természetü kölcsönt előleg nélkül közvetitek 400 koronáig jótálló nélkül. Házakra, földekre II. helyre is. Sorsjegyekre, biztositási kötvényekre, részvényekre azonnal. Német, Bálvány-u. 20. Válaszbélyeg, (Ügynökök felvétetnek.)

Készpénzkölcsönt
200—400 koronáig kezes nélkül bármilyen foglalkozásu egyéneknek gyorsan kieszközlök, ugyszintén ingatlanra vidékre is. Rosenberg, bankbizományos, Dohány-utca 92. (Válaszbélyeg.) 6139

Pénzkölcsönt
leggyorsabban szerzek kezessel vagy annélkül, ugy szintén tisztviselői kölcsönt fizetés vagy nyugdij előjegyzésre 10—20 évi időtartamra utólagos dijazásért, továbbá ingatlanra előnyös kamatra Rosenberg Ferenc bankképviselete, Népzsinház-utca 26. (válaszbélyeg.) 6612

Készpénzkölcsönt
tisztességes alapon gyorsan eszközlök minden hitelképes egyénnek, kezest is szerzek, viszontkezesség mellet. Privátpénzt azonnal folyósittatok, mindenféle kölcsönügyben lelkiismeretesen járok el. Tarácsky Ferenc hitelforgalmi irodája, Rottenbiller-utca 4/b. Válaszbélyeg. 30400

Pénzkölcsönt
400 koronáig kezes nélkül, kezesekkel bármily nagy összeget folyósittatok, vidékre is, olcsó kamat és könnyü visszafizetéssel, bármely foglalkozásu hitelképes egyének kaphatnak. Singer, Kerepesi-ut 19, I. emelet 3. (Válaszbélyeg). 2149

Pénzkölcsönt
házakra, telkekre, épitkezésekre, földbirtokokra, gyorsan, olcsón, II., III., helyre is, valamint személyhitelt minden állásu egyéneknek 200 koronától kezdve, 4 és fél százalék kamatra, kezes nélkül közvetit Creditor-bankiroda Budapesten, Luther-utca 1/c. Válaszbélyeg. 2146

Butorok.

Háló,
ebédlő, egyes butordarabok, karikahajós varrógépek, lámpák, órák, olajfestmények részletfizetésre is olcsón eladatnak. István-tér 14. Dob-utca sarok. 30399

Butort veszek
közönséges és finom kivitelben készpénzért. Ajánlatok „Készpénz" jeligével e lap kiadójába. 2114

Butorok
részletfizetésre! Háló- és ebédlőszoba - berendezések, valamint egyes darabok saját készitményü divánok, matracok, sodronyágybetétek, függőlámpák, ingaórák olcsóbban, mint bárhol előnyös fizetési feltételek mellett Náthán Ignác, butortelep Budapest, VII. ker. Erzsébet-körut 27. 8200

Szőnyegdiván
remek kivitelben, saját készitmény, jutányosan eladó. Rákóczy-tér 12. kárpitosnál.

Lakás-bérlet.

Több
kisebb és nagyobb szép utcai és udvari lakás, olcsón kiadó. VI., Dalnok-utca 26. 10254

Egy csinosan
butorozott szoba, doktorjelölt mellé külön bejárattal, fürdőszoba használattal, augusztus 15-ére kiadó. Bővebbet Rökk Szilárd-utca 22, földszt. 5.

Kiadó uri lakás!
Damjanich-utca 44. földszint 2. szám alatt egy külön bejáratu elegáns uj butorral butorzott szoba, egy, esetleg két ur részére azonnal kiadó. Villanyvilágitás és fürdőszoba használat dijmentes.

Félárban
hálószobák, szőnyegszövet, bőrdivanyok és vaságyak. Klein Dávidnál, Kisdiófa-utca 16.

Butorok
hálószobák, ebédlők, szőnyegdnyegdivanyok készpénzért és részletfizetésre olcsón eladatnak. Vörösmarty-utca 31.

Kétszobás
lakás szeptember közepére kerestetik. Singer, Vadász-utca 18. 2462

Különféle.

Szikvizgép
olcsón eladó. Glück, Hajós-utca 17. Telefon 80—61. 2436

Használt
pénzszekrényeket sürgősen elad Glück, Hajós-u. 17. 2438

כשר kókuszzsirt
5 kilós bödönnel K. 5.80 fill.-ért küld Boskovits Izsó Budapest, Márton-utca.

Üzlethelyiség
forgalmas helyen nov. 1-ig olcsón kiadó. Cim a fiókkiadóhivatalban. 2112

Amerikai, vagy
angol biciklit veszek. Ajánlatok „Bicikli" jeligével e laphoz. 2116

Keresek
megvételre egy Hofherr és Schrantz-féle vagy ehhez hasonló használt herefejtőgépet. Kanitzer Gyula, Fegyvernek pályaudvar. 2113

Gőzgépek,
lokomobilok és kazánok, használt állapotban, de jó karban kaphatók: Timár Ede gépkereskedőnél. Budapest, Lipót-körut 28. 30403

Sok millió cigaretta
hüvely valódi francia egyiptomi legfinomabb védjegyü, a feloszlott kiváló Merényi cigaretta-hüvely gyárából, amig a készlet tart, csaknem féláron eladatnak. Eredeti mintákat küld bérmentve és ingyen Löw Náthán, Budapest, Szerecsen-után 6/b. szivarkapapir-hüvely és papirszipkagyára, ugyanott látható cigaretta-hüvelyből készült mümalcm.

Zongora
rövid, olcsón eladó. József-utca 28. ajtó 6. 2465

Megvételre
keresek egy használt, de jó karban lévő fogtechnikusi egész müszer-garniturát. Cim: Kuti, Parajdon. 30299

Parti árukat
használt ruhákat, fehérhemüt, butorokat, mindennemü árukat veszek, Schvarz, Kisfuvaros-utca 4. 30226

Szeplő és májfolt
ellen a világhirü Mme Hermine-féle arckenőcs az egyedüli legjobb szer, mely az arcbőrt 3 hét alatt hófehérre varázsolja, üdévé teszi és ifjuságát visszaadja, kenőcsömből 1 tégely 3 korona, kis tégely 2 korona. Szétküldés bárhova, a pénz beküldése vagy utánvét mellett, Aradi-utca 28. I. em. 9. Mme Hermine szépség ápolási müterme és kozmetikai intézete. Kapható Török gyógyszertárában, Király-utca 12. 3343

Van-e tyukszeme?
Ha igen, rendelje meg Mme Hermine világhirü tyukszemirtó kenőcsét, ára 1 korona. 10 perc alatt fájdalom nélkül arcról szőrt eltávolitok. Budapest, Aradi-utca 28. I. em. 9. 2122

Irógép
látható irással eladó, Stern Ottó, Teréz-körut 25. 6167

Boroshordók
kitünő állapotban, olcsón eladatnak. Roth Jakab borkereskedő, Holló-u. 10. 2434

Kávéházi berendezéseket vesz és elad komplett és darabonkint, Braun, Sip-utca 14. 2433

Sömörbetegek
és olyanok is, akik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek ingyen prospektusokat, az eredményért esetleg jótállást is vállalok. Rolle Altone (Elbe) Gr. Bergstrasse 158

Zálogcédulákat
bármiről, vidékről is, butorokat, egész hagyatékokat, régiségeket, öreg hamis fogakat valamint minden elfogadhatót vesz. Wischogrod Jakab, Nagyfuvaros-utca 7. Levelezőlapra azonnal jövök. 30397

Boroshordók
uj és egyszer használt, minden nagyságban, 1904. mértékhitelesitéssel legolcsóbban kaphatók, Klein Mornál, Budapest, VII., Dob-utca 18. 30398

Emerich féle
kávépörkölő azonnal eladó. Glück Hajos-u. 17. 2437

Zálogcédulát
veszek bármely tárgyról. Német, Bálvány-utca 20. 1970

Segitség.
Egy szerencsétlen korcsmáros. akinek nyolc gyermeke van, a tönk szélére jutott. A napokban ulolsó vánkosát is elárverezik azokért a tartozásokért, amiket jó szivvel vállalt másokért. A szegény ember megérdemli mindazoknaknak a pártfogását, akik méltányolni tudják, mit jelent az, ha egy tiz tagból álló család hajlék és kenyér nélkül marad. Adakozásokat készséggel közvetit számára a kiadóhivatal, amely a befolyó segitséget nyugtázni fogja.

Okleveles
szülésznő tanácsot, segélyt nyujt lakásán is, mindenkor szülőnőt fogad Aradi-utca 32. földszint 1. Dedinszkyné. 30227

Hordók
használt 9 drb. 6 hektós egész jókarban olcsón eladók, bővebbet Monoron, Gőzmalom-u. 1154 Pest-m. 4659

Kmoskó M.
Élő- és müvirágkereskedő. Fényképészeti különlegességek: Nagyitások, festmények, Photo-Emaile ujdonságok, fénykép utáni levelezőlapok üzlete. Eötvös-utca 10. és Hunyadi-téri vásárcsarnok. Nász- és alkalmi csokrok, gyászkoszoruk és diszitések, mindennemü élő- és müvirág munkákat, különösen kávéház és vendéglő diszitéseket, a mai kornak megfelelő, legszebb kivitelben, jutányosan eszközöl. Főtörekvésem a n. é. közönség szives pártfogása és bizalma elnyerése céljából kevés haszon és nagy forgalom mellett továbbra is müködni. Nász- és alkalmi csokrokban nagy kedvezmény. — Gyászkoszoruk 1 óra alatt (szalaggal is) házhoz szállittatik. 4946

Magyar királyi államvasutak.
116533/904. szám.

Hirdetmény.

(Reexpeditionális kedvezmény a marosludasi termény és áruraktár részére, a helyi és magyar vasuti köteléki forgalomban, valamint az osztrák-magyar, nyugotmagyar-osztrák, gács-magyar, a magyar-adriai és a nyugoti vámkülfölddel fennálló köteléki forgalmakban.)

A marosvásárhelyi agrár-takarékpénztár részvény társaság által Maros-Ludason létesitett s ezen állomással vágányösszeköttetésben álló terményes áruraktárba, vasuton érkező és onnan tárházi kezelés után vasuton továbbitandó gabona,- hüvelyes-, olajmag-, olajpogácsa-, olajpogácsaliszt- és őrlemény-küldeményekre kocsi és fuvarlevelenkint legaláb 1000 kg.-ért való dijfizetés-, lóheremag-, és luczernamag-küldeményekre pedig kocsi és fuvarlevelenkint 5000 kg.-ért való dijfizetés s a dijszabás I. rész B.) szakaszának I. függelékében foglalt reexpeditionális határozmányok betartása mellett, a helyi és magyar vasuti köteléki forgalomban, valamint az osztrák-magyar, nyugotmagyar osztrák, a gácsmagyar és a magyar adriai vasuti köteléki forgalomban f.é. augusztus hó 1-től kezdve visszavonásig, a reexpeditio kedvezménye,vagyis az eredeti feladási állomástól a végleges rendeltetési állomásig, a továbbitás idején fennálló közvetlen dijtétel alkalmazása engedélyeztetett. A reexpeditio kedvezménye általában csak oly viszonylatokban érvényes, a melyeknek forgalma a fennálló irányitási szabályok szerint Maros-Ludason át irányittatik. Kivételesen azonban a reexpeditió kedvezménye azon viszonylatokban is engedélyeztetik, melyekben az irányitás ugyan Székely-Kocsárdon át, de a székelykocsárd-marosludasi szárnyvonal érintése nélkül történik. valamint a predeál-székelykocsárdi és Kiskapusnagyszebeni (kizárólag) vonalak állomásairól a Szajoltól nyugotra fekvő állomásokra irányuló s a fennálló szabályok szerint közvetlen szállitás esetén Arad-Szajolon át irányitó forgalmakban is. A küldeményeknek a maros-ludasi „termény és áruraktár"-ra kell czimezve lenniök és ez által a betárolás napjától számitandó 12 hónapon belül továbbszállitás céljából ujból feladatniok. A fuvarleveleken a küldemény tulajdonosa, illetőleg közvetitője is megnevezhető.

A közvetlen dijtételen kivül a reexpediálásért

1. a predeál-tövisi és kiskapusnagyszebeni (kiz.) vonalak állomásainak és a Szajoltól nyngotra fekvő állomásoknak egymásközti forgalmában 100 kgkint 6 fillér reexpeditionális illeték és 10 fillér pótilleték,

2. a Székely-Kocsárdon át, de a székely—kocsárd—marosludasi szárnyvonal érintése nélkül irányitó forgalmakban 100 kg.-kint 3 fillér reexpeditionális illeték és 10 fillér pótilleték,

3. a többi viszonylatokban pedig 100 kg.-kint 3 fillér reexpeditionális illeték számittatik fel.

Ezen kedvezmény rendszerint a küldeményeknek az áruraktárból való továbbitása alkalmával rovatolás utján alkalmaztatik és pedig a Maros-Ludas állomás által a küldeménzek beérkezésekor kiállitandó rovatlap-kivonatok alapján, melyeket a „termény és áruraktár" kezelőségének azon irásbeli megkereséssel kell ellátnia hogy, a küldemények közvetlen dijtételek alkalmazása mellett továbbittassanak.

A nyugoti vámkülfölddel való forgalomban a reexpeditios kedvezmény, az egyes köteléki dijszabásokban foglalt, ide vágó határozmányok betartása mellett viszatérités utján fog alkalmaztatni.

Egyebekben a fentebb idézett határozmányok rendelkezései mérvadók.

Budapest, 1904. évi augusztus hó 8. Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

500 koronát
fizetek annak,aki **Kothe szájvize** után ismét fogfájást kap, vagy akinek szája rossz szagu. Egy flaçon ára 74 fillér. **Joh. George Kothe** Nachf. H. GRITTER, Berlin. Főraktár Budapesten Török Józsefnél, Király-utca 12. Dr. Egger Leó & Egger J.-nél, gyógyszertár a Nádor-hoz, Váci-körut 17, válamint minden gyógyszertárban és drogueriában

Szőllőt,
gyümölcsöt, burgonyát, baromfit, tojást tejtermékeket mindennemü élelmiszert legjobban értékesit Berényi Mátyás, élelmiszerbizományos. Árucim közp. vásárcsarnok, levélcim Molnár-utca 22. Burgonyát veszek fix számlára is.

Csemegeszőllőt
3 koronáért 5 kilót szállit postakosaranként Müller Szidonia, Gyöngyös. 30334

Óvd a feleséged
Minden családra nézve legfontosabb könyvet a gyermekáldásról több mint 1000 köszönő irattal, diskréte küld 90 fillér magyar levélbélyeg ellenében, (nyitva 70 fillér). A. Kaupa asszony Berlin, S. W. 257. Lindenstrasse 50. 18091

Csak három
korona egy uj hajlitott szék. Hajós-u. 17. Glück, Hajós-u. 17.

Fordítható
billiárdasztalok, china- és alpacca-tárgyak eladók. Glück, Hajós-u. 17. 2446

Magyar Királyi Államvasútak Üzletvezetőség Aradon.
20635. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Szolnok bez.-Rákos kiz. Szolnok Bihar-Püspöki kiz. Ujszász-Hatvan kiz. Ujszász-Jászapáti bez Karcag-Tiszafüred kiz. Szolnok-Félegyháza kiz. összesen 224 klm. hosszu vonalán, valamint a szolnoki forgalmi főnökség hivatalos helyiségeiben használatban levő összes szolgálati óráknak 1904. évi november hó 1-től számitott 3 éven át jó karban tartása, javitása és szabályozása iránt ezennel pályázatot hirdetünk, minélfogva felhivjuk a pályázni kivánó és iparengedélylyel biró órásokat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályaórák jókarban tartására 20635/1904. szhoz" feliratu boritékba zárt ajánlataikat lepecsételve f. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének általános igazgatási (I.) osztályánál nyujtsák be.

Bánatpénz fejében 100 korona, azaz Egyszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 23-ának déli 12 órájáig alulirt üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitüzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a megajánlott összegre való tekintet nélkül történik.

A szerződési feltételek alulirt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kivánatra postán megküldetnek; feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A pályaórási székhely Szolnok.

Az ajánlatok feletti határozathozatal az ajánlatok felbontásától számitott 14 nap alatt várható, mig a letett óvadék attól számitott 8 napon belül fog kiutaltatni.

Aradon, 1904. évi augusztus hó 14-én.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.
136442/904 szám CIII.

Hirdetmény.

(A Fiumén át érvényes kombinált vasuti és hajózási személydijszabás uj kiadása.)

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a Fiumén át érvényes kombinált vasuti és hajózási személydijszabás folyó évi október hó 1-re halasztatott.

Budapest, augusztus havában.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága és a részes vasutak nevében is.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Nyomatott a Budapesti Napló körforgógépein Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.